

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRESENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTEGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

COMMISSION DE LA DEFENSE NATIONALE

woensdag

mercredi

06-01-2010

06-01-2010

Voormiddag

Matin

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>Ecolo-Groen!</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>LDD</i>	<i>Lijst Dedecker</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>Open Vld</i>	<i>Open Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
<i>PS</i>	<i>Parti Socialiste</i>
<i>sp.a</i>	<i>socialistische partij anders</i>
<i>VB</i>	<i>Vlaams Belang</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
<i>DOC 52 0000/000</i>	<i>Parlementair stuk van de 52e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	<i>DOC 52 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 52e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>	<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i> <i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i> <i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>	<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>
<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>	<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>
<i>MOT</i>	<i>alle moties tot besluit van interpellaties (op beige kleurig papier)</i>	<i>MOT</i>	<i>motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Vraag van de heer Jan Jambon aan de minister van Landsverdediging over "het bezoek van de ambassadeur van Zwitserland aan de Ijzertoren" (nr. 17015)

Sprekers: **Jan Jambon**, voorzitter van de N-VA-fractie, **Pieter De Crem**, minister van Landsverdediging

Vraag van de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de sluiting van de kazerne van Sijsele" (nrs. 17023 en 17352)

Sprekers: **Wouter De Vriendt**, **Pieter De Crem**, minister van Landsverdediging

Samengevoegde vragen van
- mevrouw Hilde Vautmans aan de minister van Landsverdediging over "de maritieme operatie Atalanta en de gemeenschappelijke vergadering van de EU-Ministers van Buitenlandse Zaken en Defensie in Brussel op 16 november 2009" (nr. 17067)

- de heer Bruno Stevenheydens aan de minister van Landsverdediging over "de kandidatuur van Defensie om volgend jaar de operatie Atalanta te leiden" (nr. 17329)

- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de kostprijs van het commando over operatie Atalanta" (nr. 17348)

- mevrouw Brigitte Wiaux aan de minister van Landsverdediging over "de opdracht van het fregat Louise-Marie en het commando over de Europese maritieme operatie Atalanta in 2010" (nr. 18080)

Sprekers: **Hilde Vautmans**, voorzitter van de Open Vld-fractie, **Bruno Stevenheydens**, **Wouter De Vriendt**, **Brigitte Wiaux**, **Pieter De Crem**, minister van Landsverdediging

Samengevoegde vragen van

- de heer Bruno Stevenheydens aan de minister van Landsverdediging over "de strategie in Afghanistan en de Belgische bijdrage aan de operaties in Afghanistan" (nr. 17391)

- mevrouw Juliette Boulet aan de minister van Landsverdediging over "het inzetten van extra troepen in Afghanistan" (nr. 17439)

- mevrouw Hilde Vautmans aan de minister van Landsverdediging over "Afghanistan" (nr. 17453)

- de heer Gerald Kindermans aan de minister van Landsverdediging over "de recente speech van de Amerikaanse president Obama betreffende Afghanistan en de mogelijke vraag voor meer hulp aan de NAVO bondgenoten" (nr. 17506)

- de heer Patrick De Grootte aan de minister van Landsverdediging over "de beslissing van de NAVO en België om bijkomende troepen te leveren voor de ISAF-operatie" (nr. 17553)

- de heer Bruno Stevenheydens aan de minister van Landsverdediging over "de opleiding van het

SOMMAIRE

Question de M. Jan Jambon au ministre de la Défense sur "la visite de la Tour de l'Yser par l'ambassadeur de Suisse" (n° 17015)

Orateurs: **Jan Jambon**, président du groupe N-VA, **Pieter De Crem**, ministre de la Défense

Question de M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "la fermeture de la caserne de Sijsele" (n°s 17023 et 17352)

Orateurs: **Wouter De Vriendt**, **Pieter De Crem**, ministre de la Défense

Questions jointes de
- Mme Hilde Vautmans au ministre de la Défense sur "l'opération navale Atalanta et la réunion commune des ministres des Affaires étrangères et de la Défense de l'Union européenne à Bruxelles le 16 novembre 2009" (n° 17067)

- M. Bruno Stevenheydens au ministre de la Défense sur "la candidature de la Défense à la direction de l'opération Atalanta l'an prochain" (n° 17329)

- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "le coût relatif à la prise de commandement de l'opération Atalanta" (n° 17348)

- Mme Brigitte Wiaux au ministre de la Défense sur "la mission de la frégate Louise-Marie et le commandement de la mission maritime européenne Atalanta en 2010" (n° 18080)

Orateurs: **Hilde Vautmans**, présidente du groupe Open Vld, **Bruno Stevenheydens**, **Wouter De Vriendt**, **Brigitte Wiaux**, **Pieter De Crem**, ministre de la Défense

Questions jointes de

- M. Bruno Stevenheydens au ministre de la Défense sur "la stratégie mise en oeuvre en Afghanistan et la contribution belge aux opérations en Afghanistan" (n° 17391)

- Mme Juliette Boulet au ministre de la Défense sur "l'envoi de renfort militaire en Afghanistan" (n° 17439)

- Mme Hilde Vautmans au ministre de la Défense sur "l'Afghanistan" (n° 17453)

- M. Gerald Kindermans au ministre de la Défense sur "le récent discours du président américain Obama sur l'Afghanistan et le soutien supplémentaire demandé éventuellement aux alliés de l'OTAN" (n° 17506)

- M. Patrick De Grootte au ministre de la Défense sur "la décision de l'OTAN et de la Belgique de fournir des troupes supplémentaires pour l'opération de la FIAS" (n° 17553)

- M. Bruno Stevenheydens au ministre de la Défense sur "la formation de l'armée et de la

Afghaanse leger en de Afghaanse politie" (nr. 17667)		police afghanes" (n° 17667)	
- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de verlenging van het Belgisch engagement in Afghanistan" (nr. 17746)	13	- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "la prolongation de l'engagement belge en Afghanistan" (n° 17746)	13
- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de inzet van Belgische F-16's in Afghanistan" (nr. 17843)	13	- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "le déploiement de F-16 belges en Afghanistan" (n° 17843)	13
- de heer Dirk Van der Maelen aan de minister van Landsverdediging over "de deelname aan de operaties in Afghanistan" (nr. 17980)	13	- M. Dirk Van der Maelen au ministre de la Défense sur "la participation aux opérations en Afghanistan" (n° 17980)	13
- mevrouw Brigitte Wiaux aan de minister van Landsverdediging over "de evolutie van de toestand in Afghanistan en de deelname van Belgische militairen" (nr. 18084)	13	- Mme Brigitte Wiaux au ministre de la Défense sur "l'évolution de la situation en Afghanistan et la participation de militaires belges" (n° 18084)	13
Sprekers: Bruno Stevenheydens, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging, Juliette Boulet, Hilde Vautmans, voorzitter van de Open Vld-fractie, Gerald Kindermans, Patrick De Groote, Wouter De Vriendt, Dirk Van der Maelen, Brigitte Wiaux		Orateurs: Bruno Stevenheydens, Pieter De Crem, ministre de la Défense, Juliette Boulet, Hilde Vautmans, présidente du groupe Open Vld, Gerald Kindermans, Patrick De Groote, Wouter De Vriendt, Dirk Van der Maelen, Brigitte Wiaux	
Vraag van de heer Gerald Kindermans aan de minister van Landsverdediging over "de vaccinatie van militairen in buitenlandse operaties tegen de Mexicaanse griep" (nr. 17392)	33	Question de M. Gerald Kindermans au ministre de la Défense sur "la vaccination des militaires en mission à l'étranger contre la grippe mexicaine" (n° 17392)	33
Sprekers: Gerald Kindermans, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging		Orateurs: Gerald Kindermans, Pieter De Crem, ministre de la Défense	
Samengevoegde vragen en interpellatie van	34	Questions et interpellation jointes de	34
- de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "zijn verblijf op de Seychellen" (nr. 17410)	34	- M. David Geerts au ministre de la Défense sur "son séjour aux Seychelles" (n° 17410)	34
- de heer David Geerts tot de minister van Landsverdediging over "zijn dienstreis naar de Seychellen" (nr. 402)	34	- M. David Geerts au ministre de la Défense sur "son déplacement officiel aux Seychelles" (n° 402)	34
- de heer Gerald Kindermans aan de minister van Landsverdediging over "het recente bezoek van de minister aan de Seychellen" (nr. 18074)	34	- M. Gerald Kindermans au ministre de la Défense sur "la récente visite du ministre aux Seychelles" (n° 18074)	34
Sprekers: David Geerts, Gerald Kindermans, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging		Orateurs: David Geerts, Gerald Kindermans, Pieter De Crem, ministre de la Défense	
Moties	39	Motions	39
Vraag van de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de buitenlandse missies en een 'decompression'-periode" (nr. 17417)	39	Question de M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "les missions à l'étranger et une période de 'décompression'" (n° 17417)	39
Sprekers: Wouter De Vriendt, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging		Orateurs: Wouter De Vriendt, Pieter De Crem, ministre de la Défense	
Vraag van de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de bilaterale contacten in Zuid-Amerika" (nr. 17461)	41	Question de M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "les contacts bilatéraux en Amérique du Sud" (n° 17461)	41
Sprekers: Wouter De Vriendt, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging		Orateurs: Wouter De Vriendt, Pieter De Crem, ministre de la Défense	
Samengevoegde vragen van	45	Questions jointes de	45
- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de gerechtelijke dossiers die geopend zijn tegen militairen op missie in 2008" (nr. 17432)	45	- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "les dossiers judiciaires ouverts contre des militaires en mission en 2008" (n° 17432)	45
- mevrouw Juliette Boulet aan de minister van	45	- Mme Juliette Boulet au ministre de la Défense	45

Landsverdediging over "het aantal dossiers bij het federale parket in het kader van zijn militaire bevoegdheden" (nr. 17438)

Sprekers: **Wouter De Vriendt, Pieter De Crem**, minister van Landsverdediging

sur "le nombre de dossiers ouverts par le parquet fédéral dans le cadre de ses compétences militaires" (n° 17438)

Orateurs: **Wouter De Vriendt, Pieter De Crem**, ministre de la Défense

Samengevoegde vragen van 46
- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de operatie Winter" (nr. 17462) 46

- de heer Ludwig Vandenhove aan de minister van Landsverdediging over "de opvang van daklozen in kazernes en/of andere gebouwen van het leger" (nr. 17994) 46

Sprekers: **Wouter De Vriendt, Ludwig Vandenhove, Pieter De Crem**, minister van Landsverdediging

Questions jointes de 46
- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "l'opération Hiver" (n° 17462) 46

- M. Ludwig Vandenhove au ministre de la Défense sur "l'accueil de sans-abri dans les casernes et/ou d'autres bâtiments de l'armée" (n° 17994) 46

Orateurs: **Wouter De Vriendt, Ludwig Vandenhove, Pieter De Crem**, ministre de la Défense

Samengevoegde vragen van 51
- de heer Francis Van den Eynde aan de minister van Landsverdediging over "het budget van Defensie" (nr. 17504) 51

- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de afbetaling door Bulgarije van de twee fregatten Wielingen en de Myosotis" (nr. 17571) 51

- de heer Dirk Vijnck aan de minister van Landsverdediging over "de inkomsten uit de verkoop van militair materieel" (nr. 17785) 51

Sprekers: **Francis Van den Eynde, Wouter De Vriendt, Dirk Vijnck, Pieter De Crem**, minister van Landsverdediging

Questions jointes de 51
- M. Francis Van den Eynde au ministre de la Défense sur "le budget de la Défense" (n° 17504) 51

- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "le paiement, par la Bulgarie, des deux frégates Wielingen et Myosotis" (n° 17571) 51

- M. Dirk Vijnck au ministre de la Défense sur "les recettes tirées de la vente de matériel militaire" (n° 17785) 51

Orateurs: **Francis Van den Eynde, Wouter De Vriendt, Dirk Vijnck, Pieter De Crem**, ministre de la Défense

Vraag van de heer Philippe Collard aan de minister van Landsverdediging over "de geplande besparingen ten gevolge van de sluiting van het Kwartier Onderluitenant Heintz te Bastenaken" (nr. 17730) 54

Sprekers: **Philippe Collard, Pieter De Crem**, minister van Landsverdediging

Question de M. Philippe Collard au ministre de la Défense sur "les économies prévues par la fermeture du Quartier Sous-Lieutenant Heintz à Bastogne" (n° 17730) 54

Orateurs: **Philippe Collard, Pieter De Crem**, ministre de la Défense

COMMISSIE VOOR DE
LANDSVERDEDIGING

COMMISSION DE LA DÉFENSE
NATIONALE

van

du

WOENSDAG 6 JANUARI 2010

MERCREDI 6 JANVIER 2010

Voormiddag

Matin

De vergadering wordt geopend om 10.18 uur en voorgezeten door de heer Ludwig Vandenhove.
La séance est ouverte à 10.18 heures et présidée par M. Ludwig Vandenhove.

De **voorzitter**: Goedemorgen. Ik geef de minister, de medewerkers, de pers en het publiek mijn allerbeste wensen voor 2010. Los van meerderheid en oppositie, pleit ik voor een zo goed mogelijke samenwerking conform de te respecteren regels.

Er staan heel wat vragen op de agenda. Vooraleer ik het woord geef aan de eerste vraagsteller, moet ik eerst een brief voorlezen van de Provincieraad van Oost-Vlaanderen, die op 26 november binnengekomen is.

De brief bevat een motie betreffende de hervormingsplannen van het ministerie van Landsverdediging. Voor de rest hoeven wij daarmee niets te doen. De brief is gericht aan de Voorzitter van de Kamer. Hij zal er ook op antwoorden. Wij moeten lezing en melding geven van die brief, wat ik hierbij dan ook doe. Eerder hebben we een vergelijkbare brief gekregen van Vlaams-Brabant, welke we trouwens beantwoord hebben.

01 **Vraag van de heer Jan Jambon aan de minister van Landsverdediging over "het bezoek van de ambassadeur van Zwitserland aan de Ijzertoren" (nr. 17015)**

01 **Question de M. Jan Jambon au ministre de la Défense sur "la visite de la Tour de l'Yser par l'ambassadeur de Suisse" (n° 17015)**

01.01 **Jan Jambon** (N-VA): Mijnheer de minister, ik heb deze vraag ingediend in een periode dat er nog geen sprake van was dat de betrokken organisatie zijn subsidies zou verliezen. Dat komt er nog eens bovenop.

Ten eerste, het feit dateert van 29 oktober 2009. Omstreeks 7 u 30 's morgens boden enkele veiligheidsagenten van het leger zich op het secretariaat van de Ijzertoren aan met de melding dat de Zwitserse ambassadeur die dag de Ijzertoren en de crypte zou bezoeken. Zij wilden dat bezoek voorbereiden.

De veiligheidsagenten doorzochten samen met verschillende leden van het personeel de site van boven tot onder. Zij keerden de site zowat ondersteboven. Tenslotte diende de veiligheid van die Zwitserse ambassadeur te allen tijde te worden gewaarborgd. Omstreeks half tien daagde de ambassadeur van Zwitserland dan op. Hij werd, zoals het hoort, ontvangen door de conservator en persoonlijk rondgeleid in het museum. Het bezoek werd afgerond met een groepsfoto. De ambassadeur ondertekende en schreef nog een dankwoord in het Gulden Boek.

So far, so good. Niets aan de hand, zou men kunnen zeggen. Het bezoek verliep zonder problemen, mede dankzij de zeer bereidwillige

01.01 **Jan Jambon** (N-VA): Le 29 octobre 2009, deux agents de la sécurité de l'armée se sont présentés au secrétariat du musée de la Tour de l'Yser. Ils venaient préparer la visite de l'ambassadeur de Suisse. Un contrôle de sécurité minutieux a été effectué en coopération avec le personnel. La visite proprement dite s'est déroulée sans le moindre problème et s'est clôturée par la signature du Livre d'or par l'ambassadeur. Il est apparu ultérieurement que ce n'était là qu'un exercice de l'armée dans lequel un acteur jouait le rôle de l'ambassadeur.

Le ministre juge-t-il admissible d'organiser un exercice de l'armée sur un site accueillant le même jour la présentation d'un livre à

inzet van de talloze personeelsleden van het Ijzertorenmuseum. Nochtans kwamen er die dag ongeveer duizend bezoekers. Tegelijkertijd vond er, in samenwerking met het Legermuseum, een persvoorstelling plaats van het boek "N'oublions jamais" van drukkerij Lannoo.

Groot was de verbazing van de conservator, van de personeelsleden, en van mij ook, toen bleek dat het bezoek volledig in scene was gezet. Het betrof een oefening van het leger waarbij de taak van de ambassadeur van Zwitserland werd vertolkt door een acteur. Het Gulden Boek werd dan ook ondertekend met een valse naam.

Vindt u het normaal dat een legeroefening wordt georganiseerd op de site van de Ijzertoren op een dag, nota bene in samenwerking met het Legermuseum en met de diensten van het leger, waarop een boekvoorstelling wordt gehouden en waarbij men ongeveer duizend bezoekers verwachtte. Wat vindt u van die timing?

Ten tweede, waarom werd de conservator er niet op voorhand van op de hoogte gebracht dat het slechts om een oefening ging, zodat hij zijn personeel niet nodeloos hoefde in te zetten om samen met de veiligheidsagenten heel de site ondersteboven te keren?

Ten derde, is Defensie bereid om de kosten van die inzet van het personeel, die nu toch onder druk staan, te vergoeden?

Ten vierde, dit is misschien mijn belangrijkste vraag. Vindt u dat het optreden van het Belgisch leger en een acteur in kwestie, te vereenzelvigen valt met de betekenis van de Ijzertoren en het Ijzertorenmonument? Het is ten slotte toch een monument waarin oorlogsslachtoffers herdacht worden, Vlamingen die gesneveld zijn tijdens de Grote Oorlog. Dat heeft iets sacraals. Het gebruik van dat terrein en die monumenten voor een legeroefening, roept bij mij toch vragen op. Graag had ik uw mening daarover gekend.

01.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, collega Jambon, er is een bijzonder opleidingsprogramma voor veiligheidsagenten van Defensie. Dat programma houdt een aantal oefeningen in die een zo realistisch mogelijk karakter moeten hebben. Zij moeten dus in realtime en in echte omstandigheden verlopen. Dat karakter wordt bij voorkeur niet of zo weinig mogelijk ondermijnd. Daarom wordt niemand op de hoogte gebracht van de mogelijke scenario's waarin wordt geoefend.

Ik ben mij er volledig van bewust, ik heb dat ook reeds voldoende geventileerd, dat de veroorzaakte ongemakken van deze onaangekondigde oefening groot zijn. Daaruit moeten lessen getrokken worden. Dat zal gebeuren aan de hand van een intern onderzoek. Ik wil absoluut in de toekomst dergelijke misverstanden vermijden.

Er is een onderzoek opgestart, administratief en disciplinair, naar de verantwoordelijken van dit incident. Het is duidelijk dat noch het verantwoordelijk personeel voor de oefening, noch het uitvoerend personeel een aangepaste reactie hebben gehad, zijnde de lokale verantwoordelijken in vertrouwen nemen zodra er werd vastgesteld dat er van hen een disproportionele reactie zou kunnen komen.

laquelle un millier de visiteurs étaient attendus? Pourquoi le conservateur n'a-t-il pas été préalablement informé de manière à éviter une mobilisation inutile de son personnel? La Défense est-elle disposée à indemniser la mobilisation inutile du personnel? Le ministre juge-t-il l'action de l'armée appropriée dans un site aussi symbolique que celui de la Tour de l'Yser?

01.02 **Pieter De Crem**, ministre: Personne n'a été averti de cet entraînement étant donné que le programme de formation spécial pour les agents de sécurité de la Défense comprend plusieurs exercices en temps et conditions réels. Nous déplorons les désagréments non négligeables causés par cet exercice. Une enquête interne devrait nous aider à tirer des enseignements de cet incident. Une enquête administrative et disciplinaire est en cours, mais il est d'ores et déjà clair qu'en n'avertissant pas le personnel local, tant les responsables de l'exercice que le personnel d'exécution ont réagi d'une façon inappropriée.

Sans que le réalisme qui doit caractériser de tels exercices soit

Ondanks de terechte zorg met betrekking tot de realiteit zijn dienen dergelijke oefeningen voorafgaandelijk gecoördineerd te worden met alle lokale verantwoordelijken en dit zowel met de burgers als met de militairen.

De keuze van de plaats en de omstandigheden onder dewelke dergelijke oefeningen kunnen plaatsvinden dient eveneens geëvalueerd te worden. Interne directieven zijn gegeven opdat voorafgaandelijk concrete coördinatiemaatregelen worden genomen om dergelijke incidenten, en ik spreek over een groot incident, in de toekomst te vermijden.

In antwoord op uw voorlaatste vraag over het incident waarop de vzw Bedevaart naar de Graven aan de IJzer terecht onze aandacht heeft gevestigd, merk ik op dat Defensie voor de geleden schade financieel zal tussenkomen. De schade wordt nu op min of meer 1 000 euro geraamd.

Als antwoord op uw laatste vraag, waarin u peilt naar mijn mening over de bewuste activiteit die door Defensie wordt georganiseerd, heb ik slechts één antwoord. Ze is misplaatst over de gehele lijn.

01.03 Jan Jambon (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord, dat mij, eerlijk gezegd, over de hele lijn voldoening schenkt.

Ik ga met u akkoord dat dergelijke oefeningen in zo realistisch mogelijke omstandigheden moeten verlopen. Over de keuze van de site zitten wij op dezelfde golflengte: zij was misplaatst.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de sluiting van de kazerne van Sijsele" (nrs. 17023 en 17352)

02 Question de M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "la fermeture de la caserne de Sijsele" (n^s 17023 et 17352)

02.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb een specifieke vraag over een aspect van het hervormingsplan, namelijk de sluiting van de kazerne in Sijsele.

Mijnheer de minister, uit uw hervormingsplan blijkt dat de basis dicht moet tegen eind september 2011. Voor de militairen die er gestationeerd zijn, komt de sluiting onverwacht. Van een groot deel van het personeel wordt verwacht dat het van ambtswege zal overgaan naar de kazerne te Grobbendonk nabij Herentals. Voor West-Vlaamse militairen is dat een verplaatsing van 120 tot 150 kilometer.

Sinds 2001-2003 werd nochtans veel geïnvesteerd om de infrastructuur van Sijsele aan te passen aan de huidige normen. Volgens onze informatie zou het gaan om ongeveer 2,5 miljoen euro aan verbouwingswerken aan de loodsen. Daarnaast gaat het onder andere om de installatie van een brandstofstation met milieubeschermd ondergrond, de installatie van een smeestation, de renovatie van het stafblok en de aanleg van voertuigparkings met milieubeschermd ondergrond, allemaal grote, zinvolle

mis à mal, ces initiatives devraient faire l'objet d'une coordination préalable avec les responsables locaux. Le choix du lieu et des circonstances doit également faire l'objet d'une évaluation. Il conviendrait de prendre des directives internes en la matière de façon à éviter que pareil incident se reproduise.

La Défense indemniserà le dommage subi, qui s'élève à environ 1 000 euros.

À mes yeux, il est clair que cet exercice constituait une initiative tout à fait déplacée!

01.03 Jan Jambon (N-VA): Votre réponse me donne entière satisfaction. Bien sûr, les exercices doivent avoir un caractère réaliste, mais le choix du site était inapproprié.

02.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): La base de Sijsele devra être fermée pour fin septembre 2011. Il est prévu que la majorité du personnel sera muté à la caserne de Grobbendonk. Les militaires locaux devront donc effectuer un déplacement de plus de 100 kilomètres. Depuis 2001, 2,5 millions d'euros ont en outre été investis dans les infrastructures de la base. Un aller simple de Bruges à Grobbendonk avec les transports publics dure pas moins de 2 heures et 45 minutes et les frais de déplacement seront donc très élevés. À l'heure actuelle, il n'est pas encore possible de passer la nuit à Grobbendonk.

investeringen, die verloren gaan. Voor de militairen die duurzaam lokaal verankerd zijn, kunnen de meerkosten voor de verplaatsing met de wagen oplopen tot 500 euro per maand. Het openbaar vervoer vanuit Brugge tikt af op 2 uur en 45 minuten voor een enkele reis naar Grobbendonk. Overnachten in de kazerne van Grobbendonk blijkt voorlopig niet mogelijk.

In de jaren 90 werd trouwens ook vastgesteld dat de grond vervuild is. De kostprijs van de sanering werd in 2001 geschat op 2,5 miljoen euro.

Ik heb hierover een aantal vragen. Ten eerste, waarom moet de kazerne in Sijsele dicht?

Ten tweede, hoe verantwoordt u de werken in de jongste jaren en de kosten die daaraan zijn besteed, in het licht van de sluiting?

Ten derde, wat gebeurt er met de noodzakelijke sanering? Zal die sanering voorsnog gebeuren? Wanneer en op wiens kosten?

Ten slotte, hoe zal de mutatie naar Grobbendonk worden opgevangen? Welke begeleidende maatregelen zullen voor de militairen worden genomen?

Bij uitbreiding wil ik u vragen naar de globale sociale maatregelen die in het licht van uw hervormingsplan moeten worden genomen, waarover wij het debat al uitvoerig hebben gevoerd.

02.02 Minister **Pieter De Crem**: De sluiting van Sijsele kwam dan misschien vroeger dan verwacht, maar geheel onverwacht was ze niet. Het is een gevolg van de vermindering van het volume strijdkrachten. Er worden drie logistieke bataljons behouden om de operaties en de training te steunen en om het Belgische niveau van ambitie zowel kwantitatief als kwalitatief aan te houden. Twee van die bataljons werden logischerwijze en om evidente redenen ingeplant op dezelfde site als het belangrijkste cliënteel en dat zijn Leopoldsburg en Marche-en-Famenne. Er werd gekozen voor Grobbendonk als centraal punt voor de laatste eenheid gelet op de betere dekking van het volledige land en wettelijke bepalingen. Grobbendonk is namelijk het enige garnizoen wat over een brandstofdepot beschikt en voldoet aan de geldende hygiëne- en veiligheidsnormen voor een dergelijke installatie.

De voorbije jaren werden enkel de strikt noodzakelijke investeringen in het kwartier van Sijsele gedaan. Het ging over werken die onontbeerlijk waren voor de goede functionering van de eenheid en waarmee tegemoet kon worden gekomen aan de behoeften, wat voorheen op de site van Sijsele niet kon. In de periode 2005-2007 werd er voor een bedrag van 250 000 euro geïnvesteerd in de infrastructuur van het kwartier: 32 000 euro was bestemd voor de versterking van de kolonnen in loods L8 om de veiligheid van het personeel te verbeteren, 180 000 euro voor milieubeschermd maatregelen door de aanleg van een parking om doorsijpeling te vermijden, en 34 000 euro voor energiebesparende maatregelen. De nodige onderzoeken werden verricht en het bodemsaneringsproject werd door de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, OVAM, goedgekeurd.

Pourquoi la caserne de Sijsele doit-elle être fermée? Comment le ministre justifie-t-il le coût des travaux effectués récemment? Sera-t-il encore procédé à l'assainissement du sol pollué à Sijsele? Qui paiera la facture? Comment les militaires seront-ils accompagnés lors de leur mutation?

02.02 **Pieter De Crem**, ministre: La fermeture de Sijsele intervient plus tôt que prévu, mais n'est toutefois pas une surprise. Trois bataillons logistiques sont maintenus. Deux d'entre eux restent à Bourg-Léopold et Marche-en-Famenne. Grobbendonk étant la seule garnison disposant d'un dépôt de carburant et remplissant les normes d'hygiène et de sécurité en vigueur a été choisie comme point central.

Ces dernières années, les investissements dans le quartier de Sijsele ont été limités au strict nécessaire. 250 000 euros ont été investis entre 2005 et 2007 dans les infrastructures du quartier. Les études requises ont été réalisées et le projet d'assainissement des sols a été approuvé par l'OVAM. Une étude des sols est programmée en 2010 pour un montant de 20 000 euros. En 2012, 2,6 millions d'euros sont programmés pour les travaux d'assainissement.

In 2010 is er een oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek gepland voor een bedrag van 20 000 euro. In 2012 is er een bedrag van 2,6 miljoen euro geprogrammeerd voor de uitvoering van de saneringswerken en de begeleiding van de sanering. Het is een investering om de op til zijnde vervreemding te kunnen bespoedigen.

Met betrekking tot uw laatste vraag, het personeel van de eenheden die zullen ontbonden worden of die zullen moeten verhuizen, wordt op dit moment informatief ondervraagd aangaande de persoonlijke, familiale en sociale situatie. Bovendien zal elk betrokken individu zijn of haar voorkeur kunnen uitdrukken met betrekking tot zijn of haar toekomstige affectatie. Bijkomende sociale maatregelen zijn momenteel in onderhandeling met de syndicale organisaties, maar het is duidelijk dat voor een aantal personeelsleden van Sijsele de sluiting een mobiliteitsgevolg zal hebben. De begeleidende maatregelen die met de syndicale organisaties worden onderhandeld, moeten daar in grote mate aan remediëren.

02.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord, maar in het licht van de grote investeringen, die werden gedaan zeker in het beginjaren 2000, is een sluiting ongelukkig te noemen. U zegt dat de begeleidingsmaatregelen in de maak zijn, dat er onderhandeld wordt en dat er contact is met de betrokkenen. Het duurt echter allemaal bijzonder lang.

Ik kom tot de grond van mijn kritiek. De uitwerking van de sociale maatregelen had tijdens de opmaak van uw hervormingsplan moeten gebeuren en niet in de nasleep ervan, zoals nu het geval is. Het sociaal overleg over het plan is niet goed gevoerd. U hebt een broertje dood aan de vakbonden. Het was eraan te merken. Het debat daarover hebben we al gevoerd.

Specifiek wat Sijsele betreft denk ik aan een goede uitwerking van mobiliteitspremies. Er zouden onder meer bussen ingelegd kunnen worden. Dat is maar een voorbeeld van maatregelen, die dringend moeten worden genomen. Ik maan u aan tot enige spoed ter zake.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 **Samengevoegde vragen van**

- mevrouw Hilde Vautmans aan de minister van Landsverdediging over "de maritieme operatie Atalanta en de gemeenschappelijke vergadering van de EU-Ministers van Buitenlandse Zaken en Defensie in Brussel op 16 november 2009" (nr. 17067)
- de heer Bruno Stevenhuydens aan de minister van Landsverdediging over "de kandidatuur van Defensie om volgend jaar de operatie Atalanta te leiden" (nr. 17329)
- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de kostprijs van het commando over operatie Atalanta" (nr. 17348)
- mevrouw Brigitte Wiaux aan de minister van Landsverdediging over "de opdracht van het fregat Louise-Marie en het commando over de Europese maritieme operatie Atalanta in 2010" (nr. 18080)

03 **Questions jointes de**

- Mme Hilde Vautmans au ministre de la Défense sur "l'opération navale Atalanta et la réunion commune des ministres des Affaires étrangères et de la Défense de l'Union européenne à Bruxelles le 16 novembre 2009" (n° 17067)
- M. Bruno Stevenhuydens au ministre de la Défense sur "la candidature de la Défense à la direction de l'opération Atalanta l'an prochain" (n° 17329)
- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "le coût relatif à la prise de commandement de l'opération Atalanta" (n° 17348)

Le personnel des unités qui seront dissoutes ou contraintes de déménager est actuellement interrogé à titre informatif. Chacune des personnes concernées pourra exprimer sa préférence à propos de sa future affectation. Des mesures sociales complémentaires sont actuellement négociées avec les organisations syndicales. Je suis parfaitement conscient qu'il y a pour Sijsele, des incidences en termes de mobilité. Des discussions sur ce point seront également menées avec les organisations syndicales.

02.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Les mesures d'accompagnement social se font attendre. Les modalités auraient dû se décider pendant la préparation du plan de réforme, pas après. La concertation sociale relative au plan est déficiente parce que le ministre n'apprécie pas particulièrement les syndicats.

Pour Sijsele, je songe aux primes de mobilité. On pourrait aussi mettre plus de bus en circulation.

- Mme Brigitte Wiaux au ministre de la Défense sur "la mission de la frégate Louise-Marie et le commandement de la mission maritime européenne Atalanta en 2010" (n° 18080)

03.01 Hilde Vautmans (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, eerst en vooral bied ik u mijn beste wensen aan voor het nieuwe jaar. Wij vergeten dat al eens tegen mekaar te zeggen. Het is belangrijk dat wij dit jaar goed samenwerken in de commissie.

Mijnheer de minister, ik wil dit punt ter sprake brengen, samen met de andere collega's, omdat het belangrijk is. Zal België de lead mogen nemen voor de operatie Atalanta gedurende ons Europees voorzitterschap? U verklaarde herhaaldelijk dat wij kandidaat zijn en het heel graag willen doen. Wij kunnen dat ook doen. Ondertussen ben ik eigenlijk de draad kwijt geraakt. Tot waar is het overleg gekomen?

Vandaar mijn vragen.

Met wie hebt u daarover al gesproken?

Hoe groot zijn de kansen dat wij inderdaad die operatie zullen kunnen leiden tijdens ons voorzitterschap? Er heeft een vergadering plaatsgevonden van de EU-ministers van Buitenlandse Zaken en Landsverdediging op 16 november. Mijn vraag dateert van 17 november. Door de begrotingsbesprekingen, komt mijn vraag vandaag pas aan bod.

Mijnheer de minister, kunt u ons heel duidelijk het volgende verklaren?

Hoe is het gesteld met het overleg met uw collega's?

Hoe groot is de kans dat wij de operatie Atalanta zullen aanvoeren?

Kunt u ons verzekeren dat de Belgische marinecomponent dat aankan? Volgens mij wel, maar ik had het graag uit uw mond gehoord. Volstaat onze uitrusting daarvoor? Zijn er eventueel extra benodigdheden nodig?

Welke budgettaire implicaties heeft het wanneer wij de lead zouden nemen?

Tot slot, welke afspraken werden er gemaakt inzake een breder engagement op het Somalisch vasteland? Ik denk namelijk dat die twee niet los van mekaar kunnen worden gezien.

03.02 Bruno Stevenheydens (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, onze vragen dateren reeds van eind november of begin december. In mijn vraagstelling heb ik verwezen naar de gezamenlijke vergadering van de EU-ministers van Binnenlandse Zaken en Landsverdediging op 16 november. Kunt u toelichten wat daar werd beslist? Zijn er na die vergadering nog andere contacten geweest?

Mochten wij de leiding nemen, kunt u dan volledig toelichten — daar zijn reeds vragen over gesteld — wat de totale kosten zijn, zowel voor het deelnemen aan de operatie als voor het mogelijk leiden ervan?

03.01 Hilde Vautmans (Open Vld): Le ministre a déclaré à plusieurs reprises que notre pays est prêt à assumer le commandement de l'opération Atalante durant notre présidence européenne. Où en sont les discussions à ce sujet? Comment le ministre évalue-t-il nos chances? Notre composante marine est-elle à la hauteur d'une telle mission? Quelles sont les implications budgétaires? Existe-t-il des accords quant à un engagement plus large en terre somalienne?

03.02 Bruno Stevenheydens (VB): Le Conseil européen des ministres de l'Intérieur et de la Défense a-t-il pris une décision le 16 novembre 2009 à propos de la direction de l'opération Atalante? Quel est le coût de la participation à l'opération et de sa direction? L'opération Atalante sera-t-elle évaluée et éventuellement élargie?

Kunt u toelichting geven over hoe u de actie Atalanta van het voorbije jaar evalueert, ook de aanpassing van de tactiek van de kapers?

Als wij de leiding nemen, met welk schip wordt dit dan gedaan? Er is al even naar verwezen dat wij daar zelf niet toe in staat zijn en dat wij daarvoor een beroep moeten doen op Nederland.

Voorziet men in een uitbreiding van het actiegebied van de actie Atalanta?

03.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb in de commissie voor de Landsverdediging van woensdag 28 oktober een vraag gesteld over de operatie Atalanta, het nut ervan en vooral ook de kostprijs. U hebt toen geantwoord dat het commando een meerkost zou betekenen van 339.000 euro. Ik heb toen ook naar de algemene kost gevraagd. U hebt toen beloofd om de netto kost van de operatie te berekenen en mij die gegevens te verschaffen. Onmiddellijk volgend op de commissie van eind oktober heb ik een nieuwe vraag ingediend. Die is dus hangende sinds 3 november van vorig jaar.

Mijn vraag is duidelijk. Kunt u een helder en allesomvattend overzicht geven van wat onze bijdrage aan de operatie Atalanta heeft gekost in 2009, over alle budgetposten heen, materieel, personeel en dergelijke meer? Welk bedrag is er begroot voor de deelname over alle budgetposten heen in 2010? Kunt u op dezelfde wijze de meerkost geven die u begroot voor het opnemen van het commando?

Voorts kreeg ik uiteraard ook graag toelichting bij de stand van zaken inzake het besluitvormingsproces. Waar staan wij? In hoeverre zal dit commando in de tweede helft van 2010 realiteit worden? Wat is uw inschatting van het nut van de operatie Atalanta? Ik heb in de commissie van eind oktober verwezen naar cijfers van het Internationaal Maritiem Bureau en Interpo, waaruit een verdubbeling van het aantal gevallen van piraterij blijkt. Dat zijn toch instanties met een zeker gezag die twijfelen aan het nut van de hele operatie. Het commando over zo'n operatie is dan toch voor discussie vatbaar lijkt mij.

03.04 Brigitte Wiaux (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, je vous présente mes meilleurs vœux. Je pense que nous allons avoir beaucoup de travail cette année.

Fin décembre, la frégate Louise-Marie a jeté l'ancre à Zeebrugge après quatre mois de mission au large des côtes d'Afrique.

Depuis le 1er septembre 2009, notre frégate et son équipage ont participé à l'opération anti-piraterie Atalanta au large de la côte somalienne. Atalanta est la première opération maritime de l'Union européenne qui agit dans le cadre de résolutions du Conseil de Sécurité des Nations unies. Cette opération est essentiellement consacrée à la protection des transports pour le programme alimentaire mondial et l'encadrement de bâtiments de commerce.

Monsieur le ministre, quel est le bilan de la mission de notre frégate et de son équipage?

Pouvez-vous m'apporter des précisions quant à l'éventuelle prise de

03.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Le ministre peut-il donner un aperçu des frais de notre participation à l'opération Atalante? Quel montant a été budgétisé? Quel est le surcoût lié au commandement? Où en est le processus de décision relatif au commandement? L'utilité de l'opération Atalante est-elle également examinée en détail, plus encore aujourd'hui que la piraterie est en recrudescence?

03.04 Brigitte Wiaux (cdH): Ons fregat Louise-Marie heeft van september tot en met december 2009 deelgenomen aan Atalanta, de operatie inzake piraterijbestrijding voor de kust van Somalië. Het was de eerste maritieme operatie van de Europese Unie in het kader van VN-Veiligheidsresoluties, die hoofdzakelijk bestond in de bescherming van goederentransporten voor het Wereldvoedselprogramma en de begeleiding van handelsschepen.

Wat is de balans van de missie? Zal ons land in de loop van de

commandement par notre pays de la mission Atalanta dans le courant du deuxième semestre 2010?

tweede helft van 2010 de leiding nemen van de operatie Atalanta?

Dans votre note de politique générale, vous souhaitez que, dans le cadre de la présidence de l'Union européenne, notre pays prenne le commandement de la mission maritime européenne Atalanta.

03.05 Minister **Pieter De Crem**: Ik sluit mij aan bij de nieuwjaarswensen en de goede voornemens van de verscheidene fracties aan u, mijnheer de voorzitter, aan de secretaris en aan de leden van de commissie.

Collega's, ik kom tot de antwoorden op de vragen van mevrouw Vautmans, de heren De Vriendt, Stevenheydens en mevrouw Wiaux. De conclusies van de Europese Raad van 17 november 2009 met betrekking tot het Europese defensie- en veiligheidsbeleid herbevestigen de noodzaak om de inspanningen voor de strijd tegen de piraterij voort te zetten. Zo werd er in de besluiten herinnerd aan de genomen beslissing om het mandaat van de operatie-Atalanta uit te breiden voor een bijkomend jaar op het einde van het actuele mandaat, namelijk op 12 december 2009. Het accent werd gelegd op de voortzetting van de noodzakelijke inspanningen met betrekking tot de coördinatie en de uitwisseling van de inlichtingen tussen de EUNAVFOR-Atalanta en de andere mogelijkheden die betrokken zijn bij de strijd tegen de piraterij. Wij hebben het daarover gehad tijdens onze vorige gedachtewisseling omtrent de operatie-Atalanta.

Ten slotte werd benadrukt dat op termijn een voldoening gevende oplossing moet worden ontwikkeld om individuen die worden verdacht van daden van piraterij, juridisch te kunnen vervolgen. Ik denk dat tussen de vraagstelling en de indiening van de vraagstelling ondertussen een Kamerdebat heeft plaatsgevonden. Ondertussen werd ook wetgeving aangenomen met betrekking tot de piraterij.

De Europese Raad heeft nota genomen van de initiatieven die zijn gelanceerd in het kader van de contactgroep over de piraterij voor de kust van Somalië. Daarbij is er onder meer de oprichting van een fonds van de Verenigde Naties om financieel de naties te ondersteunen die hun bereidheid tonen om personen juridisch te vervolgen die worden verdacht van daden van piraterij. Dat is immers ook een van de pijnpunten. De piraten moeten niet alleen worden opgepakt, ze moeten ook kunnen verschijnen voor een rechtbank en eventueel worden vervolgd. Ook de strafuitvoering moet hierop kunnen volgen.

De Belgische marine is, zoals collega Vautmans zei, zeker in staat om het commando van de operatie-Atalanta op zich te nemen. Zij heeft immers al tot ieders voldoening het commando van het maritieme eskader van de UNIFIL op zich genomen met het fregat Leopold I dat patrouilleerde in de Middellandse Zee voor de kust van Libanon. Die opdracht was vanuit een technisch en operationeel standpunt een bijzonder positieve en gewaardeerde ervaring met het oog op het commando van Atalanta. Om dat commando efficiënt te kunnen voeren op het einde van 2010 zou België ideaal gezien een beroep moeten kunnen doen op een bevriende natie om over een geschikt maritiem commandoplatform te beschikken.

De nauwe en intensieve samenwerking met Nederland in het kader

03.05 **Pieter De Crem**, ministre: Le Conseil européen du 17 novembre 2009 sur la politique de défense et de sécurité a décidé qu'il y avait lieu de poursuivre les efforts de lutte contre la piraterie et de prolonger d'un an l'opération Atalante. Le Conseil souhaite également qu'une solution soit trouvée en matière de poursuites judiciaires à l'encontre des pirates. Dans l'intervalle, la Chambre a déjà adopté une loi à ce sujet.

Le Conseil européen a pris note des initiatives dans le cadre du groupe de contact sur la piraterie au large des côtes somaliennes, comme la création d'un fonds destiné à soutenir les pays des Nations unies qui veulent engager des poursuites judiciaires contre ces pirates.

La marine belge est assurément capable de mener le commandement d'Atalante. Elle l'a suffisamment démontré au moment où elle commandait la flotte de la FINUL au large des côtes libanaises. Pour pouvoir exercer efficacement le commandement de l'opération Atalante, la Belgique devrait idéalement constituer une plate-forme de commandement avec un pays voisin. J'ai déjà pris contact avec les Pays-Bas dans le cadre de l'Amiral Benelux.

Un déploiement européen sur le territoire somalien n'est provisoirement pas à l'ordre du jour. Le Conseil confirme cependant l'engagement de l'UE de contribuer à la promotion de la paix et de la sécurité en Somalie, en étroite collaboration avec les autres parties intéressées. Dans la perspective d'une éventuelle mission européenne, le Conseil a approuvé la mise au point d'un

van de Admiraliteit Benelux of ABNL zou voor een gunstig gevolg kunnen zorgen bij een dergelijk verzoek. Ik heb ter zake reeds contact genomen met mijn Nederlandse collega.

In dit stadium wordt een ontplooiing op Somalisch grondgebied in het kader van de actie van de Europese Unie ter bestrijding van de piraterij niet in overweging genomen. Niettemin heeft de Raad van 17 november de verbintenis van de Europese Unie herbevestigd de vrede en veiligheid in Somalië te bevorderen en de opportuniteiten te bestuderen die kunnen bijdragen aan de internationale inspanningen.

Die bijdragen moeten passen in een coherent kader, waarbij een nauwe samenwerking met de Verenigde Naties, de Afrikaanse Unie, de NAVO en alle andere betrokken partners wordt bewerkstelligd. De Raad heeft bovendien de ontwikkeling van een concept voor crisisbeheersing goedgekeurd voor een potentiële opdracht in het kader van het Europese defensie- en veiligheidsbeleid.

Dat zou zich richten op het bijdragen tot de vorming van Somalische veiligheidstroepen van het transitionnel federal government. Het planningsproces loopt, weliswaar zonder enige vooringenomenheid wel of niet tot actie over te gaan. Er wordt bijvoorbeeld overwogen om op het grondgebied van naburige landen die bereid worden gevonden een dergelijke Europese opdracht te verwelkomen, elementen te vormen van de Somalische veiligheidsdiensten. Mijn Franse collega heeft ter zake een aantal initiatieven genomen, maar daarvan bent u ongetwijfeld op de hoogte.

Wat de verschillende kosten voor operatie-Atalanta betreft, kan gesteld worden dat die in totaal 12,32 miljoen euro bruto zullen bedragen, collega De Vriendt. Dat is inclusief de kosten voor de geplande personeelsondersteuning in het operationele hoofdkwartier te Northwood, het hoofdkwartier op zee aan boord van het Nederlandse marineschip Evertsen en het logistiek ondersteunend hoofdkwartier in Djibouti. De kosten omvatten 3,1 miljoen voor het personeel, 7,85 miljoen voor het materieel, 0,76 miljoen voor het transport en 0,61 miljoen euro voor de nodige logistieke ondersteuning.

Gelet op de interne compensatie op de functioneringskredieten bedragen de uiteindelijke totale nettokosten ongeveer 1 miljoen euro, waarvan 0,86 miljoen voor het personeel en 0,05 miljoen euro voor de nodige logistieke ondersteuning.

De meerkosten voor het eventuele commando van Atalanta in 2010 worden in totaal op 0,34 miljoen euro netto geschat, waarvan 0,32 miljoen netto voor het personeel en 0,02 miljoen euro voor de logistieke ondersteuning.

Inzake de vraag over de kandidatuur zoals collega Stevenheydens die heeft gesteld, heb ik verwezen naar het standpunt dat werd ingenomen op 17 november 2009. Er is nog door de Europese Unie geen beslissing genomen inzake het commando van de Europese operatie-Atalanta op het einde van 2010, en in het bijzonder voor het tweede semester van dit jaar.

Zoals ik al zei, zijn er politieke gesprekken – daarmee bedoel ik: overleg met de Franse en de Nederlandse partners – aan de gang om

concept de gestion de crise. Une telle mission serait axée sur la formation des troupes de sécurité somaliennes du Gouvernement fédéral de Transition.

Le coût de notre participation à l'opération Atalante se chiffre à 12,32 millions d'euros brut. Compte tenu de la compensation interne sur les crédits de fonctionnement, le coût final atteint 1 million d'euros net. Le surcoût relatif à l'exercice du commandement est estimé à 0,34 million d'euros.

Le Conseil n'a pas encore pris de décision concernant la direction de l'opération Atalante pour le second semestre 2010. Des négociations politiques sont actuellement menées avec les Pays-Bas et la France en vue de formuler une proposition commune de partage du commandement.

Provisoirement, aucune extension de la zone d'action maritime de la flotte européenne antipiraterie n'est programmée. Nous ne sommes par ailleurs pas la seule flotte présente dans cette zone; l'OTAN et des pays comme la Chine, l'Indonésie, l'Iran et l'Inde sont également actifs dans la zone pour combattre la piraterie.

een voorstel te kunnen doen inzake de verdeling van de commandoverantwoordelijkheden tijdens de operatie. Daarover gaat het natuurlijk, niet alleen over het ter beschikking stellen van materieel, dat ter beschikking is, maar ook over de verdeling van de commandoverantwoordelijkheden in een periode die zich als bijzonder moeilijk wegens een misschien grote incidentie en het opdrijven van piraterijactiviteiten aankondigt.

Een uitbreiding van de maritieme actiezone die is toegewezen aan de Europese antipiraterijvloot, wordt op dit ogenblik nog niet gepland. Zoals u weet, zijn er ook andere internationale organisaties zoals de NAVO, aanwezig in de regio. Er zijn ook individuele landen bijvoorbeeld China, Indonesië, India en Iran aanwezig in de regio met het oog op de bestrijding van de piraterij en de gevolgen ervan.

03.06 Hilde Vautmans (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mag ik de situatie als volgt samenvatten: er zijn gesprekken bezig en men zal er alles aan doen om afspraken te maken met Frankrijk en Nederland over de lead?

03.06 Hilde Vautmans (Open Vld): Vous essayez donc de conclure des accords en matière de commandement avec la France et les Pays-Bas?

03.07 Minister Pieter De Crem: Onze kandidatuur is gesteld. Op dit moment is alles mogelijk en niets uitgesloten. Wij zijn nu bezig met het maken van concrete, praktische afspraken. Wanneer men de Belgische marine ziet, ziet men vanwege het Belgisch-Nederlandse samenwerkingsverband automatisch ook de Nederlandse marine opduiken. In die periode is een deel mogelijk toegewezen aan een Frans commando. Ik ben met mijn Franse collega Morin en met staatssecretaris Lellouche, die ik daarover 14 dagen geleden in Brussel nog heb gesproken, alles in kaart aan het brengen voor een globale aanpak. Alle mogelijkheden liggen open. Ik span mij daarvoor bijzonder in, omdat het belangrijk is voor ons land. Tijdens de periode waarin we het Europese voorzitterschap waarnemen, is het immers de gewoonte dat we op het vlak van vredesondersteunende operaties een bijkomende inspanning doen. De leiding van de operatie Atalanta lijkt ons daarvoor bijzonder aangewezen.

03.07 Pieter De Crem, ministre: Nous avons déposé notre candidature. Toutes les options restent envisageables. Nous nous attelons actuellement à la conclusion d'accords d'ordre pratique en vue de définir une approche globale. Chaque fois que nous assumons la présidence européenne, il est d'usage que nous fournissions un effort supplémentaire dans le cadre d'opérations de soutien de la paix. Il nous paraît dès lors tout à fait indiqué de prendre la direction d'Atalante.

03.08 Hilde Vautmans (Open Vld): Mag ik dan nog een bijkomende vraag stellen? Hebt u enig zicht op de timing? Wanneer zal daarover wel een beslissing worden genomen?

03.09 Minister Pieter De Crem: Ik hoop dat de beslissing zo snel mogelijk kan gebeuren. De contacten zijn zeer intensief. Het moet ook vrij snel gebeuren. De unie moet die timing vastleggen, want ze is niet alleen gebonden aan de timing voor 2010, maar ook aan de timing voor het eerste semester van 2011. Alle mensen die op een of andere manier beslissingsverantwoordelijkheid hebben, zijn daarmee bezig.

03.09 Pieter De Crem, ministre: Il nous faut en décider rapidement car en ce qui concerne l'échéancier de cette opération, nous sommes tenus de respecter deux dates: 2010 et le premier semestre de 2011.

03.10 Hilde Vautmans (Open Vld): Dank u.

Mijnheer de minister, u zegt dat u bezig bent met Atalanta, waarvoor snel een beslissing moet worden genomen, maar ik hoor u ook zeggen dat er meer actie nodig is op het vasteland. Zal België ook participeren wanneer bijkomende acties worden opgezet op het vasteland van Somalië?

03.10 Hilde Vautmans (Open Vld): Le ministre déclare en outre qu'il importe d'intensifier les opérations sur le continent. La Belgique y participera-t-elle?

03.11 Minister **Pieter De Crem**: De analyse die ik de vorige keer heb gemaakt, is nog altijd dezelfde. Deelname van de Europese Unie, in Atalanta, aan een operatie die tegen piraterij beschermt, is eigenlijk symptoombestrijding van een gigantische instabiliteit die zich in de regio van de Hoorn van Afrika voordoet. De internationale unie moet zich buigen over de groeiende instabiliteit die zich daar voltrekt en waarvan de piraterij een epifenomeen is. Er zijn nog andere fenomenen.

We hebben gezien dat mijn Franse collega en de Franse regering een initiatief hebben genomen om in Djibouti over te gaan tot de opleiding van mensen die in een Somalisch veiligheidskorps zouden kunnen worden opgenomen, een beetje zoals met de opleidings- en vormingsteams op andere plaatsen. Op dit moment hebben we nog geen verzoek gekregen om daaraan deel te nemen en ik postuleer daarvoor ook niet. Ik zie wel dat dit initiatief van onze Franse collega's bijzonder wordt gemaakt.

03.12 **Bruno Stevenheydens** (VB): Mijnheer de minister, ik vind het weinig logisch en het heeft volgens mij wat weg van een prestigezaak. Ik trek de actie Atalanta niet in twijfel, maar wel dat wij de leiding op ons zouden nemen omdat wij op dat ogenblik ook het voorzitterschap van de EU op ons nemen. De actie Atalanta kent op korte termijn zeker succes, maar kan op lange termijn tot minder resultaten leiden omdat de piraten zich ook aanpassen aan onze actiemiddelen.

U hebt ook gezegd dat niet in een uitbreiding van de actiezone wordt voorzien. U hebt verwezen naar de acties van de NAVO en van de andere landen. Is er wel voldoende samenwerking, of wordt er veeleer naast elkaar gewerkt wegens onvoldoende overleg?

03.13 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer Stevenheydens, sta mij toe concreet te antwoorden op uw vragen.

Het is geen prestigezaak. Ons werd eigenlijk verzocht om op een of andere manier ooit de leiding van Atalanta te nemen. Wij hebben gewoon een opportuniteitsvoorkeur naar voren gebracht; als wij dan toch bij machte zijn om dat te doen, dan bij voorkeur tijdens die periode.

Inzake de andere operaties die daar gebeuren, vooral die van de Verenigde Naties, maar ook het Ocean Shield van de NAVO, verloopt de informatiedoorstroming perfect. De samenwerking verloopt, indien mogelijk, nog beter. Zelfs de informatie-uitwisseling met landen die niet aanwezig zijn in een of ander internationaal samenwerkingsverband, zij het dat van de NAVO of dat van de Europese Unie, verloopt bijzonder goed, optimaal in het internationaal diplomatiek verkeer, met gegevens die verzameld worden, bijvoorbeeld door India, door Indonesië en door China.

03.14 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, voor mij is de belangrijkste conclusie dat het nog niet zeker is of België het commando op zich zal nemen in 2010. Nochtans hebt u dat

03.11 **Pieter De Crem**, ministre: L'instabilité de la situation dans la Corne de l'Afrique s'accroît. La piraterie est un épiphénomène de cette instabilité croissante. Le gouvernement français veut prendre l'initiative de former à Djibouti des équipes pouvant être incorporées au sein d'un corps de sécurité somalien. Nous n'avons reçu aucune requête allant dans ce sens et nous ne faisons pas non plus acte de candidature.

03.12 **Bruno Stevenheydens** (VB): Le fait que nous devons prendre la direction de cette opération pendant la présidence belge de l'UE semble être une question de prestige. Nul doute que l'opération Atalante a une finalité à brève échéance mais à long terme, notre moisson de résultats pourrait être plus maigre étant donné que les pirates s'adaptent de plus en plus à nos moyens d'action. Nous ne prévoyons pas d'étendre le théâtre d'opération. Nous concertons-nous suffisamment avec les autres pays?

03.13 **Pieter De Crem**, ministre: Ce n'est pas du tout une question de prestige. Nous n'avons fait qu'émettre une préférence. Du reste, la transmission d'informations entre Atalante et les autres opérations est parfaite.

03.14 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen!): Donc, il n'est pas encore acquis que la Belgique assume le

aangekondigd op 18 oktober. Wij zijn nu bijna drie maanden verder. Ik begrijp u goed als u zegt, dat wij, om het commando op ons te nemen, een beroep zullen moeten doen op bevriende naties. U vernoemt Nederland. Vanuit Nederland is er nog geen antwoord gekomen op onze vraag. Er is nog geen definitieve beslissing genomen. Het is dus niet zeker of België het bevel over de operatie Atalanta zal kunnen voeren.

U zegt wel dat de marine daartoe in staat is, wat ongetwijfeld klopt, maar het is niet omdat de Belgische marine in staat is om het bevel te voeren, dat het ook nuttig of zinvol zou zijn.

Ik wil ook wijzen op het verplaatsingseffect van een en ander. De piraten spreiden zich uit over een steeds groter wordend gebied. Nu opereren zij al tot meer dan duizend kilometer afstand van de Somalische kust.

Ik herhaal de cijfers die ook door Interpol worden gegeven, dat het aantal pogingen tot piraterij is verdubbeld. De operatie Atalanta heeft dus zeker geen ondubbelzinnig positief effect.

U spreekt over bruto kosten van meer dan 12 miljoen euro. Dat is niet onaanzienlijk. Ik denk dat uw antwoorden vandaag in de commissie de twijfels over het nut van de operatie en over het idee om het bevel erover te voeren alleen maar hebben vergroot. Mijn fractie zal deze zaak zeker verder opvolgen en hierover in de toekomst vragen blijven stellen.

03.15 Brigitte Wiaux (cdH): Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses précises. Je vous reposerai d'autres questions en fonction de l'évolution de la situation.

03.16 Minister Pieter De Crem: Ik begrijp de redenering van collega De Vriendt niet goed. Operatie-Atalanta is in de eerste plaats in het leven geroepen om de schepen van het World Food Program te begeleiden. Alle schepen van het World Food Program bereiken veilig de vertrek- of aankomsthaven. Ze worden uitzonderlijk goed begeleid tijdens hun transit in de zone in kwestie.

Ook de tweede redenering begrijp ik niet goed. Het is niet omdat de operatie-Atalanta is ontplooid, dat het aantal piratenacties toeneemt, het is het omgekeerde. Omdat er meer piraten zijn, zal de operatie-Atalanta geïntensifieerd worden.

03.17 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, u blijft bij uw overtuiging dat het een nuttige operatie is. Het is niet omdat er escortes worden uitgevoerd van schepen in het kader van het wereldvoedselprogramma dat er ook een hele operatie moet worden gevoerd tegen piraterij.

Ik herhaal het, het Internationaal Maritiem Bureau en Interpol plaatsen grote vraagtekens bij de operatie. U blijft volhouden en u wil zelfs een stap verder zetten. U wil het commando voeren over de operatie met niet onaanzienlijke kosten tot gevolg. Heel wat instanties twijfelen echter heel sterk aan het nut ervan. Ik wil dat toch benadrukken. Dat

commandement. Le ministre nous avait pourtant laissé entendre qu'elle l'assumerait. Les Pays-Bas n'ont pas encore répondu à la demande belge. Ce n'est pas parce que notre marine peut assumer le commandement qu'il est intelligent et utile qu'elle l'assume.

En outre, les pirates ont un rayon d'action de plus en plus étendu. Selon Interpol, le nombre de tentatives d'acte de piraterie a doublé. L'opération Atalante n'a donc pas un effet 100 % positif. Un coût brut de plus de 12 millions d'euros, ce n'est pas de la roupie de sansonnet. Après avoir entendu la réponse fournie aujourd'hui par le ministre, mon groupe est encore plus sceptique quant à l'utilité de cette opération et de son commandement.

03.15 Brigitte Wiaux (cdH): Afhankelijk van de evolutie van de toestand zal ik andere vragen stellen.

03.16 Pieter De Crem, ministre: Je ne comprends vraiment pas M. De Vriendt. L'opération Atalante avait pour but premier d'escorter les navires du Programme alimentaire mondial. Tous ces navires partent et arrivent en toute sécurité. Ce n'est pas à cause d'Atalante que le nombre d'actes de piraterie augmente mais exactement l'inverse: c'est parce qu'il y a plus de pirates que l'opération Atalante s'intensifiera.

03.17 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Du fait des escortes, aucune opération en tant que telle n'a dû être menée contre la piraterie. Alors que le Bureau maritime international et Interpol s'interrogent encore sur l'efficacité de l'opération, le ministre veut aller plus loin, voire exercer le commandement. Cette opération a un coût non négligeable, ce n'est

is geen fait divers, het gaat om serieuze kosten.

pas un simple fait divers.

Er is, als ik het goed heb begrepen, vandaag nog geen duidelijke beslissing over de bevelvoering. Ik denk dan ook dat het dossier verder parlementaire bewaking blijft verdienen.

03.18 Minister **Pieter De Crem**: Als ik het goed begrijp, is operatie-Atalanta eigenlijk de boeman en zijn de piraten de goeden.

03.18 **Pieter De Crem**, ministre: Apparemment, pour M. De Vriendt, l'opération Atalante est la mauvaise et les pirates sont les bons...

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 **Samengevoegde vragen van**

- de heer Bruno Stevenheydens aan de minister van Landsverdediging over "de strategie in Afghanistan en de Belgische bijdrage aan de operaties in Afghanistan" (nr. 17391)
- mevrouw Juliette Boulet aan de minister van Landsverdediging over "het inzetten van extra troepen in Afghanistan" (nr. 17439)
- mevrouw Hilde Vautmans aan de minister van Landsverdediging over "Afghanistan" (nr. 17453)
- de heer Gerald Kindermans aan de minister van Landsverdediging over "de recente speech van de Amerikaanse president Obama betreffende Afghanistan en de mogelijke vraag voor meer hulp aan de NAVO bondgenoten" (nr. 17506)
- de heer Patrick De Grootte aan de minister van Landsverdediging over "de beslissing van de NAVO en België om bijkomende troepen te leveren voor de ISAF-operatie" (nr. 17553)
- de heer Bruno Stevenheydens aan de minister van Landsverdediging over "de opleiding van het Afghaanse leger en de Afghaanse politie" (nr. 17667)
- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de verlenging van het Belgisch engagement in Afghanistan" (nr. 17746)
- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de inzet van Belgische F-16's in Afghanistan" (nr. 17843)
- de heer Dirk Van der Maelen aan de minister van Landsverdediging over "de deelname aan de operaties in Afghanistan" (nr. 17980)
- mevrouw Brigitte Wiaux aan de minister van Landsverdediging over "de evolutie van de toestand in Afghanistan en de deelname van Belgische militairen" (nr. 18084)

04 **Questions jointes de**

- M. Bruno Stevenheydens au ministre de la Défense sur "la stratégie mise en oeuvre en Afghanistan et la contribution belge aux opérations en Afghanistan" (n° 17391)
- Mme Juliette Boulet au ministre de la Défense sur "l'envoi de renfort militaire en Afghanistan" (n° 17439)
- Mme Hilde Vautmans au ministre de la Défense sur "l'Afghanistan" (n° 17453)
- M. Gerald Kindermans au ministre de la Défense sur "le récent discours du président américain Obama sur l'Afghanistan et le soutien supplémentaire demandé éventuellement aux alliés de l'OTAN" (n° 17506)
- M. Patrick De Grootte au ministre de la Défense sur "la décision de l'OTAN et de la Belgique de fournir des troupes supplémentaires pour l'opération de la FIAS" (n° 17553)
- M. Bruno Stevenheydens au ministre de la Défense sur "la formation de l'armée et de la police afghanes" (n° 17667)
- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "la prolongation de l'engagement belge en Afghanistan" (n° 17746)
- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "le déploiement de F-16 belges en Afghanistan" (n° 17843)
- M. Dirk Van der Maelen au ministre de la Défense sur "la participation aux opérations en Afghanistan" (n° 17980)
- Mme Brigitte Wiaux au ministre de la Défense sur "l'évolution de la situation en Afghanistan et la participation de militaires belges" (n° 18084)

De **voorzitter**: De eerste vraagsteller is mijnheer Stevenheydens. Hij heeft over dit onderwerp twee vragen ingediend, maar ik ga ervan uit dat deze tot een vraag worden samengevoegd.

04.01 Bruno Stevenheydens (VB): Mijnheer de minister, mijn eerste vraag dateert van begin december 2009, toen bekend raakte dat de Amerikaanse president Obama 30 000 extra soldaten naar Afghanistan zond, maar tegelijkertijd een exitstrategie voorbereidde die binnen achttien maanden geleidelijk zou worden ingezet.

President Obama rekent ook op een verhoogde bijdrage van de Europese bondgenoten. In eerste instantie liet u verstaan dat u zich zeer goed kon vinden in zijn strategie en dat u niets uitsloot of aankondigde omtrent het verlengd verblijf van onze militairen of andere inspanningen. In tweede instantie vernamen wij dat u deze maand aan de regering zal voorleggen om onze inspanningen in Afghanistan ook na dit jaar, dus in 2011, te verlengen.

Mijnheer de minister, de vragen dateren van een maand geleden. Toch wil ik u vragen om uw reactie op de strategie van de Amerikaanse president toe te lichten. Vindt u het een goede zaak dat Amerika de strategie bepaalt en dat de bijdrage van de Europese bondgenoten zich beperkt tot het instemmen met het al dan niet sturen van extra troepen?

Vindt u het geen gemiste kans dat er niet gezamenlijk aan een strategiebepaling werd gewerkt? Vindt u dat verstandig?

U zegt dat u zich kunt vinden in de strategie. President Obama zegt binnen achttien maanden aan de exitstrategie te zullen beginnen. Heeft hij dat niet eerder gezegd om zijn binnenlandse moeilijkheden een antwoord te bieden?

Wat is uw reactie op de concrete vraag? Wat legt u precies voor aan de regering?

Wat is de reactie van de andere bondgenoten op deze vraag?

De laatste weken bereiken ons veel ongunstige berichten over Afghanistan. Het voorbije jaar zijn er daarover in deze commissie heel wat vragen gesteld. U had het steevast over een gunstige evolutie. U verwees naar kantelmomenten. U noemde de verkiezingen een kantelmoment. Dat bleek uiteindelijk niet zo te zijn. Het was zelfs een heel negatief kantelmoment.

04.02 Minister Pieter De Crem: (...)

04.03 Bruno Stevenheydens (VB): Mijnheer de minister, de corruptie en de ontwikkelingen in de tweede ronde van de verkiezingen waren allesbehalve een mooi schouwspel. Het doet toch vragen rijzen over onze samenwerking met de bondgenoten ter plaatse.

U hebt beslist om vanaf deze maand 30 extra militairen te zenden. Zij staan in voor de opleiding van Afghaanse soldaten en politieagenten. Kunt u een overzicht geven van het reeds gepresteerde werk?

Wij moeten rekening houden met de berichten over de infiltratie van de taliban in de politiekorpsen en in het Afghaanse leger. De vrees

04.01 Bruno Stevenheydens (VB): M. Obama envoie d'une part 30 000 soldats supplémentaires en Afghanistan, prépare d'autre part une stratégie de sortie et compte en même temps sur une contribution accrue des alliés européens. M. De Crem approuve manifestement cette stratégie. Est-il souhaitable que la stratégie soit totalement déterminée par les États-Unis et que l'Europe se limite à donner son accord?

Au cours des dernières semaines, des informations assez inquiétantes nous sont parvenues d'Afghanistan. Le ministre confirme pourtant systématiquement que la situation évolue positivement. Il est question de corruption, de désertion et d'infiltration des talibans dans les unités de l'armée et de la police afghanes. Le ministre peut-il commenter la situation?

04.03 Bruno Stevenheydens (VB): Ce mois-ci, 30 soldats belges supplémentaires seront envoyés sur place pour former les militaires et les agents de police afghans. Comment le ministre évalue-t-il le travail réalisé par nos militaires sur place?

bestaat dat wij met onze geleverde prestaties de taliban de mogelijkheid bieden om nog langer en meer gespecialiseerd weerwerk te bieden. Er is sprake van corruptie, van desertie en van infiltratie van de taliban in Afghaanse leger- en politie-eenheden. Kunt u dat toelichten?

04.04 Juliette Boulet (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, monsieur le ministre, j'avais également déposé une question auprès du ministre des Affaires étrangères et, avant les vacances, nous avons proposé de reporter le débat en commission des Relations extérieures en demandant de pouvoir mener un débat global sur l'Afghanistan avec les ministres conjoints des Affaires étrangères et de la Défense. C'est d'autant plus pertinent que, le 28 janvier 2009, se tiendra à Londres une grande conférence internationale sur l'Afghanistan. Il me semble dès lors important que nous puissions faire le point sur la situation en Afghanistan, sur nos engagements militaires et sur la position de la Belgique par rapport à l'évolution du conflit avec les collègues de la commission des Affaires étrangères et éventuellement avec des personnes externes, de la société civile ou autres.

J'avais déposé cette question à la suite de la décision du président Obama d'envoyer des renforts militaires en Afghanistan. La situation est toujours d'actualité, à un tel point que les ONG nous demandent de relayer leurs inquiétudes auprès de vous. Elles tirent réellement la sonnette d'alarme sur l'évolution déplorable de la situation sur le terrain.

Monsieur le ministre, les francophones auront eu l'occasion de lire, ce matin, votre interview dans *La Libre Belgique*. Pour ce qui est de l'évolution interne de la Défense belge, vous ne comptez pas modifier votre plan. Je crains de ce fait que les militaires envoyés en opération à l'étranger ne soient pas toujours suffisamment bien formés et qu'ils ne disposent pas des bons équipements. Nous en avons déjà parlé dans le cadre d'un autre débat, celui de la finalisation de la transformation. Il est évidemment lié à l'envoi de renforts militaires belges en Afghanistan.

Vous dites également qu'il ne faut pas se voiler la face notamment sur la situation en Somalie. Je suis tout à fait d'accord avec vous sur le fait qu'il faut s'attaquer à la situation sur le terrain en Somalie. Toutefois, la Défense belge évolue dans un sens qui nous fait craindre que les budgets ne bougeront pas et qu'il pourrait y avoir des répercussions inquiétantes sur le personnel militaire.

Pendant ces vacances, le chef de la Défense a fait savoir que le coût des opérations à l'étranger évalué à 5 % du budget était peut-être sous-évalué et que nous allions probablement perdre du crédit dans les opérations militaires à l'étranger vis-à-vis de l'opinion internationale, si nous ne faisons pas plus attention à notre présence militaire et aux militaires présents sur le terrain.

Pour ce qui est de la situation en Afghanistan, on constate, depuis 2001, que les atteintes aux droits de l'homme n'ont pas cessé. La mauvaise gouvernance, la corruption et le trafic de drogues n'ont fait que croître. Nous en avons déjà parlé lors de la discussion sur la note de politique générale.

04.04 Juliette Boulet (Ecolo-Groen!): Op 28 januari 2010 vindt er in Londen een internationale conferentie over Afghanistan plaats. In het vooruitzicht daarvan moeten we, samen met onze collega's van de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen, een balans opmaken van onze militaire verplichtingen in dit land en de positie van België herbekijken in het licht van de evolutie van het conflict.

Ik heb deze vraag ingediend naar aanleiding van de beslissing van president Obama om militaire versterkingen naar Afghanistan te sturen. De ngo's hebben zich tot ons gewend om hun bezorgdheid kenbaar te maken.

In *La Libre Belgique* heeft u vanmorgen verklaard dat u uw plan niet wil wijzigen. Ik vrees dat de militairen die naar het buitenland worden gestuurd om er aan operaties deel te nemen, onvoldoende opgeleid en uitgerust zijn.

Ik ben het met u eens dat we in Somalië zelf moeten ingrijpen. De manier waarop de Belgische Defensie evolueert, doet ons echter vrezen dat de begrotingen bevroren blijven en dat een en ander verontrustende gevolgen zou kunnen hebben voor het militair personeel.

De Chef Defensie heeft aangegeven dat de kosten van de operaties in het buitenland, die op 5 procent van de begroting worden geraamd, misschien onderschat waren, en dat we onze geloofwaardigheid dreigden te verliezen ten opzichte van de internationale opinie.

Sinds 2001 is de situatie in

Le renfort des troupes fait craindre aux ONG de défense des droits de l'homme des pertes civiles de plus en plus importantes.

Les différentes opérations comme celle de l'ISAF ou *Enduring Freedom* mais aussi la présence d'agences privées de sécurité, qui ont des objectifs différents mais qui collaborent parfois sur certains aspects, font que la population a réellement du mal à les dissocier. Si l'animosité monte à l'égard de l'une ou l'autre opération, c'est tout le personnel militaire qui en subit les conséquences.

Nous avons vraiment besoin d'un mandat clair et de règles d'engagement et d'une chaîne de commandement plus précise dès lors que nous envoyons des militaires supplémentaires.

Toutes les opérations doivent être conformes au droit international et il faut absolument respecter le droit humanitaire international.

Monsieur le ministre, quel est votre point de vue sur la situation en Afghanistan aujourd'hui?

Allez-vous vous rendre à la conférence de Londres? Si oui, avec quel mandat et quelle position?

Que peut-on attendre d'un renforcement de la présence militaire belge et internationale?

Y a-t-il un accroissement des risques?

Y a-t-il un accroissement des dégâts à l'égard de la population?

La Belgique suit-elle la stratégie de l'OTAN ou celle des États-Unis?

Y a-t-il une stratégie de sortie différente de celle de l'OTAN ou de celle des États-Unis?

Afghanistan ongewijzigd rampzalig gebleven (schendingen van de mensenrechten, slecht bestuur, corruptie en drugshandel).

De vrees bestaat dat de versterking van de troepenmacht tot meer burgerslachtoffers zal leiden. De bevolking verwacht de militairen met personeelsleden van de particuliere veiligheidsbedrijven ter plaatse. Als de vijandigheid ten aanzien van deze of gene operatie toeneemt, heeft dat gevolgen voor al het militaire personeel.

Een duidelijk mandaat, *rules of engagement* en een overzichtelijke commandostructuur zijn nodig. Alle operaties moeten overeenstemmen met het internationaal recht en het internationaal humanitair recht moet gerespecteerd worden.

Zal u de conferentie in Londen bijwonen? Wat mogen we verwachten van een verhoogde Belgische en internationale militaire aanwezigheid? Zullen de risico's toenemen? Volgt België de NAVO-strategie of de VS-strategie? Is er een andere exitstrategie dan die van de NAVO of de Verenigde Staten?

De **voorzitter**: Ik zou de leden willen verzoeken om, indien het om mondelinge vragen gaat, zich tot de vraag zelf te willen beperken. In het andere geval slaan wij een lange weg in.

De organisatie van het gezamenlijke debat met de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen is inderdaad hangende. Ik heb echter begrepen dat minister Vanackere de komende week in de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen ook op een aantal vragen zal antwoorden. Daarna zullen wij nagaan om een gezamenlijke commissie te organiseren. De vraag is immers ook vanwege de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen gekomen, met name om een gezamenlijke commissie Landsverdediging en Buitenlandse Betrekkingen over de kwestie met betrekking tot Afghanistan te houden.

04.05 Hilde Vautmans (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zal heel kort zijn. Ik moet immers nog een andere vergadering bijwonen. Ik zal het antwoord dus wel in het verslag lezen.

Ik heb een aantal heel concrete vragen, veeleer over de organisatie van het debat over Afghanistan.

Le **président**: Nous examinons actuellement la possibilité d'organiser un débat commun sur l'Afghanistan avec la commission des Relations extérieures.

04.05 Hilde Vautmans (Open Vld): Nous avons convenu, il y a quelque temps, d'également organiser un débat avec les pays voisins.

U weet dat wij enige tijd geleden hadden afgesproken om ook het debat met de buurlanden te voeren.

De **voorzitter**: Mevrouw Vautmans, voor alle duidelijkheid, het volgende. Ook het debat waarnaar u verwijst, zijn wij aan het organiseren. Het gaat inderdaad om een debat met afgevaardigden van andere Parlementen. Ondertussen is er begin december echter een vraag van de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen gekomen om hier in het Parlement, voorafgaand aan dat debat, een gezamenlijke commissie Buitenlandse Betrekkingen en Landsverdediging over Afghanistan te organiseren.

04.06 Hilde Vautmans (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, hebt u al een datum voor het debat met de buurlanden? Ik zou erop willen aandringen om de zaak vooruit te laten gaan. Wij hebben drie maanden geleden beslist een dergelijk debat te houden. Indien er geen datum wordt vastgelegd, zullen wij vóór juni 2010 geen debat hebben. Wij moeten dus een datum prikken en voortgang maken. Ik dring erop aan. Het is absoluut noodzakelijk dat wij met de buurlanden een debat voeren.

Inzake het gezamenlijke debat met de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen wil ik de commissieleden erop wijzen dat de Amerikaanse ambassadeur — een aantal leden heeft hem ook gezien — zich bereid heeft verklaard om naar de commissie te komen. Het is interessant dat wij het debat met de Amerikaanse ambassadeur hier in ons land kunnen voeren. Een belangrijk aspect is immers de speech van president Obama. Mij zou het alleszins heel interessant lijken om de ambassadeur voor de gezamenlijke commissie uit te nodigen en met hem in debat te treden.

Mijnheer de minister, ik heb nog twee heel concrete vragen.

Ten eerste, wie zal de regering op de conferentie in Londen vertegenwoordigen? Voornoemde conferentie is een belangrijk moment. Wij moeten dus goed nagaan wie de conferentie zal bijwonen en wie er welk standpunt zal innemen.

Amnesty International kijkt toe op de genoemde conferentie. Voornoemde organisatie heeft een aantal voorstellen per mail verspreid. Ik neem aan dat ook uw kabinet de bewuste mail van Amnesty International heeft ontvangen. Het lijkt mij belangrijk dat wij even de voorstellen van Amnesty International bekijken en nagaan op welke manier wij de bekommernissen van Amnesty International in de conferentie in Londen kunnen aan bod laten komen.

Ten tweede, inzake de eventuele verlenging van de Belgische deelname en het eventueel vergroten van ons actieterrein, verzoek ik u om ervoor te zorgen dat de nodige debatten in de commissie worden gevoerd alvorens u ter zake standpunten inneemt op de Ministerraad en het dossier verder gaat.

Het is absoluut noodzakelijk dat ook de commissie belast met de Opvolging van Buitenlandse Zendingen nog eens samenkomt. Het is een nieuw jaar. Ik kijk naar de voorzitter van de commissie voor de Landsverdediging, die ook ondervoorzitter van de gemengde commissie is. Mijnheer de voorzitter, ik zou willen vragen dat ook

Le **président**: Ce débat avec des représentants d'autres Parlements est aussi en préparation.

04.06 Hilde Vautmans (Open Vld): Je pense qu'il est absolument indispensable de fixer le plus rapidement possible une date pour ce débat. L'ambassadeur américain en Belgique s'est également dit disposé à assister au débat commun avec la commission des Relations extérieures. Sa présence serait intéressante.

Qui représentera le gouvernement belge lors de la conférence de Londres? Puis-je également demander au ministre d'examiner la prolongation éventuelle de la participation belge à la mission en Afghanistan au sein de cette commission, avant qu'il se prononce en conseil des ministres à ce sujet? Par ailleurs, il est absolument nécessaire que la commission responsable du suivi des missions à l'étranger se réunisse à nouveau.

voornoemde commissie nog eens samenkomt. Het was immers de bedoeling om deze commissie elke maand te laten samenkomen. Er is echter een vakantieperiode geweest.

Het is tijd dat wij de veiligheidssituatie ter plaatse onder de loep nemen.

04.07 Gerald Kindermans (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb ook een vraag in verband met de ontwikkelingen in Afghanistan, meer bepaald naar aanleiding van de toezegging van de president van de Verenigde Staten dat er 30 000 extra Amerikaanse soldaten voor een periode van 18 maanden naar de gebieden in Afghanistan zouden gaan. Hij heeft daaraan wel toegevoegd dat die terugtrekking dan zal beginnen.

Sinds het indienen van de vraag is er heel wat informatie gekomen. U had een gesprek met een aantal vertegenwoordigers van de Amerikaanse regering, ook in de Verenigde Staten. Het zou dus nuttig zijn om daarover wat uitleg te krijgen.

Het is een goede zaak dat wij vergaderen samen met de commissie voor de Buitenlandse Zaken, maar de vragen die ons gesteld worden, betreffen vooral ook ontwikkelingshulp en ontwikkelingssamenwerking, alsook de politiediensten. Het is belangrijk om niet alleen het debat samen met Buitenlandse Zaken te voeren, maar om daarbij ook de minister van Ontwikkelingssamenwerking en de minister van Binnenlandse Zaken te betrekken. Uiteindelijk zal de regering immers ook engagementen moeten nemen die repercussies hebben op die twee beleidsdomeinen.

Mijnheer de minister, ik zou van u graag wat meer uitleg krijgen over de bijkomende inspanningen die men van de NAVO-bondgenoten verwacht vanuit de Verenigde Staten. Hoe concreet en gedetailleerd is de vraag naar meer middelen op dit ogenblik? Gaat het met andere woorden om een directe vraag betreffende het aantal militairen en het aantal politietrainers? Gaat het hier om precieze cijfers en investeringen betreffende economische hulp en mogelijke ontwikkelingsprojecten?

Mijnheer de minister, kunt u bevestigen dat de klemtoon in verband met het Europese deel van die extra inspanningen in Afghanistan meer gefocust is op civiele hulp, rechtsbijstand en ontwikkelingssamenwerking dan op bijdragen van militaire aard en dat het dus veeleer gaat om het sturen van politietrainers en het vrijmaken van middelen voor ontwikkelingssamenwerking?

04.08 Patrick De Groot (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb de indruk dat wij het debat dat ons werd beloofd eigenlijk hier al gedeeltelijk aan het voeren zijn.

Er is reeds heel wat aan bod gekomen tijdens de bespreking van de beleidsnota en er komt, zoals afgesproken, nog een globaal debat. De collega's hebben ook uitvoerig het kader geschetst.

Mijn vraag dateert reeds van een hele tijd geleden.

Het uitgangspunt van iedereen is het volgende. Op

04.07 Gerald Kindermans (CD&V): Il est important de ne pas mener le débat concernant nos interventions en Afghanistan uniquement au sein de la commission des Affaires étrangères, mais également avec les ministres de la Coopération au développement et des Affaires étrangères, vu les conséquences de nos engagements dans ces deux domaines politiques. Le ministre peut-il donner de plus amples explications sur les attentes qu'ont les Américains par rapport aux nouveaux efforts consentis par les membres de l'OTAN? Le ministre peut-il confirmer que l'effort supplémentaire de l'Europe concerne l'aide civile, l'assistance juridique et la coopération au développement plutôt que l'assistance militaire?

04.08 Patrick De Groot (N-VA): Le 4 décembre 2009, l'OTAN aurait décidé de mettre à la disposition de l'opération ISAF 7 000 militaires de plus. Le Conseil des ministres belge a, le même jour, octroyé un soutien civil et militaire supplémentaire.

Le ministre peut-il nous fournir de plus amples explications? Des

vrijdag 4 december 2009 besliste de NAVO om minstens 7 000 bijkomende militairen uit 25 NAVO-landen te leveren voor de ISAF-operatie. De Belgische Ministerraad zegde op dezelfde dag bijkomende civiele en militaire ondersteuning toe. De militaire bijdrage zou bestaan uit een tweede OLMT, bijkomende militairen in Kunduz en een aantal burgers.

Kunt u enige toelichting geven bij de NAVO-beslissing over bijkomende troepen en de bijdragen van de verschillende landen, evenals over het behoud van de huidige troepensterkte van bepaalde NAVO-landen? Met andere woorden, is men nu reeds tot deze 7 000 militairen gekomen? Wat het behoud betreft, denk ik bijvoorbeeld aan Nederland. Afghanistan werd in belangrijke mate als een testcase gezien voor het voortbestaan van de NAVO, destijds nog woorden van een zekere heer Claes.

Ten tweede. Tot daar de 30 000 bijkomende soldaten van Amerika en de 7 000 van de rest van de NAVO. Wordt er nog versterking verwacht van de niet-NAVO-landen die reeds actief zijn in Afghanistan? Hier en daar heb ik snippers informatie kunnen vernemen. Zuid-Korea zou opnieuw een driehonderdvijftigtal militairen sturen nadat ze enkele jaren geleden vertrokken waren na de executie van een aantal gijzelaars. Montenegro, een niet zo grote kandidaat-NAVO-staat, zou ook militairen sturen. Tot daar mijn informatieve vragen.

04.09 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, ik zal mijn twee vragen samen behandelen.

Mijnheer de minister, mijn vragen gaan vooral over uw veel te voorbarige uitspraak dat u voorstander bent van een verlenging van het Belgisch militair engagement in Afghanistan na 2010. Op dit moment heeft België daar een zeshonderdtal militairen en zes F-16-toestellen tot einde 2010. U hebt eigenlijk nu al aangekondigd dat engagement te willen verlengen.

Voor mijn fractie is dat totaal onbegrijpelijk, gezien de evolutie van de situatie in Afghanistan zeer ongunstig verloopt. Het is duidelijk voor ongeveer iedereen dat de veel te eenzijdige militaire strategie die wordt gevoerd, niet werkt. Er is veel te weinig aandacht voor wederopbouw en diplomatie. Naar onze mening moeten de VN een veel sterkere coördinerende rol krijgen in Afghanistan. Nu zitten zij in de marge: ISAF bepaalt wat er gebeurt en de VN kunnen in de marge een aantal activiteiten ontwikkelen. Ook binnen de VN wordt daarover geklaagd.

De feiten spreken voor zich; de Taliban heeft een dominante invloed in elf van de vierendertig provincies. Nooit waren er zoveel burgerdoden en militaire slachtoffers als in 2009 en ga zo maar door. In dergelijke context zegt u het Belgisch militair engagement te willen verlengen. Wij vinden dat het evenwicht moet worden hersteld tussen het Belgisch militair engagement en het Belgisch engagement op het vlak van wederopbouw en ontwikkeling. In 2009 ging 76 miljoen euro naar het militair engagement in Afghanistan en slechts 12 miljoen euro naar wederopbouw en ontwikkeling. Iedereen heeft de mond vol over inspanningen die nodig zijn op het vlak van wederopbouw en ontwikkeling om tot succes te komen in Afghanistan, maar als België niet zelf de daad bij het woord voegt, vraag ik mij eerlijk gezegd af

renforts de ces pays qui sont déjà présents en Afghanistan mais qui ne sont pas membres de l'OTAN sont-ils attendus?

04.09 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Le ministre a été beaucoup trop prompt à se déclarer partisan d'une prolongation de l'engagement militaire belge en Afghanistan après 2010. Pour l'heure, notre contribution militaire – 76 millions d'euros en 2009 – n'est pas proportionnelle à notre engagement en matière de reconstruction et de développement, qui représente un budget de 12 millions d'euros seulement. Un consensus de plus en plus large existe à propos du fait que la situation se détériore en Afghanistan et qu'il faudra consacrer beaucoup plus d'efforts à la reconstruction et au développement.

Je me pose également des questions à propos de l'engagement de F-16 belges en Afghanistan. Il est bien normal que pour des raisons de sécurité certaines informations concernant l'engagement des F-16 ne soient communiquées qu'à la commission de suivi mais le silence total me paraît exagéré. À combien de reprises et pour quelles missions

waarmee wij bezig zijn. Bewijst deze Belgische regering niet alleen maar lippendienst aan de zich aftekenende consensus dat het in Afghanistan de slechte kant uitgaat en dat veel meer inspanningen nodig zijn voor wederopbouw en ontwikkeling?

Wat is de opportuniteit van uw uitspraak dat wij moeten gaan naar een verlenging van het militaire engagement?

Ik wil ook heel specifiek een aantal vragen stellen over de inzet van de Belgische F-16's. Ik kom daarmee tot mijn tweede vraag.

Ik doe een poging om hier publieke informatie te verkrijgen over de inzet van onze F-16's. In het verleden is dat niet altijd gelukt. U verwees toen telkens naar de commissie achter gesloten deuren. Ik kan zeer goed begrijpen dat bepaalde informatie voorbehouden moet worden voor de commissie achter gesloten deuren, in het licht van de veiligheid van onze mensen ter plaatse, maar dat is geen excuus voor een totale informatiestop. Het brede publiek heeft recht op een aantal gegevens over de inzet van de F-16's. Ik heb een vijftal vragen daarover.

Ten eerste, hoeveel keer hebben de Belgische F-16's geïntervenieerd, uitgesplitst naar verschillende types opdrachten?

Ten tweede, wat is het aantal vliegreizen van de Belgische F-16's?

Ten derde, hoeveel keer hebben de Belgische F-16's gebruikgemaakt van hun boordkanon of bommen gedropt?

Ten vierde, wat waren de resultaten van de acties? Mijnheer de minister, ik wil u vragen om duidelijkheid te geven over de vernietiging van militaire en/of civiele infrastructuur. Werden bij die acties personen, militairen of burgers, verwond of gedood? Is er enige indicatie of meting van de resultaten van de inzet van de Belgische F-16's?

Ten slotte, hoe evalueert u de inzet van onze F-16's? Wat zijn de plannen? Gaat u naar een inkrimping of opnieuw naar een uitbreiding? Ik meen dat die gegevens cruciaal zijn in het parlementaire debat.

De door mij opgevraagde gegevens betreffen telkens de periode sinds de start van operatie-Guardian Falcon.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u nu met antwoorden komt. Het publiek heeft recht op informatie. Niet alles kan als geclassificeerd beschouwd worden. Informatie die de veiligheid van onze troepen niet in het gedrang brengt, moet publiek worden gemaakt. Ik vraag meer openheid. Ik vraag meer democratische transparantie en een grotere parlementaire controle op het Belgische engagement in Afghanistan.

04.10 **Dirk Van der Maelen** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, met het oog op de voorbereiding van de aangekondigde bredere debatten, heb ik drie concrete vragen voor de minister.

Mijnheer de minister, mijn eerste vraag is een herhaling.

Zullen de Belgische militairen die in OMLT-opdracht naar Afghanistan

nos F-16 sont-ils intervenus? Combien d'heures de vol ces interventions représentent-elles? À combien de reprises le canon de bord a-t-il été utilisé ou des bombes ont-elles été larguées? Quels ont été les résultats de ces actions, comment le ministre les évalue-t-il et quels sont les plans pour 2010?

04.10 **Dirk Van der Maelen** (sp.a): Les militaires belges combattent-ils effectivement aux côtés des militaires dont-ils assurent la formation en Afghanistan? La secrétaire d'État américaine Clinton estime en effet

gaan, effectief meevechten met de militairen die zij opleiden?

Die vraag heb ik aan u gesteld op 17 december in de plenaire vergadering. De tekst van die vergadering heb ik bij me. Handig als u bent, hebt u gezegd: "Er is een caveat, wij sturen geen gevechtstroepen." Dat is echter geen antwoord op de vraag die ik toen stelde, en evenmin op de vraag die ik nu stel.

Mijn vraag gaat over het volgende. We hebben een verglijding gezien van de taak van de opleidingstroepen. Eerst, gemeld op 7 oktober 2007, zouden zij niet mee het terrein opgaan. Later hebben wij ontdekt dat ze wel het terrein opgingen. We hebben hier, in Brussel, minister van Buitenlandse Zaken Clinton horen verklaren dat wie opleidingstroepen stuurt, weet dat zij zullen moeten meevechten.

Mijnheer de minister, mijn vraag aan u luidt: zullen wij doen wat mevrouw Clinton vraagt. Dat is simpel te beantwoorden met ja of neen.

Ten tweede, de stafchef heeft tijdens het kersteces in een brief aan de commandanten kritiek geuit op uw beleid en onder meer verwezen naar de onderschatting van de uitgaven voor de buitenlandse operaties, en ook gewezen op het gevaar dat volgens hem voortspruit uit een onvoldoende opleiding voor personeel, dat met nieuw aangeschaft materiaal of uitrustingen moet werken.

Mijnheer de minister, hoe hoog schat de generale staf de kostprijs van de buitenlandse operaties in, liefst ook in detail de kostprijs voor Afghanistan?

Slaat die kritiek over onvoldoende opleiding van militairen met nieuw uitgerust materiaal ook op militairen die ingezet worden in Afghanistan?

Ten derde, wanneer zal de Belgische regering beslissen over de eventuele verlenging van onze deelname aan ISAF?

U hebt mij op 17 december in de plenaire vergadering op die vraag geantwoord met een verwijzing naar Londen. U hebt gezegd dat er in Londen een evaluatie zou gebeuren en dat kort daarna de beslissing zou vallen. In de plenaire vergadering van 22 december, in die lange nachtvergadering, heeft de minister van Buitenlandse Zaken gezegd - ik citeer -: "Maar ik wil u in ieder geval niet bevestigen dat wij vlak na Londen meteen een beslissing gaan nemen." Dus, u zegt: Londen. De minister van Buitenlandse Zaken zegt dat hij dat niet wil bevestigen. Mijn interpretatie daarvan is de volgende. Omdat u in Washington voor uw beurt gesproken hebt, wil men u sanctioneren. Daarom zal er niet kort na Londen beslist worden.

Mijnheer de minister, mijn vraag aan u is de volgende. Heeft de regering inmiddels reeds beslist op welk moment zij zal beslissen over de al dan niet verlenging van onze aanwezigheid in Afghanistan?

Ik zal met veel zorg het verslag lezen, mijnheer de minister.

04.11 **Brigitte Wiaux** (cdH): Monsieur le ministre, même si nous nous réunissons chaque mois au sein de la Commission du suivi des opérations militaires et même si, de manière hebdomadaire, un suivi

que former des soldats équivaut à combattre à leurs côtés. Allons-nous suivre ce raisonnement sans broncher?

Le chef d'état-major dénonce la sous-évaluation des dépenses pour les missions à l'étranger et le danger découlant du fait que du personnel insuffisamment formé est amené à utiliser du matériel nouvellement acquis. À combien l'état-major général évalue-t-il le coût de l'opération en Afghanistan et les critiques de l'état-major concernent-elles également les militaires engagés?

Quand le gouvernement prendra-t-il une décision quant à la poursuite éventuelle de notre participation à la FIAS? La prise de décision sera-t-elle précédée d'un débat parlementaire?

04.11 **Brigitte Wiaux** (cdH): De situatie in Afghanistan evolueert en is zorgwekkend.

des activités de nos militaires à l'étranger est publié sur le site de la Défense, je suis heureuse d'apprendre que ce débat concernant l'évolution de la situation en Afghanistan et la présence de nos militaires aura effectivement lieu.

Vous l'aviez annoncé lors du débat budgétaire relatif à votre département et lors du débat sur votre note de politique générale. Le premier ministre était également annoncé lors de ce grand débat en commission ainsi que le ministre des Affaires étrangères. La tenue de ce débat est réellement importante. En effet, la situation évolue et est préoccupante. Je ne citerai que les déclarations du président Obama et les renforts américains annoncés dans ce pays. On imagine aussi des demandes de l'OTAN. Notre premier ministre a rencontré le président Karzaï. Vous avez rendu visite à nos troupes fin 2009. On parle toujours du processus d' "afghanisation" de l'Afghanistan, sans parler de tout l'aspect contextuel régional. Je pense ici au Pakistan. On parle de stratégie de sortie. Fin de ce mois se tiendra la conférence internationale de Londres. Cette situation préoccupante suscite de nombreuses interrogations et réflexions.

Monsieur le ministre, en attendant ce grand débat au sujet de l'évolution de la situation en Afghanistan sur nos engagements tant militaires que civils dans le cadre de l'ISAF, pourriez-vous déjà nous faire part de certains éléments précis par rapport à l'évolution de la situation en Afghanistan et à un renforcement éventuel de la participation de nos militaires au sein de l'ISAF?

04.12 **Minister Pieter De Crem:** Mijnheer de voorzitter, collega's, eerst een aantal opmerkingen. Er is gevraagd aan voorzitter Delpérée, zoals mevrouw Vautmans heeft gezegd, om op het meest gunstige tijdstip de commissie samen te roepen die zich over de militaire operaties in het buitenland buigt. Ik hoop dat dit zo vlug mogelijk zal gebeuren. Heel veel antwoorden op vragen die hier gesteld worden maken deel uit van de werking van die commissie Opgvolging Buitenlandse Operaties. Ik zal hier echter een antwoord geven op een aantal zaken die daar volgens mij buiten vallen.

Het grote Afganistan-debat komt er aan. Dat zal echter niet alleen een debat zijn met de minister van Landsverdediging maar ook met de eerste minister, de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Ontwikkelingssamenwerking, de staatssecretaris voor Europese Zaken, de minister van Justitie en de minister van Binnenlandse Zaken. Dat zijn in de federale regering alle excellenties die bevoegd zijn voor het dossier-Afghanistan.

Ik zal mij beperken tot de vragen die zijn ingediend. Ik zal geen antwoorden herhalen die ik al heb gegeven op in de commissies of in de plenaire vergadering gestelde vragen. Ik zal een algemeen antwoord geven. Ik meen dat dit ook de bedoeling is van deze commissie.

Zou u ons in het kader van onze verbintenissen in ISAF-verband precieze gegevens kunnen verstrekken over de evolutie van de situatie en een eventuele grotere bijdrage van onze militairen?

04.12 **Pieter De Crem, ministre:** Il a été demandé au président de la commission chargée du suivi des missions à l'étranger de réunir cette commission au moment le plus opportun. J'espère qu'il y procédera dans les meilleurs délais car il faudra y répondre à de nombreuses questions qui ont été posées au sein de notre commission. Je ne fournirai ici qu'une réponse générale aux questions qui ne ressortissent pas à la compétence de la commission de suivi et auxquelles je n'ai pas encore répondu antérieurement.

Un large débat sur l'Afghanistan sera certainement organisé en présence non seulement du ministre de la Défense mais aussi du premier ministre, des ministres des Affaires étrangères, de la Coopération au développement, de la Justice et de l'Intérieur ainsi que du secrétaire d'État aux Affaires européennes, c'est-à-dire de tous les membres du gouvernement fédéral compétents pour le dossier de l'Afghanistan.

Dans son allocution du 2 décembre 2009, le président américain Obama a annoncé que les États-Unis enverraient 30 000 militaires supplémentaires en Afghanistan. Il a également demandé aux partenaires de l'OTAN de fournir un effort supplémentaire afin de créer les conditions nécessaires à la transition de la responsabilité de la sécurité du pays aux autorités afghanes. Les missions de ces troupes supplémentaires seront, d'une part, la protection de la population par l'action contre les insurgés et, d'autre part, la formation des forces de sécurité afghanes.

Bien que l'OTAN n'ait jusqu'à présent pas exprimé de demande explicite pour une contribution complémentaire, plusieurs pays ont pris l'initiative d'introduire une offre. Voici le dessin global dans lequel on s'inscrit.

De beslissing van de Ministerraad van 3 april 2009, op mijn voorstel, om onze aanwezigheid in Afghanistan onverminderd aan te houden en zelfs te versterken tot eind 2010 past in de nieuwe, door de secretaris-generaal van de NAVO gunstig ontvangen, strategie van de Amerikaanse president Obama.

Dankzij de inzet van hoogwaardige capaciteiten in Kunduz, in Kandahar en in Kaboel in de meest cruciale domeinen draagt de Belgische Defensie meer dan behoorlijk bij tot de internationale inspanningen. Niet enkel beantwoordt onze bijdrage aan de verwachtingen van de internationale gemeenschap, maar zij ondersteunt daadwerkelijk het democratiseringsproces in Afghanistan. Ook de aanwezigheid van onder meer 6 F-16's draagt bij tot de bescherming van de bevolking. Onze twee Operational Monitoring and Liaison Teams, OMLT, in Kunduz dragen substantieel bij tot de opbouw van de Afghaanse veiligheidsmacht, die essentieel is om de doelstellingen voor de wederopbouw van het land in alle domeinen te bereiken.

Ik kan u ook nog meedelen dat daarover in de regering volledige consensus bestaat. Ik heb mij samen met de eerste minister, zoals ik het met zijn voorganger heb kunnen doen, kunnen vergewissen van de gewaardeerde en resultaathebbende inzet van onze Belgische militairen in Afghanistan, die zich daar nu bevinden met iets meer dan 600 effectieven.

De Ministerraden van 4 en 17 december 2009 hebben de aanwezigheid van de Belgische troepen in Afghanistan nogmaals vastgelegd, tot minstens eind 2010. In het eerste trimester van dit jaar zal er een evaluatie plaatsvinden over de huidige militaire inspanningen, wat de Ministerraad zal toelaten, zoals ik hier reeds tijdens andere vergaderingen in de Kamer heb gezegd, op een duidelijke manier een weloverwogen beslissing te nemen over de eventuele verlenging van de Belgische inzet na dit jaar. Dat zal natuurlijk gebeuren nadat de Conferentie van Londen heeft

In december 2009 kondigde president Obama aan dat de Verenigde Staten dertigduizend extra manschappen naar Afghanistan zullen sturen. Hij vroeg bij die gelegenheid dat de NAVO-partners hun steentje zouden bijdragen om de overdracht van de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het land tot een goed einde te brengen. De opdracht van die versterking zal erin bestaan de bevolking te beschermen door op te treden tegen de opstandelingen alsook in de opleiding van de Afghaanse veiligheidstroepen. Hoewel de NAVO tot nog toe nog geen bijkomende bijdrage gevraagd heeft, hebben diverse landen het voortouw voor genomen.

Le 3 avril 2009, le Conseil des ministres a décidé de renforcer notre présence en Afghanistan jusqu'à la fin 2010. Cette décision s'inscrit dans le cadre de la stratégie développée par M. Obama et approuvée par l'OTAN. Grâce à son engagement à Kunduz, Kandahar et Kaboul, la Belgique contribue plus qu'honorablement aux efforts entrepris par la communauté internationale. Nous répondons ainsi aux attentes de cette dernière et appuyons réellement le processus de démocratisation initié en Afghanistan. La présence de six F-16 contribue à la protection de la population locale et nos deux OMLT à Kunduz participent à la mise en place des forces de sécurité afghanes, ces dernières étant cruciales pour permettre la reconstruction du pays. Ces éléments font l'objet d'un consensus au sein du gouvernement.

Les Conseils des ministres des 4 et 17 décembre 2009 ont une nouvelle fois confirmé la présence de troupes belges en Afghanistan jusqu'à la fin 2010 au plus tôt. Une évaluation sera effectuée durant le premier trimestre de cette année. Le Conseil des ministres prendra

plaatsgevonden en nadat daarvan een evaluatie is gemaakt.

Naast de militaire inzet is er echter nog ruimte voor België om zich actief te engageren in het civiele deel van de stabilisatieoperatie in Afghanistan. Aan dat aspect werd gehoor gegeven. De harmonie tussen de complementaire acties van de militairen en van de burgercomponenten moeten wel evenwichtiger worden. Ook hier kan ons land als kleine, maar betrouwbare partner zijn deel opnemen. De operatie vanaf 2010, die wij hebben voorgesteld, is gekoppeld aan een even grote inzet van middelen voor civiele wederopbouw. Er is een bijzonder evenwichtige situatie. Er is geen onevenwicht in onze huidige aanwezigheid. Dat kan bij een eventuele verlenging dus ook niet het geval zijn.

Op de vragen van collega De Vriendt, althans dewelke niet besproken hoeven te worden achter gesloten deuren in de commissie inzake militaire operaties, kan ik het volgende antwoorden.

Tot 1 januari van dit jaar werden er iets meer dan 1 000 vluchten uitgevoerd voor een totaal van ongeveer 2 500 vluchten. De Belgische F-16's hebben als opdracht tussen te komen ten behoeve van de ISAF-strijdkrachten als die onder vuur liggen van opstandelingen. In de meeste gevallen kon de dreiging afgewend te worden zonder gebruik te maken van geweld. Die vorm van steun wordt erg op prijs gesteld door onze geallieerden. Voor meer details, die beschermd worden door de wet van 11 december 1998 betreffende classificatie van de veiligheidsmachtigingen, verwijs ik u naar onze commissie voor de Opvolging van Buitenlandse Operaties. Ik denk daarmee, voorzitter, op de opnieuw gestelde vragen een antwoord te hebben gegeven en, waar nodig, nieuwe elementen te hebben aangebracht.

04.13 Bruno Stevenheydens (VB): Mijnheer de minister, ik betreur dat uw antwoord onvolledig is. U verwijst naar de commissie achter gesloten deuren. Ik heb deze opmerking al meer gemaakt: die commissie achter gesloten deuren moet volgens mij - en dat heeft de voorzitter van die commissie ook al gezegd - beperkt worden tot de confidentiële informatie. Uiteraard worden er wel eens zaken gezegd die daarmee samenhangen, maar u zegt nu dat u niet zal herhalen. Ik meen evenwel dat alle informatie die niet confidentieel is zijn maar die u achter gesloten deuren hebt verstrekt, evengoed hier in commissie moeten verantwoord worden. Het is hier dat het debat over alle niet-confidentiële gegevens thuishoort. Laten we dus alsjeblieft de afspraak respecteren dat daar enkel behandeld wordt wat confidentieel is. Al de rest moet hier kunnen worden besproken worden en op alle andere vragen moet hier op geantwoord worden.

ensuite une décision concernant l'éventuelle prorogation de notre engagement au-delà de 2010, mais il va de soi que cette décision n'interviendra qu'à l'issue de la conférence de Londres et de l'évaluation de cette dernière.

Ce déploiement militaire laisse cependant encore une marge de manœuvre suffisante à notre pays pour s'engager également dans le volet civil de l'opération de stabilisation en Afghanistan. Les actions complémentaires menées par les militaires et les composantes civiles doivent se dérouler en toute harmonie et s'équilibrer davantage. À partir de cette année, nous voulons engager des moyens équivalents en faveur de la reconstruction civile. La situation est actuellement équilibrée et elle doit le rester.

Nos F-16 ont déjà effectué plus de 1 000 vols totalisant 2 500 heures. Ils sont intervenus pour protéger les troupes de la FIAS lorsqu'elles se trouvaient sous le feu de l'ennemi. Dans la plupart des cas, la menace a pu être écartée en évitant tout recours à la violence. Cet appui est très apprécié par nos alliés. Je renvoie les membres désireux d'obtenir davantage de détails protégés par la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations, attestations et avis de sécurité à la commission chargée du suivi des missions à l'étranger.

04.13 Bruno Stevenheydens (VB): Pour esquiver certaines questions, le ministre renvoie souvent à la commission de suivi à huis clos. Les questions non confidentielles doivent toutefois également pouvoir être examinées ici. Le débat est mené au sein de cette commission.

L'évaluation doit encore être réalisée avec les alliés et nous devons attendre la conférence de Londres. Je considère néanmoins que le ministre doit au moins

U zegt, mijnheer de minister, dat de evaluatie tussen de bondgenoten nog gemaakt moet worden en dat we de conferentie van Londen moeten afwachten. Ik weet niet of u een datum genoemd hebt voor die conferentie. Ik meen toch dat ook de gebeurtenissen van de voorbije maanden permanent geëvalueerd worden en het dus mogelijk moet zijn om ons nog een evaluatie te geven van uw inschatting van de evolutie van het conflict.

Wij hebben steeds gesteld dat we achter de doelstellingen en de redenen van onze aanwezigheid en medewerking aldaar staan, maar uw uitlatingen over de drugsproblematiek of de corruptie van het voorbije jaar waren, mijns inziens, te rooskleurig. U noemde de presidentsverkiezingen een belangrijk positief kantelmoment. Nogmaals, u was vorig jaar te rooskleurig. Het is toch wel belangrijk, mijnheer de minister, dat u de negatieve evolutie zowel inzake de drugsproblematiek als inzake de corruptie en de infiltratie van de politie- en legereenheden, die we ginds aan het opleiden zijn, erkent. Immers, als u die niet erkent, dan kunnen we volgens mij binnenkort geen deftig debat voeren in de gezamenlijke commissie. Dan kunnen daar evenmin de juiste conclusies getrokken worden.

04.14 Juliette Boulet (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, monsieur le ministre, je n'avais pas été informée du fait que le débat aurait lieu en présence de l'ensemble des ministres du gouvernement ou presque. En tout cas, je me réjouis de cet état des choses.

Cela dit, il serait intéressant que le gouvernement nous remette une note sur le positionnement de la Belgique en Afghanistan avant que le débat n'ait lieu. Chaque ministre pourrait, à cette occasion, faire part de son point de vue et de l'action menée par son département sur le terrain.

Il serait également important que l'on puisse entendre des représentants des ONG. En effet, monsieur le ministre, ces dernières ont beaucoup de choses à dire et sont en droit d'être inquiètes, d'autant plus si on envoie des renforts militaires dans ce pays.

Dans un article paru dans le journal *Le Monde* début décembre, le président Karzaï disait que l'Afghanistan ne serait pas capable de mettre en place "une afghanisation". Autrement dit, il n'est pas encore possible de mettre en place une démocratie dans ce pays. Et je suis persuadée qu'un renfort de troupes militaires dans ce pays n'y contribuera pas et que, malheureusement, une fois de plus, c'est la population qui souffrira.

04.15 Gerald Kindermans (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik denk dat een groot debat in ons Parlement een meerwaarde kan hebben voor het hele dossier inzake Afghanistan, mits wij bereid zijn met een open geest aan dat debat deel te nemen. Ik kijk ernaar uit. Het is voor mij alleszins belangrijk dat alle verantwoordelijke ministers in de regering die betrokken zijn bij het dossier, daaraan deelnemen en dat ook de departementen naast Landsverdediging hun verantwoordelijkheid opnemen om de regeringsbeslissing uit te voeren en in die zin mee te werken aan de internationale ondersteuning van een oplossing voor het tragische probleem van Afghanistan.

04.16 Patrick De Groote (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de

pouvoir évaluer l'évolution du conflit.

Le Vlaams Belang a toujours soutenu la présence de militaires belges en Afghanistan mais nous estimons que le ministre fait montre d'un optimisme excessif à différents niveaux. Il doit au moins reconnaître que la situation évolue défavorablement en ce qui concerne la problématique des drogues, la corruption et l'infiltration de l'armée et de la police. S'il ne le fait pas, aucun débat digne de ce nom n'est possible.

04.14 Juliette Boulet (Ecolo-Groen!): Kan de regering ons een nota bezorgen met het Belgisch standpunt met betrekking tot Afghanistan vóór het debat? Elke minister kan dan zijn zienswijze en de actie van zijn departement in het veld uiteenzetten. Het is ook belangrijk de vertegenwoordigers van de ong's - die ongerust zijn - te horen, vooral ingeval we militaire versterking sturen naar dat land.

Begin december zei president Karzaï in de krant *Le Monde* dat Afghanistan nog niet in staat is een democratie in te voeren. Meer troepen sturen naar dat land zal dat niet verhelpen en eens te meer is het de bevolking die er zal onder lijden!

04.15 Gerald Kindermans (CD&V): Le débat sur l'Afghanistan ne peut offrir une plus-value que s'il est mené dans un esprit d'ouverture. Tous les ministres compétents doivent y participer et tous les départements doivent soutenir les décisions gouvernementales.

04.16 Patrick De Groote (N-VA):

minister, ik begrijp enigszins dat u niet uitgebreid wilt antwoorden op alle vragen, omdat het grote debat eraan komt.

Ik meen te mogen beweren dat de Belgische defensie tot nu toe haar verantwoordelijkheid heeft opgenomen waar dat nodig was. Ik denk dat wij allemaal de taak hebben om te wachten op de evaluatie van de militaire inspanningen, zowel van de Belgische regering als van de buurlanden die in de operaties actief zijn.

Wij moeten ook beseffen dat de taak van de Belgische militairen niet mag worden onderschat. Dat is een zware taak, die respect verdient. De ontmijners in Kunduz doen gevaarlijk werk. Zij effenen uiteindelijk het pad voor de heropbouwprojecten die daar kunnen starten. Ik heb de indruk, mijnheer de minister, dat een aantal mensen nog altijd niet beseft hoe een OMLT werkt, want de vragen blijven telkens weer toestromen.

Wij hebben in het verleden uitspraken gehoord van specialisten die beweren dat wij de oorlog aan het verliezen zijn, maar wij hebben ook al veel vooroordelen gehoord. Wij hebben gehoord dat de operatie uitzichtloos of zinloos is, maar over de mensenrechten of over de schoolvrijheid van vrouwen wordt plots niet meer gesproken. Wij hebben in het verleden van een aantal mensen gehoord dat wij een corrupt regime zouden ondersteunen, alsof Karzai altijd tevreden zou zijn met de eisen die door het Westen worden gesteld. Wij hebben hier al gehoord dat wij niet in staat zijn te doen wat Alexander de Grote, de Britten en de Sovjets niet konden. Overigens, voor alle duidelijkheid, Alexander de Grote is geen familie van mij.

(...): Een historische uitspraak.

04.17 Patrick De Groot (N-VA): Wij hebben hier ook vaak gehoord dat er geen mogelijkheid is om een ernstig parlementair debat te voeren. Het blijkt dat er wel degelijk een debat komt, niet alleen met de minister van Landsverdediging, maar ook met de ministers van Binnenlandse Zaken en Buitenlandse Zaken. Ik denk dat bijna de hele regering erbij betrokken is, behalve de minister van Pensioenen.

Ik denk dat wij op de goede weg zijn en dat wij die evaluatie moeten afwachten. Dat is heel belangrijk.

04.18 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Collega De Groot, de evaluatie is al meermaals gemaakt in tal van internationale studies en rapporten. Het volstaat om zich daarop te baseren om een beleid te voeren.

Mijnheer de minister, heel wat collega's hebben hier de nodige vraagtekens geplaatst bij de evolutie van de situatie in Afghanistan. U hebt gezegd dat u een verlenging wilt van het militaire engagement, ook na 2010. U hebt echter niet gemotiveerd waarom u dit wilt. Heel wat van mijn collega's en ikzelf ook hebben elementen aangereikt die wijzen op een negatieve evolutie. U hebt daar geen elementen tegenover geplaatst. Het lijkt wel een of ander dogma, een of ander fetisj van u om te blijven volharden in die militaire strategie die veel te eenzijdig militair is, zonder daarover zelfs maar enige motivatie aan het Parlement mee te geven.

Ik wil formeel tegenspreken dat er een evenwicht is inzake civiele

Le grand débat sera mené bientôt et je comprends dès lors que le ministre ne souhaite pas répondre maintenant à toutes les questions. J'estime que la Défense a pris ses responsabilités et il nous faut à présent attendre l'évaluation au plan international. Il ne faut pas sous-estimer la tâche de nos militaires. Certains commissaires n'ont toujours pas saisi le mode de fonctionnement d'une telle OMTL puisque les mêmes questions reviennent sans cesse. Dans les différentes interventions on note en outre quantité de préjugés, de lieux communs et de suppositions.

04.18 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): La situation a été maintes fois évaluée par de très nombreuses organisations internationales. Plusieurs membres ont apporté des éléments démontrant l'évolution négative en Afghanistan. Le ministre ne les a pas réfutés et persiste dans sa stratégie militaire qui commence à s'apparenter à du fétichisme. Nous ne devons donc plus compter sur une justification sérieuse de son approche.

Le ministre n'a pour ainsi dire donné aucun renseignement sur l'engagement des F-16. Ce

middelen en militaire middelen. Dit werd trouwens ook met zoveel woorden bevestigd door uw collega, minister Vanackere, tijdens de begrotingsbesprekingen. Hij plaatste nogal wat nuances bij het nut daarvan en de vergelijking tussen 76 miljoen euro voor militaire middelen en 12 miljoen euro voor civiele middelen. Voor mij is de enorme kloof tussen beide bedragen zeer significant. Het wijst op een verschil in woord en daad van de Belgische regering.

In zo'n context, mijnheer de minister, is een verlengd Belgisch militair engagement niet zinnig. Er moet een strategiewissel komen. Een verlengd militair engagement richting 2011 en eventueel verder is totaal onbegrijpelijk en voorbarig.

Ik kom tot mijn repliek op uw antwoorden op mijn vragen omtrent de inzet van de F-16's. Ik vind het hallucinant, mijnheer de minister, omdat u door niet of zeer gebrekkig te antwoorden op mijn vragen over die F-16's het controlerecht van het Parlement ondergraaft. U miskent het recht van de publieke opinie op informatie over de inzet van de F-16's.

U moet mij eens vertellen wat het probleem is met het antwoorden op mijn vraag over het aantal keren dat de Belgische F-16's al hebben geïntervenieerd, uitgesplitst naar de verschillende types opdrachten. Hoeveel keren hebben de Belgische F-16's gebruikgemaakt van hun boordkanon of bommen gedropt? Mijnheer de minister, daar is niets geclassificeerd aan. Ik meen dat de Afghanen zelf zeer goed weten wanneer onze Belgische F-16's hun boordkanon hebben gebruikt of hun bommen hebben gedropt.

Ik vind dat de Belgische belastingbetaler, die ook uw militaire operatie in Afghanistan mee financiert, recht heeft op die informatie. Dit geldt zeker ook ten aanzien van mijn vraag naar vernietiging van militaire en civiele infrastructuur, de zogenaamde collateral damage of slachtoffers bij de Afghaanse burgerbevolking.

Ik vind dit hallucinant. Op die manier kunnen wij geen controlerecht uitoefenen. Op die manier krijgen wij geen informatie. Ik vind dit eerlijk gezegd niet kunnen. Ik vind dit totaal onaanvaardbaar. U weigert niet alleen om uw beleid te verdedigen want u geeft geen motivatie en u antwoordt niet op mijn vragen over de inzet van de Belgische F-16's. Wij blijven eigenlijk in het ongewisse. Uw argumentatie, namelijk dat dit geclassificeerd is, is totaal onzinnig en onterecht.

Ik ben zelf lid van de commissie achter gesloten deuren. Ik ben gehouden aan mijn discretieplicht en ik hou mij daar ook aan. U brengt het Parlement in een bijzonder lastig parket. U geeft daar brokken informatie, maar u geeft die informatie niet en public terwijl de publieke opinie daar wel degelijk recht op heeft.

04.19 **Dirk Van der Maelen** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik kan slechts bevestigen wat mijn collega's al hebben gezegd, met name dat deze minister lijdt aan de ziekte chronisch ontwijkingsgedrag; bij elke vervelende vraag verwijst hij immers naar de commissie achter gesloten deuren.

Collega's, en dan vooral van de oppositie, ik had jullie daarvoor gewaarschuwd. Ik heb altijd gezegd dat het een gevaarlijke piste was. Het zou de minister de gelegenheid geven om vervelende vragen niet

faisant, il méconnaît le droit de contrôle du parlement et le droit à l'information du public. Il procure toutefois des bribes d'information en commission à huis clos et met ainsi à rude épreuve l'obligation de discrétion des parlementaires.

04.19 **Dirk Van der Maelen** (sp.a): Le ministre à un comportement éluusif chronique et se réfère invariablement pour les questions délicates à la commission à huis clos. Je me demande s'il ne serait pas préférable de supprimer cette commission. Le ministre refuse de répondre aux

in de plenaire vergaderingen te beantwoorden. U moet dienaangaande maar uw verantwoordelijkheid dragen. Misschien moet u eens nadenken of het niet beter is om die commissie op te blazen.

De tweede truc van de minister is niet meer te antwoorden op reeds gestelde vragen.

Mijn tweede vraag, over de brief van de stafchef, werd nog niet in de Kamer gesteld. Ik vraag u voor de tweede keer, mijnheer de minister, en ik wil een antwoord, hoe hoog de stafchef de kostprijs van de buitenlandse operaties, en meer bepaald die van Afghanistan, heeft ingeschat?

Slaan de uitlatingen van de stafchef over de ontoereikende voorbereiding en opleiding van militair personeel ook op militairen die in Afghanistan aanwezig zijn of waren?

Dat u niet antwoordt op vragen die al vele keren zijn gesteld, daar kan ik nog inkomen, à la limite. Op mijn vraag moet u nochtans enkel antwoorden met een tweeletterwoord of een drieletterwoorden, namelijk ja of nee. Ik herhaal mijn vraag formeel voor de tweede keer. Zullen de Belgische OMLT-militairen doen wat mevrouw Clinton vraagt, namelijk meevechten met de troepen die ze opleiden? Het is maar een kleine moeite om hier met ja of met nee te antwoorden.

04.20 Gerald Kindermans (CD&V): Mijnheer de voorzitter, is dit een debat of zijn het de mondelinge vragen? Ik stel vast dat er blijkbaar een tweede vragenronde bezig is. Ik meen dat de voorzitter een bepaalde taak heeft om het debat in goede banen te leiden.

De **voorzitter:** Mijnheer Kindermans, tot nader order ben ik voorzitter. De werkwijze is duidelijk; het parlementslid stelt een vraag, de minister antwoordt en dan krijgt het parlementslid opnieuw het woord. De heer Van der Maelen heeft het woord.

04.21 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer Kindermans, heeft de minister in zijn antwoord niet gezegd dat hij niet zou antwoorden op vragen die al gesteld waren? Ja, dat heeft hij gezegd. Mijn vraag is nog niet gesteld in de Kamer en ik krijg hier van de minister geen antwoord. Dat u als lid van de meerderheid dan zwijgt en de bek in de pluimen houdt is uw keuze. Als lid van deze Kamer en van de oppositie eis ik echter mijn recht op om een vraag te stellen en van de minister een antwoord te krijgen. Als hij niet antwoordt, mag ik daarop wijzen en het nogmaals vragen.

Mijnheer de minister, geldt de opmerking van de stafchef over onvoldoende voorbereiding en opleiding van militairen ook voor militairen die ingezet werden in Afghanistan of er nu nog zitten?

Ik kom tot het laatste punt. Het enige wat ik vandaag van de minister heb vernomen is dat hij afstand neemt van zijn uitspraak op 17 december in de Kamer dat de beslissing van de regering kort na Londen zou vallen. Vandaag heb ik vastgesteld dat hij zich op de lijn van Steven Vanackere plaatst. Ik meen te weten dat dit ook de lijn is die door sommigen in de regering die ontevreden waren over de uitlatingen van de minister in Afghanistan als tuchtstraf aan hem is

questions déjà posées, mais aussi aux questions n'ayant pas été posées précédemment. J'aimerais savoir si les OMLT belges feront ce que Hillary Clinton souhaite: participer aux combats!

04.20 Gerald Kindermans (CD&V): S'agit-il de répliques ou un nouveau débat est-il lancé?

Le **président:** Je suis le président de cette commission et j'ai donné la parole à M. Van der Maelen de manière tout à fait réglementaire pour qu'il puisse faire sa réplique.

04.21 Dirk Van der Maelen (sp.a): C'est mon droit d'attirer l'attention du ministre sur le fait qu'il ne veut pas répondre à des questions qui n'avaient pas encore été posées précédemment. Je lui demande donc une nouvelle fois: la remarque du chef d'état-major concernant un manque de préparation et de formation vaut-elle également pour les militaires en Afghanistan?

La seule chose que j'ai apprise aujourd'hui, c'est que, contrairement à ce qu'il avait annoncé, le ministre ne prendra pas de décision peu de temps après la conférence de Londres. Cela correspond au souhait du ministre Vanackere et d'autres membres

opgelegd. Hij krijgt zijn beslissing niet kort na Londen, hij zal nog wat langer moeten wachten. Dat is het enige wat ik vandaag leer uit de antwoorden van de minister.

04.22 Brigitte Wiaux (cdH): Monsieur le ministre, je vous remercie pour les compléments d'information que vous nous avez communiqués. Nous disposons ainsi d'une appréciation plus complète au fil des questions posées.

Monsieur le président, je vous remercie d'organiser ce débat avec vos collègues des autres commissions afin que de nombreux ministres puissent assister à cette réunion sur l'évolution de la situation en Afghanistan. Cela montre combien cette dernière est préoccupante à différents points de vue, surtout parce qu'elle concerne des vies humaines, qu'il s'agisse des populations afghanes ou des populations dans le monde, mais aussi étant donné les risques encourus par nos militaires sur place.

04.23 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, ik verwijs naar de lang aangekondigde vergadering met alle bevoegde ministers. Ik wil u nogmaals zeggen dat het Afghanistanbeleid door de hele regering wordt geschraagd. Het is voor elk van u een bijzonder interessante gelegenheid om de regering daarover aan de tand te kunnen voelen.

Mijnheer De Vriendt, met betrekking tot het meedelen van gegevens, ten eerste, elke vrijdag is er een perspunt. Elke vrijdag wordt meegedeeld waar, hoe, met welke middelen en met welk resultaat wij in Afghanistan actief zijn. Ik ken geen land waar een dergelijke openheid wordt gehanteerd.

Ten derde, ik heb niet geopteerd voor de commissie voor de Buitenlandse Operaties achter gesloten deuren. Op het moment dat men die commissie heeft geïnstalleerd, specifiek met betrekking tot het dossier-Afghanistan, hield dat in dat alle informatie die daar wordt gegeven, het statuut van geclassificeerde informatie krijgt en dat daarover niets kan worden meegedeeld. Dat is nu eenmaal de consequentie.

Stap eruit. Ik moet wel zeggen dat de heer Van der Maelen een oplossing heeft aangereikt die wat TNT bevat. Dat is ook een drieletterwoord. Ik zal niet herhalen wat hij heeft gezegd over die commissie. Dat is nu eenmaal de politieke werkelijkheid waarin wij zitten.

Het Parlement, meerderheid en oppositie, moet dan maar overeenkomen of het wenst voort te werken met de commissie voor de Buitenlandse Operaties of niet. Ik ben in elk geval niet gemachtigd, op straffe van vervolging, om gegevens mee te delen die alleen in de commissie voor de Buitenlandse Operaties thuishoren en die onder de koepel van haar wetgevend kader tot stand komen.

Voor het overige verwijs ik naar het grote debat dat eraan komt.

Je pourrais encore parler des ONG. Oui, elles s'inquiètent car elles ont peur que la présence militaire diminue. Les ONG nous supplient d'y rester.

du gouvernement, qui n'étaient pas satisfaits des déclarations du ministre De Crem.

04.22 Brigitte Wiaux (cdH): Ik dank u voor die aanvullende informatie. Nu beschikken we immers over een vollediger beeld van de situatie.

De evolutie van de situatie in Afghanistan is zorgwekkend in verschillende opzichten, omdat er vele mensenlevens mee gemoeid zijn, of het nu gaat om de plaatselijke bevolking of onze militairen ter plaatse.

04.23 Pieter De Crem, ministre: Je renvoie une nouvelle fois au débat annoncé sur l'Afghanistan réunissant tous les ministres compétents, mais pour dissiper les doutes éventuels, ma politique est soutenue par l'ensemble du gouvernement.

M. De Vriendt doit savoir qu'une conférence de presse consacrée à notre action en Afghanistan est organisée tous les vendredis. Je ne connais aucun autre pays témoignant d'une telle transparence.

La décision instaurant le huis clos pour les réunions de la commission de suivi des missions à l'étranger n'est pas une décision personnelle, mais celle du parlement. Il résulte de ce choix que toutes les informations fournies à la commission bénéficient du statut d'informations classifiées. Sous peine de poursuites, je ne suis pas habilité à livrer ces informations.

De ngo's zijn ongerust en vrezen dat de militaire aanwezigheid zal worden teruggeschoefd. Ze smeken ons dan ook om daar

04.24 Juliette Boulet (Ecolo-Groen!): Ce n'est pas exact!

04.25 Pieter De Crem, ministre: Quel rapport?

Madame, je vous invite à m'accompagner la prochaine fois en Afghanistan et je vous mettrai en rapport avec les représentants des ONG qui, dans 90 % des cas, sont des femmes. Au lieu de s'inquiéter de la présence militaire, ces responsables s'inquiètent surtout de l'absence de présence militaire. Nous en reparlerons lorsque nous aurons le grand débat.

De nota die de SHOD inzake de operaties in Afghanistan heeft rondgestuurd, had niets met onze aanwezigheid in Afghanistan te maken. Zij had wel te maken met het feit dat er binnen de landcomponent een overgang van materiaal is. Er moeten ter zake nog heel wat opleidingscursussen worden voltooid om bijvoorbeeld het personeel dat voor de Leopardtanks was gevormd, de habilititeiten te laten krijgen om met de twee belangrijkste voertuigen — MPVV en AIV — te kunnen werken. Op het voorgaande sloeg de nota van de SHOD.

Ten slotte, de kosten voor de operatie in-Afghanistan situeren zich ergens tussen 49 en 51 miljoen euro bruto.

04.26 Dirk Van der Maelen (sp.a): (...).

04.27 Minister Pieter De Crem: Ik spreek over Afghanistan.

04.28 Dirk Van der Maelen (sp.a): Het brutobedrag voor Afghanistan is 109 miljoen euro.

04.29 Minister Pieter De Crem: Nee, voor 2010 ligt het brutobedrag voor onze operatie tussen 49 en 51 miljoen euro.

04.30 Dirk Van der Maelen (sp.a): Bruto? U bedoelt netto? (...)

04.31 Minister Pieter De Crem: Mijnheer Van der Maelen, de totale operaties hebben een nettokostenplaatje van 71 miljoen euro. Het brutobedrag is meer dan 100 miljoen euro. Ik heb uitgelegd vanwaar het verschil tussen de twee voornoemde bedragen komt. Dat komt, doordat zij worden begroot omdat zij zo hoog zijn, en doordat er bij buitenlandse opdrachten operaties vliegreun zijn en er trainingen en opleidingen worden gevolgd.

Mijnheer de voorzitter, dat waren mijn antwoorden. Voor het overige hoop ik op scherpe geesten om de volledige regering tijdens het grote debat over Afghanistan te ontmoeten.

aanwezig te blijven.

04.24 Juliette Boulet (Ecolo-Groen!): Dat is niet juist!

04.25 Minister Pieter De Crem: Ik nodig u uit om me te vergezellen naar Afghanistan, waar ik u in contact zal brengen met de vertegenwoordigers van de ngo's - in 90 procent van de gevallen zijn dat vrouwen. Zij maken zich niet zozeer zorgen over de militaire aanwezigheid op zich, dan wel over de vermindering van die aanwezigheid.

La note du chef de la Défense sur les opérations en Afghanistan ne porte aucunement sur notre présence dans ce pays, mais bien sur un changement de matériel au sein de la composante Terre. Des formations doivent encore être finalisées concernant la conduite des véhicules MPVV et AIV.

Le coût brut de notre opération en Afghanistan se situe entre 49 et 51 millions d'euros.

04.28 Dirk Van der Maelen (sp.a): Le montant brut pour l'Afghanistan est de 109 millions d'euros.

04.30 Dirk Van der Maelen (sp.a): Le ministre ne parle-t-il pas plutôt du coût net?

04.31 Pieter De Crem, ministre: Non, le montant brut pour 2010 se situe entre 49 et 51 millions. Pour l'ensemble des opérations à l'étranger, il s'agit d'un montant net de 71 millions d'euros et d'un montant brut qui est supérieur à 100 millions d'euros.

04.32 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het feit dat in het Parlement een groot debat over Afghanistan is gepland, is geen reden om niet te antwoorden op parlementaire vragen die nu worden gesteld.

U spreekt uzelf constant tegen. U verklaart, enerzijds, dat u op uw persconferenties wel degelijk informatie aan de pers verschaft. U verklaart echter, anderzijds, dat u omwille van het geklassificeerde karakter van de inlichtingen, geen informatie kunt verschaffen en dat wij ons dus maar met de commissie achter gesloten deuren moeten tevredenstellen.

Mijnheer de minister, het is het een of het ander. U spuit continu mist.

Ik zal heel duidelijk zijn. Ik acht een commissie achter gesloten deuren nuttig, omdat een dergelijke commissie de parlementsleden in staat stelt hun controlerecht uit te oefenen op het vlak van informatie die inderdaad delicaat is. Ik heb het dan bijvoorbeeld over de rules of engagement en de precieze operationaliteit van onze troepen ter plaatse. Indien dergelijke informatie wordt bekendgemaakt, brengt zulks de veiligheid van onze militairen in gevaar.

Niets weerhoudt u echter om een andere soort informatie, die de veiligheid van onze troepen niet in gevaar brengt, hier in de commissie wel publiek te maken. U ontloopt dus uw verantwoordelijkheid.

Ik heb vragen gesteld die de veiligheid van onze troepen niet in gevaar brengt. U weigert ze te beantwoorden. Ik acht de commissie achter gesloten deuren nuttig, zij het met een minister die niet te beroerd is om andere informatie wel publiek te maken. Ik meen in voornoemde zin een aantal vragen te hebben gesteld, die echter onbeantwoord zijn gebleven. Zulks is hallucinant en onbegrijpelijk.

04.33 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, met de hulp van collega Geerts heb ik hier eens snel kunnen opsnorren wat ons in het kader van de begrotingsbesprekingen is meegedeeld. Ik bevestig, de brutokost met betrekking tot Afghanistan bedroeg 109 miljoen euro. De stafchef zegt over die cijfers dat ze niet voldoende hoog begroot zijn.

04.34 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, ik heb de discussie gevoerd in het Parlement. Ik heb heel duidelijk gezegd dat het gaat over de cijfers van 2009, over de kost van onze operatie, eerst met vier F-16's, dan met zes F-16's, dan met de aanwezigheid van het PRT en met één OMLT op KAIA. Daarin ben ik formeel. Ik heb in mijn antwoord gezegd — en u kunt het verslag erop nalezen — dat het over vorig jaar gaat. De cijfers die u aanhaalt gaan over het begrotingsjaar 2010. U mag geen appels met citroenen vergelijken.

04.35 Dirk Van der Maelen (sp.a): Hetgeen ik probeer te achterhalen is het volgende. U hebt ons meegedeeld dat de brutokostprijs 109 miljoen is. Tijdens de kerstperiode las ik dat de stafchef zegt dat de kostprijs van de buitenlandse operaties wordt

04.32 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Le ministre se réfère d'une part à la conférence de presse et, d'autre part, à des informations pour lesquelles l'huis clos est requis. C'est l'un ou l'autre! Le ministre ne cesse de semer la confusion. Il est nécessaire que la commission se réunisse à huis clos pour que le Parlement puisse exercer son droit de contrôle à propos d'informations sensibles. Par contre, le ministre peut nous fournir ici d'autres informations, qui ne menacent pas la sécurité de nos troupes. En s'abstenant de le faire, il fuit ses responsabilités.

04.33 Dirk Van der Maelen (sp.a): D'après les informations que je viens de consulter, un coût de 109 millions d'euros brut a été annoncé lors des discussions budgétaires. Le chef d'État major déclare par ailleurs que le budget du coût de l'opération a été sous-estimé.

04.34 Pieter De Crem, ministre: Ce sont les chiffres de 2009. Je suis formel à ce sujet.

04.35 Dirk Van der Maelen (sp.a): À combien le chef d'État major général estime-t-il le coût des opérations à l'étranger en

onderschat. Mijn vraag is hoeveel de generale staf de kostprijs van de buitenlandse operaties heeft ingeschat voor 2010?

04.36 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, ik ben bereid om dat volledig door te nemen, maar dat is niet het voorwerp van deze discussie. Ik steek mij zelfs niet weg op dat vlak. Ik ben volgende week of de week nadien bereid om dat te doen per operatie. Ik heb daarmee geen probleem.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat die informatie gewoon wordt meegedeeld aan de commissie. Ik neem aan dat dit geen probleem is.

04.37 Minister **Pieter De Crem**: Dat is geen probleem. Ik wil nog iets meedelen. Weet u dat in het advies van het Rekenhof stond dat het de eerste keer was, de allereerste keer, dat de kost van de operaties zo duidelijk berekend was? Ik zal in alle bescheidenheid zeggen dat het departement daarvoor een klein pluimpje heeft gekregen.

04.38 **Bruno Stevenheydens** (VB): Mijnheer de minister, daar stond in hoeveel manschappen er per operatie werden ingezet. Het Rekenhof gaf echter de kritiek dat de opsplitsing per operatie nog steeds niet gemaakt werd. Dat stond in de mededeling van het Rekenhof. Ik heb ook in de plenaire vergadering het woord genomen met die bemerking. Dat staat daar letterlijk op die manier in. U draait de zaken enigszins om.

04.39 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u creëert hier de illusie dat u goed bezig bent inzake transparantie van de kostprijs van buitenlandse operaties, maar het Rekenhof heeft zijn kritiek van de laatste jaren herhaald, dat er geen transparantie is inzake de kostprijs van de operaties afzonderlijk. Dat is toch wel een minimum.

Ik blijf bij mijn zelfde punt. Niet alleen worden mijn vragen over de inzet van de F-16's hier niet beantwoord, maar ook een minimum aan transparantie van de kostprijs over buitenlandse operaties, specifiek in Afghanistan, wordt hier niet gegeven.

In dit Parlement worden reeds maanden zoniet jaren vragen gesteld over de kostprijs van de operaties. U geeft daarop reeds maanden, jaren geen antwoord. Waarmee bent u eigenlijk bezig? Het Parlement heeft ook zijn rechten. Mijnheer de minister, het wordt tijd dat u dat begint te erkennen.

De **voorzitter**: Laten wij daarover duidelijk het volgende afspreken. Dat staat ook in het verslag en daarop wordt bevestigend geantwoord door de minister. Ik stel voor dat heel de commissie de cijfers voor de verschillende jaren schriftelijk krijgt. Laten wij zeggen dat men twee of drie jaren teruggaat in de tijd. Dat lijkt mij de logische gang van zaken in dit debat.

04.40 **Dirk Van der Maelen** (sp.a): Het is goed dat wij die cijfers hebben, maar ik stel vast dat de stafchef in de kerstvakantie gezegd heeft dat de cijfers die door de minister gegeven worden niet voldoende hoog begroot zijn. Mijn vraag is op hoeveel de generale staf de kostprijs van de operaties in Afghanistan en de andere buitenlandse operaties heeft begroot? Zou ik die informatie kunnen

04.36 **Pieter De Crem**, ministre: Je poursuivrais volontiers sur ce thème, mais cela ne fait plus partie de la discussion. Nous pouvons en débattre plus tard.

Le **président**: Je propose que les chiffres des deux ou trois dernières années soient communiqués à la commission.

04.37 **Pieter De Crem**, ministre: Aucun problème. L'avis de la Cour des Comptes indique du reste que c'est la première fois que le coût des opérations est calculé avec autant de précision.

04.38 **Bruno Stevenheydens** (VB): Mais la Cour des Comptes a cependant critiqué l'absence de ventilation par opération.

04.39 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen!): La Cour des Comptes a réitéré ses critiques des cinq dernières années concernant l'absence de transparence dans le coût des opérations individuelles. Il n'existe pas la moindre amorce de transparence à propos du coût de l'opération menée en Afghanistan. Depuis des mois, le ministre refuse de répondre à nos questions à ce sujet.

04.40 **Dirk Van der Maelen** (sp.a): Je souhaiterais également savoir selon quelle méthode l'état-major général a évalué le coût des opérations à l'étranger.

krijgen?

De **voorzitter**: Kunnen wij hier dan deze reeks vragen afronden?

Voor alle duidelijkheid, ik zal er morgen met collega Versnick over spreken. Ik wil voorstellen om dat debat zeker in januari te houden. Wij kunnen dat organiseren met de twee commissies. Als alle betrokken ministers daarbij aanwezig moeten zijn, dan stel ik voor dat wij een brief aan de eerste minister richten. Wij moeten een gulden middenweg vinden tussen snelheid en het krijgen van zoveel mogelijk informatie. Men kan het echter zo moeilijk maken dat het niet snel gaat.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 **Vraag van de heer Gerald Kindermans aan de minister van Landsverdediging over "de vaccinatie van militairen in buitenlandse operaties tegen de Mexicaanse griep" (nr. 17392)**

05 **Question de M. Gerald Kindermans au ministre de la Défense sur "la vaccination des militaires en mission à l'étranger contre la grippe mexicaine" (n° 17392)**

05.01 **Gerald Kindermans** (CD&V): Mijnheer de minister, enkele weken geleden hebben we in de pers gelezen dat de geplande vaccinatie van militairen in het buitenland tegen de Mexicaanse griep was afgeblazen. Nochtans was in september meegedeeld dat militairen in buitenlandse operaties tot de prioritaire groepen voor vaccinatie zouden worden gerekend. Men kan de vraag stellen of militairen op missie in risicovolle gebieden ook geen verhoogd risico hebben op mogelijke besmetting.

Kunt u ons de huidige stand van zaken inzake de vaccinatie meedelen? Werd ondertussen overgegaan tot vaccinatie van de militairen in buitenlandse operaties? Hoe wordt dat georganiseerd? Welke criteria worden daarvoor gebruikt? Wat is de evaluatie van het risico in de verschillende gebieden? Bestaat er een onderscheid tussen de behandelingswijzen in de landen waar wij aanwezig zijn?

05.02 **Minister Pieter De Crem**: Collega Kindermans, het medische commando analyseert de toestand van de griep A/H1N1 uit de updates van de World Health Organisation. Om operationele redenen werd besloten de militairen aan een griepvaccinatiedcampagne te laten deelnemen die op een analoge wijze aan de reguliere vaccinatiecampagne voor operaties wordt georganiseerd. Vaccins tegen de Mexicaanse griep werden naar de verschillende operatietonelen gestuurd. Voor Atalanta, Afghanistan en Libanon was dat in november. Voor Kosovo werden de vaccins verstuurd op 10 december. Voor die operatie werd immers gekozen voor een behandeling ter plaatse na ontplooiing, want het detachement is nu volledig met rotatie bezig.

De detachementen die gepland zijn voor een inzet binnen de volgende weken, werden ingeënt of zullen voor hun vertrek worden ingeënt. De detachementen die in Afrika zullen ontplooid worden, zijn in België ingeënt, omdat de bewaring van de vaccins onder de maximaal aanvaardbare temperatuur daar niet gegarandeerd is. Elk detachement in operatie krijgt de nodige dosissen. De arts ter plaatse zorgt voor de inentingen. De vaccinatiecampagne tegen de griep A/H1N1 loopt dus wel degelijk en is voor alle detachementen afgehandeld.

05.01 **Gerald Kindermans** (CD&V): Selon mes informations, la vaccination contre la grippe mexicaine de nos militaires en mission à l'étranger a été abandonnée. Des vaccinations préventives des militaires à l'étranger sont-elles organisées et comment? À quels critères répondent-elles? Quel est le risque de contamination grippale pour les militaires en mission? Établit-on une distinction entre les opérations menées dans les différents pays où nous sommes présents?

05.02 **Pieter De Crem**, ministre: Le service médical analyse la situation de la grippe A/H1N1 en se basant sur les bulletins de l'OMS. Pour des raisons opérationnelles, il a été décidé de vacciner les militaires. Des vaccins contre la grippe mexicaine ont été envoyés sur les différents théâtres d'opérations. Pour l'opération Atalante, l'Afghanistan et le Liban, c'était en novembre, pour le Kosovo, le 10 décembre. Les détachements qui seront déployés au cours des prochaines semaines ont été vaccinés ou le seront encore avant leur départ. Les détachements qui seront déployés en Afrique sont vaccinés en Belgique. Chaque détachement en opération reçoit les doses nécessaires. Le médecin sur place assure l'injection du vaccin. La campagne de vaccination contre la

grippe A/H1N1 se déroule normalement et touche à sa fin pour tous les détachements.

05.03 **Gerald Kindermans** (CD&V): Ik kan alleen maar vaststellen dat er correct gehandeld is en dat de zorg die daarover bestond in de media, eigenlijk goed opgevangen is.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 **Samengevoegde vragen en interpellatie van**

- de heer **David Geerts** aan de minister van Landsverdediging over "zijn verblijf op de Seychellen" (nr. 17410)

- de heer **David Geerts** tot de minister van Landsverdediging over "zijn dienstreis naar de Seychellen" (nr. 402)

- de heer **Gerald Kindermans** aan de minister van Landsverdediging over "het recente bezoek van de minister aan de Seychellen" (nr. 18074)

06 **Questions et interpellation jointes de**

- **M. David Geerts** au ministre de la Défense sur "son séjour aux Seychelles" (n° 17410)

- **M. David Geerts** au ministre de la Défense sur "son déplacement officiel aux Seychelles" (n° 402)

- **M. Gerald Kindermans** au ministre de la Défense sur "la récente visite du ministre aux Seychelles" (n° 18074)

06.01 **David Geerts** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik had eerst een vraag ingediend, maar dan nog een interpellatie gemaakt naar aanleiding van de reacties van het kabinet van de minister.

Mijnheer de minister, ik zal zeker de tijd niet benutten die een interpellatie mij geeft; het gaat mij om het inhoudelijke. Op het moment waarop ik het aanwezigheidsverslag van de regering voor november kreeg en bekeek, zag ik dat u niet verontschuldigd was voor die periode. Ik heb dat verslag bij mij en kan het u tonen. Ik heb gevraagd waar de leden van de regering hadden moeten zijn en u stond er niet bij als verontschuldigd. Daaruit leidde ik op dat moment af dat tot de dienstreis naar de Seychellen op het laatste moment werd beslist. Inderdaad, welk lid van de regering aanwezig is, wordt meegedeeld aan de Kamer en aanvankelijk was u niet aangekondigd als afwezig. Als parlementsleden moeten wij ons daarop baseren om vragen te stellen en de minister eventueel te vorderen.

Ten tweede, op de website van de overheid van de Seychellen kon ik een deel van het programma lezen.

Ik zag dat u een ontmoeting had met president James Michel en ik zag foto's van de ondertekening van het militair akkoord tegen piraterij met minister Joel Morgan.

Ik zeg niet dat de Seychellen niet belangrijk zijn in de strijd tegen de piraterij, gelet op hun ligging. Dat ontken ik niet. Ik denk dat het een kleine, maar belangrijke staat is in het kader van de strijd tegen de piraterij, zoals u zelf ook hebt gezegd.

Ik stel vast dat u op 15 oktober met een parlementaire delegatie naar die regio bent geweest en dat minister Morgan, die met u het contract in de strijd tegen de piraterij heeft ondertekend, op 22 november in Brussel moest zijn in het kader van de top tussen de EU en de ACP-landen. In welke mate was het dan strikt noodzakelijk dat tussen die

06.01 **David Geerts** (sp.a): J'ai appris, à la lecture du registre officiel des présences du gouvernement de novembre, que le ministre n'était pas excusé pour cette période. J'en déduis que son déplacement officiel aux Seychelles a été décidé au dernier moment.

Je ne dis pas que les Seychelles ne sont pas importantes dans la lutte contre la piraterie mais je constate que le 15 octobre, le ministre s'est rendu dans cette région avec une délégation parlementaire et que le ministre Morgan, qui a signé avec lui le contrat visant à mener cette lutte antipiraterie, devait être présent à Bruxelles le 22 novembre. Dans quelle mesure était-il nécessaire d'organiser une mission aux Seychelles entre ces deux dates? À quelles réunions exactement le ministre a-t-il assisté dans cette région? Combien cette mission a-t-elle coûté?

twee periodes een missie werd georganiseerd naar de Seychellen in het kader van de operatie-Atalanta, daar er zowel in oktober als in november opnieuw contact was met de overheid van de Seychellen.

Mijnheer de minister, vandaar mijn interpellatie. Welke vergaderingen hebt u daar precies bijgewoond? Wat was de kostprijs van de missie?

06.02 Gerald Kindermans (CD&V): Mijnheer de minister, wij hebben natuurlijk ook in de media de uiteenzettingen van de heer Geerts gelezen. Het verbaast mij altijd hoe sommigen erin slagen om vragen te stellen over onderwerpen waarop ze zelf al het antwoord in de media hebben geformuleerd. Ik begrijp uw vraag niet, mijnheer Geerts, want u kent het antwoord blijkbaar, want u hebt daarover uitvoerig gesproken.

Ik lees onder meer in een bijdrage van Jonathan Holslag, een expert aan de VUB, dat hij het bezoek van de minister aan de Seychellen sterk verdedigt. Hij veegt de vloer aan met degenen die dat bezoek afdoen als een vakantie aan een wit strand.

Ik weet niet of u gelezen hebt wat die man over uw uiteenzetting vindt, anders zal ik u dat eens bezorgen, mijnheer Geerts. Ik stel vast dat experts van de VUB niet akkoord gaan met de vrij platvloerse uiteenzetting die u daarover hebt gedaan.

Ik denk in elk geval dat de Seychellen - ik steun mij daarvoor op wetenschappelijke informatie - een belangrijk en onmisbaar steunpunt zijn voor alle maritieme operaties in die regio, niet alleen als bevoorradingspunt maar ook als uitvalsbasis.

Het is ook al eerder gezegd bij de bespreking van de beleidsnota dat, wat de Britten en de Amerikanen seapower noemen de komende decennia alleen nog belangrijker zal worden bij het verdedigen van onze veiligheid.

Mijnheer de minister, kunt u ons een overzicht geven van de diplomatieke en militaire contacten die u tijdens uw bezoek aan de Seychellen hebt gehad? Kunt u ons schetsen hoe die contacten een bijdrage kunnen leveren met betrekking tot de deelname van België aan Atalanta en de overname van het commando door ons land? Kunt u ingaan op de concrete resultaten van die missie?

06.03 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, ik had mij eerlijk gezegd aan een vraag verwacht in de laatste week voor het kerstreces in de plenaire vergadering, maar ik heb van fractieleden van de heer Geerts vernomen dat zij het niet opportuun vonden dat hij daaromtrent in de plenaire vergadering vragen zou hebben gesteld.

Aangaande de eerste opmerking van de heer Geerts, kan ik zeggen dat alle verplaatsingen en verblijven in het buitenland worden gemeld aan de regering. Dat is in dezen ook gebeurd. Het is de regering zelf die meedeelt of die al dan niet vallen tijdens zittingdagen van het Parlement, en dat was niet het geval in de vermelde tijdslijn.

Ik denk dat we het hebben over de Seychellen, en niet over de "Tseitsjellen" of iets dergelijks.

Van 7 tot 10 november, met twee dagen verblijf, was ik ter plaatse

06.02 Gerald Kindermans (CD&V): Je continue de m'étonner que d'aucuns parviennent à poser des questions sur des sujets concernant lesquels ils ont déjà fourni eux-mêmes une réponse dans les médias. Je lis aussi que Jonathan Holslag, un expert en relations internationales de la VUB, défend bec et ongles la visite du ministre aux Seychelles. Les Seychelles constituent en effet un point d'appui important et indispensable pour toutes les opérations maritimes dans cette région, non seulement comme point d'approvisionnement mais aussi comme base d'opération.

Le ministre peut-il nous donner un aperçu des contacts diplomatiques et militaires qui ont été établis pendant sa visite aux Seychelles et des résultats auxquels ont abouti ces contacts? Peut-il nous dire en deux mots en quoi ces contacts sont de nature à contribuer à la participation de la Belgique à l'opération Atalante ainsi qu'à l'éventuelle reprise du commandement de cette opération par notre pays?

06.03 Pieter De Crem, ministre: Le gouvernement est tenu informé de tous les déplacements et séjours de ses membres à l'étranger. Il en a été de même dans ce cas-ci. C'est le gouvernement lui-même qui communique si ces déplacements et séjours tombent ou non pendant les journées de séance du Parlement. Or cela n'a pas été le cas cette fois-ci au regard de la chronologie mentionnée.

Du 7 au 10 novembre, j'ai effectué une visite de travail avec une

met een beperkte delegatie, onder wie de commandant-admiraal van de marinecomponent, op werkbezoek in de Republiek der Seychellen. Daarover gaat het, toch? Dat werkbezoek had meerdere doelstellingen, met zowel een diplomatiek, militair als operationeel-economische opzet. Tijdens een technische tussenstop in Djedda heb ik een onderhoud gevoerd met de Belgische consul in Saoedi-Arabië. In de ochtend van 10 november werd de terugvlucht aangevat.

Gedurende het verblijf had ik een ontmoeting met de bemanning van het fregat Louise-Marie. Tijdens mijn onderhoud met de staf van het fregat Lousie-Marie werden, in aanwezigheid van de lokale autoriteiten, diverse aspecten van de opdracht besproken. De aanhoudende moeilijkheid tot het volwaardig kunnen vervolgen van individuen die verdacht worden van piraterij en de moeilijkheid om de grote maritieme operatiezone waarin de piraten actief zijn, met de beschikbare middelen voldoende te kunnen bewaken, waren de hoofdpunten.

In verband met dat laatste werd ik gedetailleerd ingelicht door een Luxemburgse firma die als bevoorrechte partner van de geallieerde aanwezige mogelijkheden vanuit de Seychellen met een aantal verkenningsvliegtuigen opereert om de nodige hulp en bijstand te bieden in het kader van de noodzakelijke maritime surveillance.

Nadien heb ik een briefing en een onderhoud onder vier ogen bijgewond met de heer Matthew Forbes, de British high commissioner betreffende piraterij. Daarbij was ook de Franse ambassadeur aanwezig.

Vervolgens heb ik een *memorandum of understanding of defence cooperation* ondertekend met de Seychelse autoriteiten. Dat samenwerkingsakkoord is een eerste belangrijke stap die tijdens de verdere toekomstige operaties door de Belgische marine in de regio zal toelaten om nog beter een beroep te kunnen doen op een adequaat logistieke ondersteuning vanuit de Seychellen.

De Seychelse autoriteiten, onder wie minister Joel Morgan, minister of Environment, National Resources and Transport, en daardoor verantwoordelijk voor de anti-piraterij, hadden trouwens aangedrongen op dat werkbezoek, en dat in het kader van de voor hen althans economisch gezien zeer bedreigende piraterijactiviteit. De inkomsten uit de voornaamste industriële sector, de visconserveractiviteit, zijn op een half jaar tijd met 50 % gedaald.

Zo hebben zij onder meer naar Belgische hulp en bijstand gevraagd voor het volwaardig uitwerken van een maritime surveillance concept voor de Seychelliaanse eilandengroep, een zaak die wij ook op het Europese niveau hebben aangekaart.

Vervolgens heb ik ook de ondertekening van een samenwerkingsakkoord tussen de Europese Unie en de Republiek van de Seychellen bijgewoond in het kader van UNAFOR-Atalanta.

Ten slotte had ik ook een onderhoud met de president van de Republiek van de Seychellen, de heer James Michel.

Het logement werd gereserveerd door de ereconsul-generaal van de Republiek van de Seychellen, de heer Philippe de Baets. De

petite délégation dans la République des Seychelles. Cette visite de travail avait un triple objectif, à la fois diplomatique, militaire et économique-opérationnel.

Pendant cette visite, j'ai signé un *memorandum of understanding of defence cooperation* avec les autorités locales qui avaient elles-mêmes exprimé le souhait que cette visite ait lieu dans le contexte des actes de piraterie qui font peser sur leur économie une très grave menace.

Pour souligner l'importance de ce déplacement, une délégation de la République des Seychelles a effectué à son tour, il y a quelques semaines, une visite dans notre pays afin d'approfondir les accords conclus. Les autorités des Seychelles et le consul général honoraire m'ont par ailleurs fait savoir avoir été choqués par les commentaires négatifs que cette visite a soulevés dans la presse belge.

internethotelprijs van 600 euro per nacht werd natuurlijk niet betaald, amper een derde ervan.

Om het belang van deze verplaatsing te onderstrepen heeft een delegatie van de Seychelliaanse republiek, geleid door de heer Joel Morgan, minister of Environment, National Resources and Transport, enkele weken geleden een tegenbezoek gebracht om de aangegane akkoorden verder uit te diepen, en met het dringende verzoek blijvend aandacht te hebben voor de gigantische impact van de piraterij op de veiligheidstoestand in de regio.

Operatie-Atalanta is een zeer belangrijke opdracht die in de nabije toekomst nog zal worden uitgebreid en waarin de Belgische Defensie een belangrijke rol op zich neemt. Vanuit dit oogpunt, en in het kader van een eventueel Belgisch commando over UNAFOR-Atalanta zijn de gemaakte contacten zeer belangrijk geweest.

Ik wil tevens opmerken dat de autoriteiten van de Seychellen en de ereconsul-generaal mij hebben gemeld gechoqueerd te zijn door de negatieve commentaren over dit bezoek in de Belgische pers. Ik ben het eens met het opiniestuk – waarvan ik niet wist dat het hier zou worden aangehaald – van een expert in internationale relaties in diverse kranten, dat het commentaar dat door sommigen gegeven werd getuigt van een gebrek aan strategisch inzicht, wetende dat de Seychellen van geopolitiek belang zijn voor Europa.

06.04 David Geerts (sp.a): Ten eerste, mijnheer Kindermans, ik weet niet of u het weet maar één van de parlementaire functies is het controlerecht op de regering, dat door middel van vragen en interpellaties kan worden uitgeoefend. U moet ons Reglement daarover er maar eens op naslaan.

Ik weet wel dat uw vragen als lid van de meerderheid mogelijk geredigeerd werden door medewerkers van het kabinet. Ik heb de mijne alvast zelf opgesteld. Ik zal dit controlerecht blijven uitoefenen zolang deze minister zijn strapatsen herhaalt.

Ten tweede, wat de commentaren van Jonathan Holslag betreft, heb ik al gezegd dat ik de geopolitieke ligging van de Seychellen niet in vraag stel. Ik heb alleen gevraagd wanneer dat bezoek georganiseerd wordt. Mijnheer de minister, wij meenden dat wij deze vragen eerder zouden kunnen stellen. Aanvankelijk zouden zij aan bod gekomen zijn tijdens de nachtelijke begrotingsbesprekingen van dinsdag 22 december 2009. Op dat moment heeft de voorzitter van de Kamer mij gevraagd, gelet op de hangende interpellatie, mijn vraag niet tijdens het begrotingsdebat te stellen en dat ik mij, om 4 uur 's morgens, zou beperken tot vragen over de begroting. U mag dit vragen aan de voorzitter van de Kamer.

Mijnheer de de minister, ik stel vast dat u het Parlement niet hebt ingelicht. Toen ik de aanwezigheidslijst van de leden van de regering aan het Parlement opgevraagd heb, stond u nergens in november als afwezig. U kunt nu opwerpen dat u de regering hebt verwittigd. Ik stel alleen vast dat het Parlement niet is ingelicht geweest omtrent uw afwezigheid. Eigenlijk heb ik hierover een déjà vu. Ik herinner mij het debat in de plenaire vergadering omtrent de trip naar New York, waar er ook vragen werden gesteld omtrent de noodzakelijkheid en de timing van de vergaderingen. Toen hebben we van u een litanie

06.04 David Geerts (sp.a): L'une des missions du Parlement est de contrôler le gouvernement. Je ne suis pas sans savoir que les questions de M. Kindermans, qui fait partie de la majorité, ont peut-être été rédigées par des collaborateurs du cabinet de la Défense. En tout état de cause, j'ai personnellement rédigé mes propres questions. Je continuerai à exercer mon droit de contrôle tant que ce ministre continue à commettre ce type d'excès.

En ce qui concerne les commentaires de M. Jonathan Holslag, j'ai déjà indiqué que je ne remets pas en question la situation géopolitique des Seychelles.

Je constate uniquement que le ministre n'a pas informé le Parlement mais seulement le gouvernement. En ce qui concerne ce dossier, j'ai une impression de déjà vu du fameux voyage à New York.

Le ministre affirme que les autorités des Seychelles étaient choquées. Personnellement, j'ai

gekregen over welke vergaderingen er georganiseerd werden. U doet het nu opnieuw.

U zegt dat u een brief hebt gekregen waarin staat dat de autoriteiten gechoqueerd waren. Welnu, ik heb vele reacties gekregen van gewone militairen die gechoqueerd waren dat u gewoon daar was, terwijl zij doodongerust waren over de herstructurering en hun mogelijke overplaatsing. Dat feit heeft mij ertoe gebracht een interpellatieverzoek in te dienen, omdat ik het niet kan toelaten dat parlementsleden geen controle uitoefenen op leden van de regering, mijnheer Kindermans.

06.05 Gerald Kindermans (CD&V): Mijnheer de voorzitter, niemand ontzegt collega Geerts het controlerecht op de regering, maar ik vraag hem dat hij zich in de toekomst beter zou informeren, voor hij zomaar modder en verdachtmakingen de wereld instuurt. Het is jammer voor het humanitaire en economische drama dat zich daar afspeelt, dat daarvan misbruik gemaakt wordt om aan platvloerse politiek te doen.

Ik ben gelukkig dat een onafhankelijke deskundige van de universiteit zodanig in zijn wiek geschoten is dat hij het nodig vond om het volgende te zeggen: "Er is niet de minste reden om De Crem te bekritisieren, omdat hij de banden met de Seychellen probeert aan te halen. Tijdens zijn bezoek heeft de minister bovendien het belang van de Europese missie-Atalanta kunnen benadrukken en het pad geëffend om het partnerschap met de Seychellen onder het Belgisch EU-voorzitterschap volgend jaar te consolideren." Hij besluit vervolgens: "Weet je waaraan we in België teveel belastingen betalen? Niet zozeer aan een minister die zijn job doet met ambitie en realiteitszin, maar aan parlementariërs die zich met strategische kwesties menen bezig te houden zonder dat ze zelf het minste strategische besef aan de dag leggen, en dat kost ons veel meer dan drie nachten Seychellen." Die kritiek van een universiteitsprofessor zou ik niet graag horen wanneer ik in het Parlement actief ben.

Overigens, als u meent mij te moeten toedichten dat mijn vragen door het kabinet geschreven worden, het is niet omdat dat in andere partijen misschien het geval is, dat het bij ons zo gebeurt.

06.06 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, voor al wat nuttig is voor onze collega's in de Kamer, ik heb een klacht ingediend bij de Hoge Raad voor de Journalistiek. Ik zal dus over de zaak weinig zeggen. Ik vind, mijnheer Geerts, dat u absolute onzin hebt verteld. Dat u dat kan doen zonder enig sanctie, is zeer slecht voor het Huis. Ik denk dat dat in de eerste plaats spijtig is voor uzelf. Ik heb in naam van ons land mijn verontschuldiging aangeboden bij de diplomatieke vertegenwoordigers van de Seychellen.

06.07 David Geerts (sp.a): Ik heb een déjà vu. Tijdens ons debat over New York zei u: bloggen is ongeloof gevaarlijk. Ik dien klacht in.

Na kritiek in de pers over uw reilen en zeilen dient u een klacht in bij de Raad voor de Journalistiek.

Nu pleit u voor een sanctiereglement voor parlementsleden die hun controlerecht uitoefenen.

reçu de nombreuses réactions de militaires ordinaires qui étaient choqués que le ministre soit à l'étranger alors qu'ils se faisaient énormément de soucis à propos de la restructuration et de leur éventuelle mutation.

06.05 Gerald Kindermans (CD&V): Nul n'interdit à M. Geerts d'exercer son droit de contrôle sur le gouvernement mais je lui demande de mieux s'informer à l'avenir avant de lancer des suspensions.

Et le cabinet du ministre ne rédige pas mes questions!

06.06 Pieter De Crem, ministre: J'ai déposé une plainte auprès du Conseil du journalisme. Les propos tenus par M. Geerts sont totalement insensés et il n'est pas possible de le sanctionner. J'ai présenté des excuses au nom de notre pays aux représentants diplomatiques des Seychelles.

06.07 David Geerts (sp.a): J'ai une fois de plus une très nette impression de "déjà vu". Lors du débat à propos de New York, le ministre avait déclaré que les blogs représentaient un incroyable danger et qu'il allait déposer plainte. Voici maintenant qu'il dépose à nouveau plainte auprès

du Conseil de déontologie journalistique et qu'il plaide en faveur d'un régime de sanction pour les parlementaires qui exercent leur droit de contrôle.

06.08 Minister **Pieter De Crem**: Ik heb daar niet voor gepleit.

06.08 **Pieter De Crem**, ministre: Je n'ai pas plaidé en faveur d'un tel régime.

06.09 **David Geerts** (sp.a): Mijnheer de minister, bewaar uw strapatsen voor CD&V. U bepaalt in uw partij wat u wilt. U kan uw wil niet opleggen in het Parlement, zeker niet aan andere partijen. Dat is er ver over.

06.09 **David Geerts** (sp.a): Le ministre peut peut-être imposer sa volonté au CD&V, mais pas au Parlement.

06.10 Minister **Pieter De Crem**: U bent voldoende moreel gesanctioneerd.

06.10 **Pieter De Crem**, ministre: M. Geerts a déjà été suffisamment puni au plan moral.

Moties **Motions**

De **voorzitter**: Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer David Geerts en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellatie van de heer David Geerts
en het antwoord van de minister van Landsverdediging,
vraagt de minister van Landsverdediging

- meer zorgvuldigheid aan de dag te leggen wat het gebruik van militaire vliegtuigen betreft, voor de verplaatsingen van de minister en het kabinet van de minister;
- stelselmatig een kosten-batenanalyse te maken en de verschillende alternatieve vervoersmodi te onderzoeken."

Une motion de recommandation a été déposée par M. David Geerts et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu l'interpellation de M. David Geerts
et la réponse du ministre de la Défense,
demande au ministre de la Défense

- de faire preuve d'une circonspection accrue en ce qui concerne le recours à des avions militaires pour les déplacements du ministre et de son cabinet;
- d'évaluer systématiquement les coûts et avantages ainsi que l'opportunité de faire appel à d'autres modes de transport disponibles."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heer Gerald Kindermans.

Une motion pure et simple a été déposée par M. Gerald Kindermans.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

07 **Vraag van de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de buitenlandse missies en een 'decompression'-periode" (nr. 17417)**

07 **Question de M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "les missions à l'étranger et une période de 'décompression'" (n° 17417)**

07.01 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter,

07.01 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-

mijnheer de minister, deze vraag handelt over buitenlandse missies en een eventuele decompressieperiode.

Mijnheer de minister, de terugkeer van een buitenlandse missie en de herintegratie in de samenleving zijn niet altijd vanzelfsprekend. Volgens onze informatie kunnen bijvoorbeeld Britse soldaten al 24 uur na een laatste vuurgevecht op een buitenlandse missie, bijvoorbeeld in Irak of Afghanistan, terug in de eigen samenleving terecht komen. De switch, van oorlog en betrokkenheid bij het lijden naar de onverschilligheid van het thuisland, kan hard en mentaal moeilijk zijn. We kunnen dan ook vragen stellen bij een situatie waarbij een militair een dag na deelname aan een militaire operatie in Afghanistan terug in de burgermaatschappij terecht komt, zonder veel begeleiding.

Een decompressieperiode, waarbij de eenheden na een aantal maanden op gevechtsposities een extra maand afkoelen in het land waar de missie plaatsvindt, bijvoorbeeld door administratieve taken op zich te nemen, is volgens mij een valabele optie. Zo'n periode kan de overgang van de oorlogsrealiteit naar de burgersamenleving minder problematisch maken.

Ik heb daarover een aantal vragen.

Ten eerste, voorziet ons land in een decompressieperiode voor wie terugkeert van missies? Hoe gaat dat precies in zijn werk? Waar en wanneer vindt die plaats?

Ten tweede, op welke andere wijze worden militairen na buitenlandse operaties psychosociaal begeleid?

Ten derde, deden er zich in het verleden al herintegratieproblemen voor bij militairen die terugkeerden van een buitenlandse missie?

07.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, collega's, wij voorzien niet in een decompressieperiode voor wie terugkeert van een missie in de zin van de voorbeelden die u aanhaalt. Daarentegen wordt elke militaire operatie ondersteund door een psychosociaal team, bestaande uit psychologen, raadgevers mentale operationaliteit, de zogenaamde RMO's, maatschappelijk werkers van de sociale dienst en psychotherapeuten van het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg en het Centrum voor Crisispsychologie te Nederover-Heembeek.

Het psychosociale steunconcept voorziet in een begeleiding gedurende de hele cyclus van de opdracht, vóór, tijdens en na de effectieve ontplooiing. Er is aandacht voor zowel de militair als voor zijn of haar thuisfront. Het doel is om preventief psychosociale problemen maximaal te vermijden, beginnende problemen zo snel mogelijk te ontdekken en die meteen aan te pakken en de bestaande problemen te behandelen, zodat gevolgen op lange termijn kunnen worden vermeden of beperkt.

Bij zendingen van lange duur in het buitenland wordt een RMO meegestuurd, afhankelijk van de risico-inschatting en de grootte van het gestuurde detachement. Momenteel is er permanent een psycholoog-RMO aanwezig in Afghanistan, Kosovo en Libanon. Op drie momenten gebeurt er een meting van het moreel, via een vragenlijst, vóór het vertrek, in het midden van de zending en twee

Groen!): La transition de la réalité de la guerre à la société civile peut être difficile pour les militaires. Une période de décompression dans le pays où se déroule la mission avec, par exemple, l'attribution de tâches administratives constituerait une solution appropriée. Notre pays prévoit-il une période de décompression pour ceux qui rentrent de mission? Les militaires bénéficient-ils d'un suivi psychosocial après une opération à l'étranger? Des problèmes de réintégration ont-ils été constatés?

07.02 **Pieter De Crem**, ministre: Nous ne prévoyons pas de période de décompression. Chaque opération militaire est encadrée par une équipe psychosociale comportant notamment des Conseillers en opérationnalité mentale (COM). Le concept de soutien psychosocial comporte un accompagnement pendant toute la durée de la mission avant, pendant et après le déploiement effectif. On prend en charge non seulement les militaires mais aussi leur famille. Un Conseiller en opérationnalité mentale est prévu pour les missions de longue durée à l'étranger, en fonction de l'estimation des risques et de l'importance du détachement envoyé. Des psychologues conseillers en opérationnalité mentale sont actuellement présents en permanence en Afghanistan, au Kosovo et au

maanden na de terugkeer. De ervaring is dat militairen na terugkeer uit zending enige tijd nodig hebben om zich aan te passen aan de nieuwe thuissituatie. Dit geldt evenzeer voor het thuisfront. Dat is een normaal gewenningsproces. Zowel de militair, zijn partner en zijn omgevingspartners worden hierover geïnformeerd, vanuit een preventieve benadering.

Liban.

Le moral des troupes est évalué à trois reprises par le biais d'un questionnaire: avant le départ, au milieu de la mission et deux mois après le retour. On sait par expérience que les militaires de retour de mission ont besoin d'un certain temps pour se réhabituer à la situation familiale. Ceci vaut également pour les proches. Cette période d'adaptation est tout à fait normale. Les personnes concernées en sont préalablement informées.

07.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, de idee van een decompressieperiode verdient toch enige aandacht. Het is een idee in opgang. Mijn vraag en mijn suggestie waren uiteraard gesteld in het belang van de militairen zelf. Dit vloeit voort uit een bekommernis om hun welzijn. Het is een theoretische piste die af en toe opduikt in de literatuur. Als er problemen vastgesteld zouden worden bij militairen die terugkeren van buitenlandse operaties, dan mag dit misschien toch wel onderzocht worden door uw departement.

07.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Ma proposition est une piste de réflexion qui fait de temps en temps son apparition dans la littérature spécialisée. La Défense pourrait l'examiner, si des problèmes se présentaient.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Vraag van de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de bilaterale contacten in Zuid-Amerika" (nr. 17461)

08 Question de M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "les contacts bilatéraux en Amérique du Sud" (n° 17461)

08.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, begin december kwam u onder vuur naar aanleiding van een geplande trip naar Zuid-Amerika. Wij hadden u graag de kans gegeven om toelichting te geven bij de bilaterale contacten die u wou aangaan. Kunt u ons het volledige programma van de geplande reis bezorgen?

08.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Début décembre, le ministre a été vivement critiqué à la suite d'un projet de voyage en Amérique du Sud. Peut-il nous donner plus d'explications à ce sujet?

Uw woordvoerder verklaarde in de pers dat er tijdens de missie een hele reeks bilaterale contacten op het programma stonden naast een ontmoeting over de Polar Foundation. Wat was de aard van uw bezoek op elk van de plaatsen?

Les missions du ministre suscitent régulièrement le débat. Est-il prêt à publier le programme de ses missions à l'étranger sur le site internet de la Défense?

Ten tweede, er was ook enige kritiek op het toestel waarmee u de bezoeken zou afleggen, de nieuwe Airbus. Dat toestel kan 278 personen vervoeren. Klopt het dat de delegatie slechts uit 10 personen zou bestaan? Waarom koos u dan niet voor een van de kleinere toestellen die Defensie ter beschikking heeft?

Le voyage a été reporté à cause de la prestation de serment du nouveau gouvernement Leterme. Le ministre a-t-il toujours l'intention d'entreprendre son voyage ou celui-ci est-il définitivement annulé?

Ten derde, wat was de geraamde kostprijs voor Defensie van de missie, alle kosten inbegrepen?

Ten vierde, meer ten gronde, stel ik vast dat er geregeld wat commotie is over uw dienstreizen. Op welke manier zou het Parlement beter geïnformeerd kunnen worden over uw buitenlandse

reizen en buitenlandse contacten? Op andere domeinen stellen wij vast dat het publiek goed geïnformeerd is via de wekelijkse overzichten van onze militairen op buitenlandse missies op de website van Defensie. Het kan misschien een idee zijn om het programma van uw buitenlandse dienstreizen op de website van Defensie te publiceren.

Tot slot, ik heb begrepen dat de trip werd uitgesteld door de eedaflegging van de nieuwe regering-Leterme. Is het de bedoeling om die trip te hernemen of is die definitief afgelast? Ik stel die vragen zonder vooringenomenheid, maar uit bekommernis om transparantie en uit de bekommernis dat dienstreizen van ministers met belastinggeld worden betaald en dus nuttig moeten zijn.

08.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, collega, tijdens de voorgenomen verplaatsing waren onder andere ministeriële ontmoetingen en vergaderingen met veel militaire autoriteiten gepland. Het programma lag nog niet volledig vast. Een aantal contacten was nog in voorbereiding. In Brazilië was er een bezoek aan het commando van Amazonië en aan het Warfare Training Center gepland, evenals een bezoek aan de minister van Defensie van Brazilië, wat trouwens een tegenbezoek was en op zijn uitnodiging plaatsvond. In Chili stond de verplaatsing in het teken van bezoeken aan en onderhouden met het commando van de Chileense marine en een ontmoeting met de Chileense minister van Defensie. In Argentinië was een bezoek CAECOPAZ, Centro Argentino de Entrenamiento Conjunto para Operaciones de Paz, een Argentijns trainings- en opleidingscentrum voor vredesoperaties en aan de CINAR, Complejo Industrial Naval Argentino gepland, evenals een vergadering in het Antarticasecretariaat en een onderhoud met de Argentijnse minister van Defensie, trouwens op zijn verzoek.

De gespreksonderwerpen tussen die administraties zoals meegedeeld waren de volgende: de Belgische veiligheidspolitiek in het kader van de Europese Unie, de Belgische defensiepolitiek in Afrika, de Belgische bijdrage aan operaties als kleine maar betrouwbare partner, de transformatie van de Belgische defensie, de permanente Belgische basis op Antarctica, specifieke items verbonden aan defensie-industrie en eventueel ontwerpakkoorden in verband met vervreemding van militair materieel, wat in het verleden reeds was gebeurd.

Bovendien was de ondertekening gepland van een *memorandum of understanding* in het domein van de militaire samenwerking, verkoop van materieel, uitwisseling van marineofficieren en piloten en samenwerking tussen de respectieve militaire scholen.

De keuze voor een toestel voor de uitvoering van een welbepaalde zending wordt steeds bepaald door de beschikbaarheid van de vloot, de zending, de aard, de afstand en de cargo. In ieder geval hebben operationele vluchtenrotaties naar operatietonelen steeds de eerste prioriteit. In dit geval betrof het een trans-Atlantische vlucht waarvoor enkel de toestellen A-310 en A-330 in aanmerking komen. De keuze voor de A-330 liet toe de zending te combineren met de vervolmaking van opgelegde trainingen van eigen crews, vliegers en andere zaken die in het kader van de formatie noodzakelijk zijn. Die worden tijdens de verplaatsingen altijd in het carnet ingeschreven. Met de ministeries van Ontwikkelingssamenwerking en Buitenlandse Zaken werd contact

08.02 **Pieter De Crem**, ministre: Lors du déplacement envisagé, des rencontres et des réunions ministérielles avec de nombreuses autorités militaires étaient notamment prévues. Le programme n'était toutefois pas définitif. Plusieurs contacts étaient encore en préparation.

Le déplacement a été annulé à temps et les listes des passagers n'ont jamais été envoyées définitivement. Étant donné que le déplacement n'a pas eu lieu, son coût n'est pas connu.

J'informe préalablement les présidents de la Chambre et du Sénat des missions à l'étranger. J'informe également la chancellerie du premier ministre. Un empêchement en Belgique doit en effet toujours être signalé.

Étant donné l'importance des contacts avec l'Amérique latine, la mission en question a simplement été reportée. L'Amérique du Sud ne peut être négligée. La Belgique doit exprimer son intérêt diplomatique et militaire.

genomen, teneinde eventueel vrachtvervoer mogelijk te maken. De verplaatsingen vinden immers niet dikwijls plaats.

De verplaatsing werd tijdig geannuleerd en de passagierslijsten werden nooit definitief toegestuurd. Het gebruik van het toestel maakt deel uit van een meerjarige overeenkomst met het leger. Het betreft 2 000 vliegingen vanaf 1 januari 2010. Aangezien de verplaatsing niet is doorgedaan, is de kostprijs ook niet bekend.

Met het oog op de parlementaire agenda breng ik zowel de voorzitter van de Kamer als de voorzitter van de Senaat vooraf op de hoogte van buitenlandse dienstreizen. Dat gebeurt ook via de kanselarij van de eerste minister. Een verhindering in het binnenland moet steeds worden gemeld.

Gezien het belang van de contacten met Latijns-Amerika voor Defensie en België werd de betreffende dienstverplaatsing uitgesteld. Dergelijke bilaterale ontmoetingen behartigen ten gronde de belangen van Defensie, van haar Belgische vertegenwoordigers in diplomatieke en militaire posten en de toekomst ervan, alsook de algemene belangen van België, zeker met het oog op het Europese voorzitterschap.

Ik volg dus duidelijk niet hetzelfde beleid als onder de vorige legislaturen. In acht jaar tijd werd Chili slechts eenmaal aangedaan in het kader van een herdenking van Allende en gepaard gaande al dan niet politieke activiteiten. Op zichzelf is dat natuurlijk prima, maar in mijn ogen is het ontoereikend. Ik meen dat Zuid-Amerika niet kan worden verwaarloosd. Het is een belangrijk continent dat heel veel met ons gemeen heeft, niet alleen de geschiedenis, maar ook de waarden, geopolitiek, strategisch, demografisch en sociaal. Het biedt ongelooflijke opportuniteiten.

Zowel Buitenlandse Zaken als Defensie moet met haar beperkte middelen op een adequate en optimale manier aanwezig zijn. We moeten onze diplomatiek en militaire belangstelling tonen voor dat zeer belangrijke continent. Onze buurlanden met eenzelfde taille doen dat zeer zeker.

De verplaatsing zal en moet wel degelijk in dat kader worden gezien. Mijn voorgenomen zending maakt deel uit van die globale inspanning.

08.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, ik heb u naar het volledige programma van de reis gevraagd. Ik had gehoopt op een gedetailleerd programma met vastgelegde of geplande bezoeken en contacten per dag. Ik stel vast dat u mij geen volledig, gedetailleerd programma hebt gegeven. Ik veronderstel dat toch een en ander was gepland, dat op het laatste moment niet is kunnen doorgaan. Er moet toch ergens op uw kabinet of departement een gedetailleerd programma beschikbaar zijn. Het twijfel over de relevantie van de reis is voor mij hier niet weggenomen.

08.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): J'espérais au moins un programme détaillé incluant des visites et contacts définis ou programmés jour par jour. En ce qui me concerne, le doute sur la pertinence de ce déplacement n'est pas levé.

08.04 Minister Pieter De Crem: Ik zal u de volgende keer mee uitnodigen. Ik zal per fractie een lid mee uitnodigen. Zeg nu niet dat u niet meegaat.

08.04 Pieter De Crem, ministre: La prochaine fois, j'inviterai un membre par groupe politique. M. De Vriendt ne manquera pas de nous accompagner n'est-ce pas?

08.05 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, dat is mijn vraag niet. Er is commotie over de relevantie van uw dienstreizen. U neemt de twijfel hier niet weg met uw antwoord.

Ten tweede, ik vind het bijzonder jammer dat u niet wil ingaan op onze suggestie om het programma van uw dienstreizen te publiceren op de website van Defensie. Op de website van defensie staat heel wat informatie. Ik zie niet in waarom een programma van een minister, als hij op dienstreis gaat, niet kan worden gepubliceerd op de website. Ik vind het jammer dat u daarop niet ingaat. Het verhoogt de transparantie van uw dienstreizen alleszins niet en het blijft de twijfel jammer genoeg voeden.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Mag ik even over de werkzaamheden spreken? We zitten nu aan vraag nr. 12. We hebben in totaal 31 vragen. Ik ben ter beschikking. Ofwel doen we verder, ofwel stoppen we op een bepaald uur en verdagen we de andere vragen naar volgende week. Ik laat het over aan de wijsheid van de commissieleden en de minister.

08.06 Luc Sevenhans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, voor de ernst van de commissie zou het toch aangewezen zijn om een uur af te spreken. We zijn nu al bijna tweeënhalve uur bezig. Ik wil er geen marathonvergadering van maken. De minister moet alleen antwoorden, met een batterij Parlementsleden tegenover hem.

De **voorzitter**: Er zijn inderdaad twee mogelijkheden. Ofwel doen we verder tot een bepaald uur en herbeginnen we later, ofwel stellen we een gedeelte van de vragen uit naar volgende week. Wat is het idee van de commissieleden? Vanaf 14 u 00 zitten we uiteraard ook met andere commissies.

08.07 Luc Sevenhans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik ben bereid mijn vragen te verdagen.

De **voorzitter**: Kan er een compromisvoorstel zijn? We zouden kunnen voortdoen tot 13 u 00 en de volgende vragen kunnen uitstellen tot volgende week. Ik doe maar een voorstel. Voor mijn part kunnen we even goed verder doen.

Gaat iedereen hiermee akkoord?

08.08 Minister Pieter De Crem: Ik buig voor u, mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter**: Wat een eer!

08.09 Minister Pieter De Crem: U moet zich daar niet te veel bij voorstellen.

De **voorzitter**: Daar was ik al van overtuigd, maar die zin in het verslag krijgen, is ook een beschouwingsmoment.

08.10 Brigitte Wiaux (cdH): Monsieur le président, le secrétaire d'État, Olivier Chastel, a invité certains membres à son cabinet en vue de la préparation de la présidence belge de l'UE en juillet prochain. Je suis "europromoteur" ici en commission de la Défense. J'étais attendue à midi trente. J'ai encore une question qui est jointe au point 29 de l'agenda. Garde-t-on l'ordre du jour tel qu'il est mentionné?

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we tot 13 u 00 werken.

09 **Samengevoegde vragen van**

- de heer **Wouter De Vriendt** aan de minister van Landsverdediging over "de gerechtelijke dossiers die geopend zijn tegen militairen op missie in 2008" (nr. 17432)

- mevrouw **Juliette Boulet** aan de minister van Landsverdediging over "het aantal dossiers bij het federale parket in het kader van zijn militaire bevoegdheden" (nr. 17438)

09 **Questions jointes de**

- **M. Wouter De Vriendt** au ministre de la Défense sur "les dossiers judiciaires ouverts contre des militaires en mission en 2008" (n° 17432)

- **Mme Juliette Boulet** au ministre de la Défense sur "le nombre de dossiers ouverts par le parquet fédéral dans le cadre de ses compétences militaires" (n° 17438)

09.01 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dit is een vraag over de gerechtelijke dossiers die werden geopend tegen militairen op missie in 2008.

In 2008 werden door het federaal parket 222 dossiers geopend in het kader van de militaire bevoegdheden van het federaal parket. Zo staat in het wetsontwerp van 14 september 2009 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie. Ongeveer 1 200 militairen zaten in 2008 op buitenlandse missie. Tegen meer dan 1 militair op 6 werd dus een dossier geopend bij het parket. Dat is op het eerste gezicht toch een hoog en onrustwekkend cijfer. Daarom is het van belang correcte informatie te hebben over deze dossiers.

Ten eerste, op welke missies slaan deze dossiers? Graag kreeg ik de cijfers per missie. Ten tweede, welk soort misdrijven of andere daden gaven aanleiding tot het openen van 222 dossiers? Opnieuw kreeg ik graag de cijfers per onderverdeling. Ten derde, wat is de reactie van de minister en van Landsverdediging op de bekendmaking van dit cijfer? Ten vierde, in welke mate is dit hoge cijfer te wijten aan onvoldoende of gebrekkige omkadering, discipline of begeleiding ter plaatse? Tot slot, hoe zult u dit cijfer naar beneden halen?

09.02 **Minister Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, het lijkt mij eerst en vooral belangrijk eraan te herinneren dat, toen op 1 januari 2004 het militair gerecht werd afgeschaft, het federaal parket werd belast met de uitoefening van de strafvordering voor strafbare feiten gepleegd door militairen in het buitenland in vredetijd.

Op dat moment maakte het federaal parket niet het voorwerp uit van een uitbreiding van zijn kader om deze bijkomende taken uit te voeren. Bij het federaal parket werden er buiten kader drie magistraten aangesteld, die voortkwamen uit de militaire auditoraten, om de militaire zaken te behandelen. Actueel hebben twee van deze magistraten het federaal parket verlaten zonder dat zij werden vervangen. De derde, die pensioengerechtigd is, kan op elk moment vertrekken. Er werd voorgesteld om, teneinde het federaal parket toe te laten zijn militaire rechtsbevoegdheid te blijven uitoefenen, het operationeel kader met twee eenheden op te vullen.

Wat de aangehaalde cijfers betreft, dient te worden verduidelijkt dat deze processen-verbaal eveneens situaties betreffen waarin militairen als getuige of benadeelde betrokken zijn. Zo worden bijvoorbeeld alle verkeersongevallen, tot en met de kleinste aanrijding, systematisch

09.01 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen!): En 2008, le parquet fédéral a ouvert 222 dossiers contre des militaires en mission, sur un total d'environ 1 200 militaires en mission à l'étranger.

À quelles missions ces dossiers se rapportent-ils? De quels délits ou autres actes s'agissait-il en l'occurrence? Que pensent le ministre et le département de la Défense de ce chiffre? Dans quelle mesure ce chiffre élevé est-il dû à un manque d'encadrement, de discipline ou d'accompagnement sur place? Comment le ministre envisage-t-il de réduire ce chiffre?

09.02 **Pieter De Crem**, ministre: Depuis le 1er janvier 2004, le parquet fédéral est chargé d'engager les poursuites contre les militaires à l'étranger en temps de paix. Le parquet a été renforcé à cet effet par trois magistrats des auditorats militaires dont un seul, qui a atteint l'âge de la retraite, est actuellement encore en fonction. C'est pourquoi il a été proposé de compléter le cadre par deux nouveaux auditeurs.

Les chiffres cités concernent également des affaires impliquant des militaires en tant que témoins ou partie lésée. En 2008, 4 832 militaires au total étaient opérationnels et pas 1 200. En ce qui concerne les questions sur le nombre de dossiers, je dois

aan het federaal parket ter kennis gebracht en dit onafhankelijk van de mogelijke fout van de betrokken militairen.

Voorts moet worden benadrukt dat in 2008 in totaal niet 1 200 militairen in operatie waren, maar wel precies 4 832. Het cijfer 1 200 betreft de gemiddelde continue aanwezigheid op jaarbasis.

Voor uw vragen over het aantal dossiers kan het departement van Landsverdediging geen complete inlichtingen overmaken betreffende de verschillende missies of operaties waarop deze onderzoeken betrekking hebben. Het departement van Landsverdediging wordt immers niet systematisch geïnformeerd over alle aan de gang zijnde onderzoeken bij het federaal parket. De gewenste informatie aangaande het onderwerp kunt u aan de minister van Justitie, mijn collega Stefaan De Clerck, vragen.

De Belgische defensie hecht veel belang aan adequate vorming, voorbereiding, discipline en professioneel optreden. Het is spijtig dat defensie in een bepaalde omgeving in een slecht daglicht werd geplaatst op basis van onvolledige en zelfs manifest onjuiste informatie die werd doorgespeeld door sommigen die ik in deze aangelegenheid zeker geen vrienden van defensie zou durven noemen.

09.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het is niet, omdat u minister van Landsverdediging bent dat u zich continu dermate defensief hoeft op te stellen.

Indien wij het bericht krijgen 222 dossiers die in een jaar, met name 2008, zijn geopend, dan is het ons recht om ter zake en zonder verdere insinuaties vragen te stellen. U wil erg graag het vriendje van de militairen zijn, waar wij niks op tegen hebben. Het is echter nog altijd ons recht om vragen te stellen.

Het genoemde cijfer is erg hoog. Voor meer verduidelijking zal ik mij echter ook wenden tot uw collega, de minister van Justitie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Samengevoegde vragen van

- de heer **Wouter De Vriendt** aan de minister van Landsverdediging over "de operatie Winter" (nr. 17462)
- de heer **Ludwig Vandenhove** aan de minister van Landsverdediging over "de opvang van daklozen in kazernes en/of andere gebouwen van het leger" (nr. 17994)

10 Questions jointes de

- **M. Wouter De Vriendt** au ministre de la Défense sur "l'opération Hiver" (n° 17462)
- **M. Ludwig Vandenhove** au ministre de la Défense sur "l'accueil de sans-abri dans les casernes et/ou d'autres bâtiments de l'armée" (n° 17994)

10.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijn vraag gaat over de operatie Winter.

Voor de zevende keer op rij al organiseert defensie de operatie Winter, die wij met zijn allen een warm hart toedragen. Elf kazernes houden van december tot eind maart in totaal driehonderd plaatsen vrij voor daklozen, die aldus de nachten kunnen doorbrengen in een

renvoyer M. De Vriendt au ministre de la Justice.

Il est toutefois dommage que le discrédit ait été jeté sur le département de la Défense dans certains médias sur la base d'informations incomplètes et même incorrectes.

09.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Le ministre ne doit pas réagir de manière aussi défensive. Apprenant que 222 dossiers ont été ouverts en 2008, nous avons parfaitement le droit de poser des questions à ce propos. Ce chiffre est extrêmement élevé et je demanderai des éclaircissements au ministre de la Justice.

10.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Pour la septième fois, la Défense organise l'opération Hiver, une initiative que nous applaudissons unanimement et dans le cadre de laquelle, de décembre à fin mars, onze

bed en met warme kledij, warme drank en eten. Hulporganisaties moeten daartoe de daklozen naar de kazernes brengen en ze 's nachts begeleiden.

Niettemin blijkt er bij de uitvoering heel wat potentieel verloren te gaan. Zo zou alleen de kazerne van Luik in 2009 veel daklozen hebben ontvangen, terwijl de andere tien kazernes zo goed als leeg bleven.

De VVSG wijt voornoemde situatie aan de eerste voorwaarde die defensie oplegt, namelijk dat de hulporganisaties zelf voor het vervoer van de daklozen naar de kazernes moeten instaan. De tien kazernes in kwestie liggen buiten het stadscentrum, terwijl de kazerne van Luik in het centrum ligt.

De tweede voorwaarde is het voorzien in begeleiding. De OCMW's hebben nu ook al verklaard dat zij niet voldoende personeel hebben om de betrokken daklozen ook 's nachts te begeleiden. Landsverdediging daarentegen stelt dat het departement niet is opgeleid om de opvangtaak op zich te nemen.

Ik zou meer duidelijkheid over de omvang van dit initiatief willen krijgen. Welke kazernes stelt defensie ter beschikking? Op welke afstand van de provinciehoofdstad of andere grootstad liggen de betrokken kazernes?

Specifiek voor West-Vlaanderen wil ik vragen welke kazerne in deze provincie ter beschikking wordt gesteld. Wat is de afstand van de bedoelde kazerne tot het stadscentrum? Hoe gebeurt ginds de opvang van daklozen? Welke organisaties worden bij de opvang betrokken? Hoe verloopt met andere woorden de praktische organisatie?

Graag kreeg ik ook de kostprijs voor defensie, specifiek voor de bedoelde kazerne in West-Vlaanderen.

Klopt het dat in de provincie Oost-Vlaanderen in plaats van de Leopoldkazerne in het centrum van Gent voor de kazerne van Beervelde en Destelbergen werd gekozen? Wat is de reden voor voornoemde keuze?

Kunnen de kazernes dichtbij stedelijke centra niet voor de opvang worden gebruikt?

Zou defensie niet kunnen overwegen het vervoer van de daklozen op zich te nemen in provincies waar er geen kazerne in het stadscentrum is gelegen?

Mijnheer de minister, welke flankerende maatregelen plant u om het initiatief in dezelfde periode van 2010 alsnog tot een succes te maken? U weet immers net zo goed als ik dat er behoorlijk wat kritiek is en er behoorlijk wat suggesties zijn om de effectiviteit van de operatie Winter te verbeteren.

Wij zien absoluut de noodzaak van een goede omkadering in. Wij loven ook de inspanningen van Landsverdediging. Niettemin moet er een modus operandi tussen defensie en de hulporganisaties worden gevonden, om het initiatief ten volle te benutten.

casernes réservent trois cents places pour les sans-logis, qui y reçoivent aussi des vêtements et des repas chauds. Les organisations d'aide doivent amener les sans-abri dans les casernes et les accompagner pendant la nuit.

Lors de la mise en œuvre de l'opération, il apparaît toutefois que, de ce fait, beaucoup de places ne sont pas utilisées.

Quelles sont les casernes mises à la disposition par la Défense? À quelle distance des grandes villes se situent-elles? De quelle caserne s'agit-il en Flandre occidentale? À quelle distance du centre-ville se trouve-t-elle? Qu'en est-il de l'organisation pratique sur place et du coût de l'opération? Sur la base de quel critère cette caserne a-t-elle été choisie en Flandre occidentale? Ne pourrait-on pas utiliser les casernes proches des centres urbains pour accueillir les sans-logis? La Défense pourrait-elle prendre en charge le transport des sans-abri, si nécessaire? Quelles mesures d'accompagnement le ministre envisage-t-il de prendre pour que cette initiative soit une réussite en 2010?

10.02 **Ludwig Vandenhove** (sp.a): Mijnheer de minister, ik kan mij daarbij heel kort aansluiten, om zo weinig mogelijk tijd te verliezen.

Mijn vraag is algemener van aard. Ik hoor van verschillende instanties dat ze er niet klaar voor zijn, onder andere ook van de VVSG en de OCMW's. Net zo'n crisissituatie zou aanleiding moeten zijn om fundamentele afspraken te maken.

Mijnheer de minister, in verband met de problemen die nu opgedoken zijn en die collega De Vriendt in detail weergegeven heeft, het volgende. Zijn er echt plannen om structureel overleg te plegen zodanig dat de volgende jaren, tijdens de winter, dit soort problemen inderdaad niet meer opduiken?

10.03 **Minister Pieter De Crem**: Collega's, met betrekking tot de operatie Winter, het volgende. De kazernes die ter beschikking staan van daklozen liggen op afstanden die schommelen tussen 1 en 16 kilometer van de nabije stad en tussen 2 en 54 kilometer van de provinciehoofdstad.

Collega De Vriendt, in West-Vlaanderen wordt het kwartier adjudant-vlieger Allaeyns in Koksijde ter beschikking gesteld. Deze kazerne ligt op 2,5 kilometer van het stadscentrum van Koksijde.

De daklozen bieden zich aan met hun begeleider bij het wachtlokaal van de kazerne. De begeleider geeft zijn identiteit en zorgt voor de psychosociale begeleiding van daklozen en het respecteren van maatregelen inzake militaire veiligheid. Hij waakt er tevens over dat geen militaire installaties worden beschadigd.

De betrokken organisaties die met de opvang van daklozen belast worden zijn de OCMW's, les Restos du Coeur en een aantal andere organisaties. Deze organisaties werden gecontacteerd.

Defensie voorziet een verwarmd logement, de toegang tot sanitaire installaties en een warme lichte maaltijd. Er wordt a priori niet in een budget voorzien. De kosten ten laste van defensie zijn in functie van het aantal opgevangen daklozen. De kosten voor de volledige operatie Winter 2008-2009 bedroegen ongeveer 7 800 euro. Deze kosten zijn ter informatieve titel gezien ze geen rekening houden met de meerkost voor verwarming, elektriciteit, water en andere zaken en nutsvoorzieningen die ten laste van defensie blijven.

In Oost-Vlaanderen, werd de voorkeur gegeven aan de kazerne van Beervelde in Destelbergen. De Leopoldkazerne kan niet gebruikt worden, enerzijds vanwege de vrij hoge en nagenoeg permanente bezettingsgraad van de logementen door de leerlingen en anderzijds ten gevolge van de richtlijnen inzake brandveiligheid.

De meerkosten die verbonden zijn aan de permanente of continue inzet van personeel en vervoermiddelen gedurende verschillende maanden, zouden te hoog zijn.

Defensie beschikt ook niet over de psychosociale expertise om die opvang te verzekeren, dat weet u. Het is een heel specifieke opvang en militairen zijn daar niet voor gevormd. Ik zal deze lijn ook aanhouden.

10.02 **Ludwig Vandenhove** (sp.a): Prévoit-on vraiment d'organiser une concertation structurelle, de manière à éviter que les difficultés constatées actuellement lors de la mise en œuvre du projet se reproduisent dans le futur?

10.03 **Pieter De Crem**, ministre: Les casernes mises à la disposition des sans-abri sont distantes de 1 à 16 km de la ville la plus proche et de 2 à 54 km du chef-lieu de province.

En Flandre occidentale, la caserne de Coxyde a été mise à la disposition des sans-abri; elle se situe à 2,5 km du centre. Les sans-abri se présentent, avec leur accompagnateur, à la salle d'attente de la caserne. La Défense offre un logement chauffé, l'accès à des installations sanitaires et un repas chaud léger. Les frais à charge de la Défense dépendent du nombre de sans-abri accueillis. Pour l'ensemble de l'Opération hiver 2008-2009, ces frais ont atteint environ 7 800 euros, consommations non comprises. En Flandre orientale, le choix s'est porté sur la caserne de Beervelde, à Destelbergen. La caserne Léopold a un taux d'occupation trop élevé et nous devons respecter les consignes en matière d'incendie.

Les coûts qui seraient engendrés par l'engagement de personnel ou l'utilisation de moyens de transport pendant plusieurs mois seraient excessifs.

La Défense ne dispose pas non plus de l'expertise psychosociale requise pour assurer ce type d'accueil.

Soit dit en passant: l'on demande

Een kleine randbemerking. Men heeft het heel vaak over transparantie met betrekking tot de middelen voor Defensie: hoe worden die aangewend en voor welke taken? Ik ben dit jaar vijftien jaar lokale bestuurder met een uitvoerend mandaat. Ik meen dat men toch ook aan de organismen onder gemeenten en stadsbesturen wel eens mag vragen in welke mate de middelen worden gebruikt en toegewezen om een sociale taak ook uit te voeren. Past men dat eigenlijk allemaal goed in? Dat is misschien een stuk de bal terugkaatsen, maar het is toch wel belangrijk om dit in deze aangelegenheid te vermelden.

Defensie levert ook steun via de organisaties die belast zijn met de hulp aan de minstbesteden zoals de OCMW's en de Restos du Coeur en we leveren dus bijkomende steun, maar wij kunnen niet alle problemen gebonden aan het logement van de daklozen oplossen. Ik wil dat heel duidelijk zeggen: wij kunnen dat niet doen, ook al omdat het niet binnen onze kerntaak valt. Natuurlijk, als er ooit eens moet bijgesprongen worden, zijn wij wel bereid om dat te doen.

Ik wil nog even stilstaan bij de verschillende kazernes die in de stadscentra ter beschikking zijn gesteld. In West-Vlaanderen was dat het kwartier Adjudant-vlieger Allaeyns in Koksijde. De afstand naar Brugge is 54 kilometer en die naar Koksijde-dorp, dus de dichtstbijzijnde kern, is 2,5 kilometer. In Oost-Vlaanderen is het kwartier Beervelde 15 kilometer van Gent gelegen en van het dichtstbijzijnde dorpscentrum, dat van Destelbergen, 4 kilometer. Het kwartier Luitenant Thoumsin in Zwijndrecht ligt 11,2 kilometer van het stadscentrum van Antwerpen en 3,7 kilometer van de dorpskern van Zwijndrecht. Het kwartier Helchteren ligt 17 kilometer van Hasselt en 1,6 kilometer van het centrum van Leopoldsburg zelf.

Voor Vlaams-Brabant is het kwartier Tienen 4,5 km van het stadscentrum van Leuven gelegen en 1,1 km van het centrum van de deelgemeente Heverlee. Voor Waals-Brabant is de basis Luitenant-Kolonel Roman in Bevekom-Beauvechain 18 km van Waver gelegen en 3 km van het stadscentrum van Beauvechain. In Henegouwen ligt het kwartier van Glain op 6 km van het centrum van Mons. Het kwartier De Wispelaere bij Jambes ligt op 2 km van het stadscentrum van Namen. In Luik ligt het kwartier van Luitenant Joncker op 0,7 km van het stadcentrum. In Luxemburg is er het kamp Le Roi Albert Marche-en-Famennes, dat ligt op 2 km van het centrum van Marche, en het quartier Général Bastin, bevindt zich 3 km van het stadscentrum van Aarlen.

10.04 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, ik wil u danken voor uw uitgebreid en volledig antwoord. Ik denk wel dat Defensie ook een maatschappelijke functie heeft. In tijden waarin premier Leterme de burgerverenigingen, de civiele samenleving, oproept om infrastructuur ter beschikking te stellen, denk ik dat Defensie dat ook moet doen. U hebt gelijk dat het niet haar kerntaak is. Sociale begeleiding kan wellicht ook beter gebeuren door andere instanties.

Maar inzake vervoer kan er misschien toch een oplossing gevonden worden. We moeten ons toch afvragen wat het nut van dat initiatief is als de daklozen er letterlijk niet geraken. Misschien moet u dus toch een initiatief nemen om contact op te nemen met de andere

fréquemment au département de la Défense une plus grande transparence quant à l'affectation de ses moyens, mais dans le cadre de cette problématique, on serait en droit d'attendre la même chose des organisations relevant de la compétence des villes et communes. Si la Défense fournit un soutien complémentaire dans ce domaine, de telles initiatives ne font évidemment pas partie de nos missions prioritaires.

J'ai apporté une liste où figurent les distances entre toutes les casernes concernées et les centres urbains ou les capitales de province les plus proches, pour le cas où la commission souhaiterait disposer de ces informations supplémentaires.

10.04 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): La Défense remplit également une mission sociale. Lorsque le premier ministre invite l'ensemble de la société à mettre des infrastructures à la disposition des sans-abri, la Défense doit aussi participer à l'effort. La Défense peut par exemple se charger du transport, de manière à ce que les sans-abri arrivent à destination. Le ministre doit dès à présent consulter d'autres

departementen, om een oplossing voor het vervoer te verzekeren, zeker voor volgend jaar, en misschien nog voor de lopende editie van dit jaar. Een aantal stappen in die zin zou toch gezet moeten worden.

10.05 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer De Vriendt, ik heb ook nog een antwoord op de vragen van de heer Vandenhove.

Inzake overleg kan ik het volgende zeggen. Er zijn meerdere werkvergadering georganiseerd met de staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding. Dat was reeds op 20 augustus. De bedoeling was de steun van Defensie in het kader van het armoedebestrijdingplan uit te leggen.

Ikzelf heb met mijn toenmalige collega, de heer Delizée, en nu met de heer Courard, die een deel van zijn bevoegdheden heeft overgenomen, daarover meerdere vergaderingen gehouden, zowel voor, tijdens als na de Ministerraad.

Daarna is er op 6 oktober een rondetafelconferentie gehouden met het staatssecretariaat voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding, Defensie en de vertegenwoordigers van de sociale organisaties, om de interventie van Defensie, de te volgen procedure, en de beperkingen te herhalen.

De besluiten waren de volgende. Ik meen dat het belangrijk is dat wij dit weten.

Defensie levert steun aan de minstbesteden door verdeling van overtollig materiaal via organisaties als de OCMW's en de Restos du Coeur. Het gaat daarbij over bedden, lakens, hygiënisch materiaal en ander materiaal dat overtollig is en dat uit de stocks komt.

Defensie stelt logement ter beschikking van de daklozen. Deze opvang wordt geboden zodra de opvangcapaciteiten van de OCMW's en de andere sociale organisaties verzadigd zijn. Per provincie wordt er in één militair kwartier voorzien. Ik heb het daarover gehad in mijn antwoord op de vorige vraag. Voor het Brussels Gewest kunnen de daklozen in Heverlee of in Beauvechain worden gelogeed. Het transport van de daklozen naar de militaire kwartieren valt ten laste van de sociale organisaties, alsook de begeleiding en de permanente omkadering ervan. Daar had ik het daarnet ook al over.

Ik noem kort nog enkele cijfers. Tijdens de vorige winteracties heeft Defensie respectievelijk 350 plaatsen aangeboden in 2007, 303 in 2008 en 311 in 2009. Er werden 2 869 overnachtingen geregistreerd tijdens de winteractie 2007-2008, 3 244 overnachtingen in 2008-2009, en voorlopig 377 in 2009-2010. Dit laatste heeft te maken met het feit dat het iets later op gang gekomen is dit jaar.

Deze registraties slaan vooral op Luik, Namen en Brussel. Ik overhandig u die tabel.

10.06 **Ludwig Vandenhove** (sp.a): Dank u wel.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

départements pour éviter de futurs problèmes.

10.05 **Pieter De Crem**, ministre: M. Vandenhove a demandé des informations sur la concertation. Depuis le 20 août 2009, plusieurs réunions de travail ont été organisées avec les secrétaires d'État Delizée et Courard à propos du plan de lutte contre la pauvreté. Le 6 octobre 2009, une table ronde a réuni le secrétariat d'État à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la pauvreté, la Défense et les représentants des organisations sociales. La conférence a décidé que la Défense aiderait les plus démunis en distribuant des surplus de matériel par le biais d'organisations comme les CPAS et les Restos du Cœur. Il s'agit de lits, de draps, de matériel hygiénique et d'autres surplus de matériel.

La Défense met des logements à la disposition des sans-abri dès que la capacité d'accueil des CPAS et des autres organisations sociales est saturée. Un seul quartier militaire est prévu pour chaque province. Pour la Région de Bruxelles-capitale, les sans-abri peuvent être logés à Heverlee ou à Beauvechain. Le transport des sans-abri vers les quartiers militaires est assuré par les organisations sociales ainsi que l'accompagnement et l'encadrement permanent.

Lors des précédentes opérations hivernales, la Défense a offert respectivement 350 places en 2007, 303 places en 2008 et 311 places en 2009. Lors de l'opération hivernale 2007-2008, 2 869 nuits ont été enregistrées, contre 3 244 en 2008-2009 et provisoirement 377 en 2009-2010.

11 **Samengevoegde vragen van**

- de heer Francis Van den Eynde aan de minister van Landsverdediging over "het budget van Defensie" (nr. 17504)
- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de afbetaling door Bulgarije van de twee fregatten Wielingen en de Myosotis" (nr. 17571)
- de heer Dirk Vijnck aan de minister van Landsverdediging over "de inkomsten uit de verkoop van militair materieel" (nr. 17785)

11 **Questions jointes de**

- M. Francis Van den Eynde au ministre de la Défense sur "le budget de la Défense" (n° 17504)
- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "le paiement, par la Bulgarie, des deux frégates Wielingen et Myosotis" (n° 17571)
- M. Dirk Vijnck au ministre de la Défense sur "les recettes tirées de la vente de matériel militaire" (n° 17785)

11.01 **Francis Van den Eynde** (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag heeft betrekking op het budget, meer bepaald over de invloed van de verkoop van een deel van de vloot aan Bulgarije op het budget.

Men heeft fregatten aan Bulgarije verkocht. Mijnheer de minister, ik moet u bekennen dat ik uit mijn vroegere beroepservaring weet dat geen enkele privéverzekeraar ooit het risico van een dergelijke transactie zou hebben gedekt. Bulgarije is immers een land dat niet zo florissant is. Voor een dergelijke aankoop moeten toch een paar waarborgen op tafel liggen, die volgens mijn indruk moeilijk konden worden geleverd.

Momenteel zou - u zult dit kunnen bevestigen of ontkennen - Bulgarije zijn verplichtingen in verband met die verkoop niet kunnen nakomen. Omdat een oorlogschip niet zo goedkoop is, veronderstel ik dat dat een invloed op het budget van Landsverdediging zal hebben.

Mijnheer de minister, klopt het dat Bulgarije niet betaalt of uitstel van betaling heeft gevraagd? Zo ja, welke maatregelen werden genomen om de belangen van het budget van Defensie te vrijwaren? In welke maatregelen is in dat verband voorzien? In welke mate kan het niet verkrijgen van de betaling het budget beïnvloeden? Hoe zal men gelijkaardige feiten in de toekomst vermijden?

11.02 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, deze vraag handelt specifiek over de afbetaling door Bulgarije van de twee aangekochte fregatten, de Wielingen en de Myosotis. Begin december raakte bekend dat die nog niet afbetaald zijn. Het gaat naar verluidt over een bedrag van 54 miljoen euro.

Kloppen de berichten? Hoe komt het dat de betaling achterstand heeft opgelopen? Wat is er afgesproken met Bulgarije omtrent de afbetaling? Hoeveel moet er nog worden betaald? Binnen welke termijn?

Ook de kwestie van de verzekering interesseert mij natuurlijk. Is de Belgische overheid verzekerd tegen het niet kunnen nakomen van de betaling door Bulgarije?

Ik heb tot slot nog een meer algemene vraag. Kunt u een overzicht geven van andere lopende betalingen door derde landen of partners aan België? Wat is de waarde van die openstaande facturen? Wat is

11.01 **Francis Van den Eynde** (VB): Il semblerait que la Bulgarie ne soit pas en mesure de payer les deux frégates qu'elle a achetées à l'armée belge.

La Bulgarie a-t-elle demandé un délai de paiement? Dans quelle mesure ceci influence-t-il le budget? Comment de telles situations seront-elles évitées à l'avenir?

11.02 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen!): Le Wielingen et le Myosotis ont été vendus à la Bulgarie pour 54 millions d'euros.

Est-il exact que ces frégates n'ont pas encore été entièrement payées? Quels accords ont été conclus à ce sujet avec la Bulgarie? Les autorités belges sont-elles assurées dans le cadre de cette vente? Quels paiements doivent encore être effectués par des pays tiers à la Belgique et pour quels montants?

de afbetalingsstatus daarvan?

11.03 Dirk Vijnck (LDD): Mijnheer de minister, ik sluit mij aan bij mijn collega's. Ik heb dezelfde vragen en nog drie bijkomende vragen.

Ten eerste, kunt u bevestigen dat de exportlicentie voor de levering van de M113's en de AIFV's aan Libanon ondertussen ontvangen werd? Werd het probleem met Duitsland in verband met de levering van Leopard 1-tanks ondertussen opgelost?

Ten tweede, in welk budgetjaar werden de ontvangsten en de inkomsten uit de verkoop van het militaire materieel aan Libanon ingeschreven? Wanneer verwacht men effectief de volledige ontvangst van de inkomsten, gezien de huidige situatie van de leveringen?

Ten derde, welke andere ontvangsten uit de verkoop van Belgisch militair materieel hoopt u te ontvangen in het budgetjaar 2010? Wat is de huidige status en wat zijn de vooruitzichten voor de betalingen aan België?

11.03 Dirk Vijnck (LDD): Je me rallie aux questions précédentes et me demande par ailleurs combien la Bulgarie doit encore à la Belgique et à quels exercices budgétaires les paiements seront affectés.

Le problème avec l'Allemagne concernant la livraison de chars Leopard 1 a-t-il été réglé dans l'intervalle? Est-il exact que la licence d'exportation pour la livraison de M113 et de *Armoured Infantry Fighting Vehicles* (AIFV) au Liban a été accordée? A quel exercice budgétaire les recettes en provenance du Liban seront-elles affectées? Quand l'argent pourrait-il être intégralement versé, compte tenu de la situation actuelle sur le plan des livraisons?

Quelles autres recettes découlant de la vente de matériel militaire belge espère-t-on pouvoir comptabiliser au cours de l'année budgétaire 2010? Quel est le statut actuel des paiements et quelles sont les prévisions?

11.04 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, het dossier dateert van vlak na mijn aantreden in de laatste week van 2007. De voormalige stafchef heeft toen het contract gefinaliseerd met de goedkeuring van ons allemaal en toen heb ik spontaan de vraag gesteld of wij zeker zijn van ons geld in het geval van een no-show. Toen heeft de juridische dienst van defensie, bij monde van mijn kabinetschef, mij op een belangrijke zaak gewezen die ik eigenlijk uit het oog was verloren, namelijk dat Delcredere de Belgische Staat en zijn transacties niet kan verzekeren en dat dit enkel en alleen geldt voor hetgeen dat u reeds weet, namelijk de verzekering die betaald wordt en de premies die ten laste genomen worden voor transacties die privéfirma's behelzen.

De fregatten Wielingen en Westdiep en de mijnenjager Myosotis zijn volledig afbetaald. Het bedrag van het verkoopcontract bedraagt nog altijd 54 miljoen euro, en het betalingschema loopt van 2008 tot en met 2015. De jaarlijkse afbetalingen bedragen respectievelijk 10, 10, 7, 6, 6, 5, 5 en 5 miljoen euro. Dit is al een zekere vorm van clementie naar de Bulgaarse Staat toe. Elke jaarlijkse schijf dient ten laatste op 31 oktober van het overeenkomstige jaar betaald te worden en de betalingschijf van 2008, zijnde de grootste die ook in 2009 diende te gebeuren, namelijk 10 miljoen euro, werd correct afbetaald. Deze van 2009 werd tot op heden nog niet afbetaald. Mijn Bulgaarse collega van defensie heeft mijn aandacht daarop gevestigd tijdens onze laatste informele bijeenkomst. Ik laat nu in het midden of het een

11.04 Pieter De Crem, ministre: Le dossier date de la dernière semaine de 2007, lorsque je suis arrivé à la Défense. Je m'étais déjà informé à l'époque sur le caractère certain du paiement. Le service juridique de la Défense m'a indiqué à l'époque que l'Office du Ducroire ne peut garantir les transactions de l'État belge. Le montant du contrat de vente est de 54 millions d'euros et l'échéancier du paiement s'étend de 2008 à 2015. Les versements annuels s'élèvent respectivement à 10, 10, 7, 6, 6, 5, 5 et 5 millions d'euros.

Chaque tranche annuelle doit être versée au plus tard le 31 octobre. La première tranche de 10 millions d'euros a été dûment réglée mais celle de 2009 se fait attendre. Mon collègue bulgare de la Défense a déclaré qu'il n'a pas été possible d'effectuer les paiements

NAVO-bijeenkomst dan wel een EU-bijeenkomst was, maar hij attendeerde mij erop dat gezien de precaire financiële toestand van de Bulgaarse staatsfinanciën, men niet in de mogelijkheid was om de verdere afbetalingen te doen volgens het voorziene kader.

In het contract is er geen bepaling opgenomen omtrent het niet nakomen van de afbetalingen door Bulgarije. In het kader van een diplomatiek overleg worden de geschillen tussen de partijen geregeld in onderling overleg, zoals het tussen staten een internationale gewoonte is. Levert dat diplomatiek overleg geen resultaat op, dan gaan wij een paar kilometer meer naar het noorden en wordt het Arbitragehof ingespannen om te komen tot een vergelijk.

De exportlicenties voor de levering van M-113 en AIFV's aan Libanon werden in november 2009 bereikt. De levering werd begin december uitgevoerd. De Duitse Bondsrepubliek heeft nog steeds geen toelating voor de verkoop van de Leopard I-tanks gegeven.

De ontvangst van inkomsten uit de verkoop van militair materieel aan Libanon wordt in het budgetjaar 2010 ingeschreven. De volledige ontvangst van deze inkomst wordt in 2010 verwacht.

Op de vraag over de omvang van de lopende betalingen, kan ik het volgende antwoorden. Wat Libanon betreft wordt de betaling van 1,5 miljoen euro verwacht tegen begin februari 2010. Wat Marokko betreft gaat het om 300 000 euro. De laatste gedeeltelijke betaling wordt begin 2010 verwacht. Voor Jordanië gaat het om 20,4 miljoen euro in 2010; 20,4 miljoen euro in 2011; 20,4 miljoen euro in 2012; 6,4 miljoen euro in 2013 en 6,4 miljoen euro in 2014. Dit betreft de afbetalingsschijven voor de transacties tussen het Koninkrijk Jordanië en het Koninkrijk België met betrekking tot de F-16's die aan Jordanië werden doorverkocht.

Ik heb hiermee geprobeerd om zo volledig mogelijk te antwoorden.

11.05 Francis Van den Eynde (VB): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Delcredere kan de staat niet verzekeren, aangezien het een staatsinstelling is. Er bestaan echter ook privéverzekeraars die export verzekeren. Dat valt wel een beetje duurder uit. Delcredere is uitgevonden – een goed idee trouwens - om export te bevorderen. Ik vrees echter – ik spreek een beetje uit beroepservaring – dat men daar geen verzekeraar voor had gevonden, voor die transactie. Maar goed, het is voorbij.

Een andere zaak is dat Bulgarije niet kan afbetalen en in een precaire situatie zit. U weet beter dan ik dat onze situatie ook niet zo best is. In welke mate kan het feit dat die verwachte miljoenen uitblijven voor 2009 – 7 miljoen en in de toekomst misschien meer – invloed hebben op het budget? Daar ben ik wat op mijn honger gebleven. Mijnheer de minister, ik wil erop aandringen dat wij in de toekomst misschien wat voorzichtiger zijn als wij handelspartners zoeken inzake defensie. Eerlijk gezegd lijkt fregatten verkopen aan Bulgarije mij niet de beste beslissing te zijn die ooit genomen is in dit land.

convenus étant donné l'état des finances publiques bulgares.

Le contrat ne prévoit rien en cas de non-respect du plan de paiement. Les différends entre États sont résolus par le biais de la concertation diplomatique ou au besoin soumis à la Cour d'arbitrage internationale.

Les licences d'exportation pour la livraison de M113 et d'AIFV au Liban ont été délivrées en novembre 2009. La livraison a été effectuée début décembre 2009. L'Allemagne n'a toujours pas donné d'autorisation pour la vente de tanks Leopard 1. Les rentrées provenant de la vente de matériel militaire au Liban sont enregistrées à l'année budgétaire 2010. La réception complète est prévue pour 2010.

En ce qui concerne le Liban, le paiement de 1,5 million d'euros est attendu pour début février 2010. Dans le cas du Maroc, il s'agit de 300 000 euros. Le dernier paiement partiel est planifié pour début 2010. Quant à la Jordanie, il s'agit de 20,4 millions d'euros pour 2010, 2011 et 2012, et de 6,4 millions d'euros pour 2013 et 2014. Ces versements concernent les transactions entre la Jordanie et la Belgique relatives aux F-16.

11.05 Francis Van den Eynde (VB): Étant donné que le Du croire est une institution publique, il ne peut assurer l'État. Les assureurs privés sont un peu plus chers mais je crains que l'on n'en ait trouvé aucun pour cette transaction.

La Bulgarie ne peut solder sa dette. Dans quelle mesure ce fait exercera-t-il une influence sur le budget?

À l'avenir, nous devons nous montrer plus prudents.

11.06 Minister **Pieter De Crem**: Collega Van den Eynde, de opportuniteit van de verkoop trek ik niet in twijfel, omdat het materieel anders goed was voor verscroting.

Ten tweede, Bulgarije is in de long run een betrouwbare partner. Ik ben ervan overtuigd dat het geld ooit zal binnenkomen, alleen niet binnen het vastgestelde tijdskader dat we waren overeengekomen.

Ten derde, pour la petite histoire, ik had er toch op aangedrongen om een verzekering te kunnen krijgen, zodat we ons verzekerd wisten van onze inkomsten. Toen heeft men een oud dossier aangehaald, namelijk het verkoopdossier van de Mirages aan Chili – wat de eigenlijke transactie betreft, afgezien van de hele afwikkeling daarbuiten – waarbij men naar de privémarkt is gegaan, omdat Defensie zich niet kon laten verzekeren. Er is toen een verzekering gesloten bij een bankinstelling.

Die bankinstelling is met de winst gaan lopen, omdat de premie hoog was en is zichzelf als Belgische privéfirma bij Delcredere gaan bedienen van het bestaande dienstenpakket, if you know what I mean. Eigenlijk is dat niet zo'n goede oplossing voor de toch al onder druk staande staatsfinanciën.

11.07 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoorden. Ik denk dat wij in de toekomst ervoor moeten zorgen dat de Belgische Staat voor dergelijke verkopen, en zeker voor dergelijke bedragen, want het gaat om een groot bedrag, toch een goede, betrouwbare privéverzekering zoekt.

11.08 **Dirk Vijnck** (LDD): Ik dank de minister voor zijn antwoord, maar ik heb nog een vraagje aan de minister.

Zult u verder contact nemen met Duitsland voor de verdere verkoop van Leopard tanks aan Libanon?

11.09 Minister **Pieter De Crem**: Mag ik daarover iets zeggen in de beslotenheid van deze vergadering? Dit heeft te maken met een historische context omdat de Leopard tanks van Duitse makelij zijn. Zelfs wanneer wij gevolg geven aan de uitvoering van de resolutie, waarvan het juiste nummer mij nu ontgaat, waardoor de internationale gemeenschap het Libanese leger in de mogelijkheid moet stellen om over materiaal te beschikken om de territoriale integriteit te bewaren, is er nog steeds een grote historische terughoudendheid die te maken heeft met de gespannen relatie tussen Libanon en Israël. Met andere woorden, in mensentaal komt het erop neer dat het land van herkomst vreest dat het in een niet-gestabiliseerde relatie misschien ooit wel eens zou kunnen dat een wapen van Duitse makelij wordt ingezet in een regionaal conflict.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

12 **Question de M. Philippe Collard au ministre de la Défense sur "les économies prévues par la fermeture du Quartier Sous-Lieutenant Heintz à Bastogne" (n° 17730)**

12 **Vraag van de heer Philippe Collard aan de minister van Landsverdediging over "de geplande besparingen ten gevolge van de sluiting van het Kwartier Onderluitenant Heintz te Bastenaken" (nr. 17730)**

11.06 **Pieter De Crem**, ministre: Je ne remets pas question l'opportunité de la vente sinon le matériel aurait dû être mis au rebut. À long terme, la Bulgarie est un partenaire fiable. Seul le calendrier ne pourra être respecté.

Lors de la vente de nos Mirages au Chili, nous nous sommes fait assurer par une institution bancaire qui nous a imposé une prime élevée et s'est ensuite adressée elle-même à l'Office du Ducroire. Ce n'est pas une bonne solution.

11.07 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen!): Je pense néanmoins que l'État devrait, à l'avenir, rechercher un assureur privé, compétent et fiable.

11.08 **Dirk Vijnck** (LDD): Le ministre a-t-il l'intention de prendre également contact avec l'Allemagne pour la vente de chars Leopard au Liban?

11.09 **Pieter De Crem**, ministre: Les chars Leopard sont de construction allemande. Il existe bel et bien une résolution prévoyant que la communauté internationale donne au Liban la possibilité de disposer du matériel nécessaire pour maintenir son intégrité territoriale, mais il reste une importante réticence historique liée aux tensions entre le Liban et Israël.

12.01 Philippe Collard (MR): Monsieur le ministre, lors de la présentation de votre plan de "finalisation de la transformation de l'armée", vous ne nous avez pas caché que l'objectif principal était de réaliser les économies budgétaires demandées par le gouvernement. C'est donc à ce sujet que je souhaite vous interroger et non sur les aspects sociaux, économiques et militaires, dont nous devons encore débattre dans les semaines qui viennent.

À titre d'exemple, je souhaiterais connaître de manière précise les économies qui seraient, d'après vous, permises par la fermeture du quartier Sous-Lieutenant Heintz de Bastogne. Celles-ci justifient-elles réellement un transfert du 1er Régiment d'Artillerie vers Brasschaat? Il nous revient de source sûre – je dispose de statistiques, de graphiques – que la réalité de ces économies serait très discutable.

Tout d'abord, du point de vue énergétique (électricité, gaz et gasoil), on ne peut que constater, en comparant leurs consommations respectives, que le quartier de Bastogne est plus économique, moins énergivore, que les quartiers de Lombardsijde et de Brasschaat, plus grands, mais où les effectifs sont, à l'heure actuelle, comparables.

Ensuite se pose la question des investissements indispensables pour assurer l'hébergement et l'entraînement des 689 artilleurs de campagne du 1A de Bastogne et du 2A d'Helchteren. Leur transfert vers Brasschaat demandera la réouverture de certains blocs, ainsi que la construction ou la modification de nombreuses infrastructures. Ceci représente des dépenses supplémentaires conséquentes qui ne seraient pas nécessaires si le 1A restait stationné à Bastogne.

Quant à l'éventualité de rentrées financières permises par la revente des terrains du quartier Sous-Lieutenant Heintz, elle est limitée vu la nécessité de conserver les infrastructures requises par la présence de la cave Mc Auliffe, qui devra être préservée et entretenue, conformément à vos engagements. Je crains d'ailleurs, pour connaître la situation sur place, qu'aucun amateur privé ou public ne se manifeste pour le rachat des infrastructures restantes dans la conjoncture économique actuelle.

En conclusion, monsieur le ministre, au regard des situations respectives des casernes de Bastogne et Brasschaat ainsi que des différentes contraintes existantes, pouvez-vous m'indiquer sur quelles bases le choix des implantations à fermer a été effectué et, surtout, me détailler les économies qui seront réalisées et qui justifieraient la disparition de l'implantation de Bastogne?

Je tiens à ajouter que ma question, qui porte spécifiquement sur la caserne de Bastogne, pourrait s'appliquer à de nombreuses autres options de transfert ou de fermeture qui sont envisagées par votre plan. Je profite également de l'occasion qui m'est donnée pour dire mon étonnement, par rapport aux dernières déclarations que vous avez faites et que j'ai encore lues ce matin dans la presse, à savoir que votre plan est finalisé, en cours d'exécution et qu'il n'est plus discutable. Je ne pense pas que c'était l'esprit qui a présidé à nos discussions et que c'est dans un tel esprit qu'un groupe de travail a été constitué pour discuter précisément des modalités d'exécution de votre plan.

12.01 Philippe Collard (MR): Ik zou precieze informatie willen krijgen over de besparingen die dankzij de sluiting van het kwartier Onderluitenant Heinz in Bastenaken zouden kunnen worden gerealiseerd. Die besparingen zouden zeer betwistbaar zijn. Wat het energieverbruik betreft, zou het kwartier in Bastenaken veel minder energieverblindend zijn dat de kwartieren van Lombardsijde en Brasschaat, die groter zijn maar een vergelijkbaar personeelsbestand hebben. Tevens zouden er door de overheveling van 689 artilleristen naar Brasschaat bepaalde blokken moeten worden heropend en zou er heel wat nieuwe infrastructuur moeten worden gebouwd of oude infrastructuur moeten worden gerenoveerd, wat veel geld zal kosten, terwijl die uitgaven niet zouden moeten worden gedaan indien het 1A in Bastenaken zou blijven. De mogelijkheden met betrekking tot een eventuele verkoop van terreinen van dat kwartier worden erg beperkt door de aanwezigheid van de Mc Auliffe-kelder, die moet worden bewaard overeenkomstig de verbintenissen die u bent aangegaan. In de huidige conjunctuur vrees ik trouwens dat er maar weinig gegadigden zullen zijn.

Op grond van welke criteria werd er beslist bepaalde kwartieren te sluiten? Kan u me in detail meedelen welke besparingen er dankzij de sluiting van dat kwartier zullen kunnen worden gerealiseerd?

Ten slotte ben ik verwonderd over uw jongste verklaringen volgens welke uw plan niet meer bespreekbaar is. Volgens mij strookt dat niet met de geest waarin wij een en ander hebben besproken, noch met die welke ten grondslag lag aan de oprichting van een werkgroep die zich moet buigen over de modaliteiten voor de uitvoering van dat plan.

12.02 **Pieter De Crem**, ministre: Monsieur le président, cher collègue, comme vous le savez, les unités d'artillerie sont actuellement dispersées sur quatre sites. La capacité artillerie antiaérienne (14ème Régiment d'artillerie) se trouve à Lombardsijde. La capacité artillerie de campagne se trouve à Brasschaat et à Helchteren (2ème Régiment d'artillerie). À Bastogne se trouve le 1er Régiment d'artillerie.

Le plan de transformation de la Défense prévoit une restructuration complète de la capacité d'appui feu.

La capacité antiaérienne a été réduite et maintenue sur le site actuel, à savoir Lombardsijde, car ce site offre des possibilités d'entraînement au-dessus de la mer du Nord.

Pour la capacité d'artillerie de campagne, il a été fait choix d'une rationalisation des effectifs et d'un regroupement de cette capacité avec le département artillerie du centre de compétence *Land* chargé de la formation du personnel. Le choix s'est logiquement porté vers le quartier offrant les possibilités requises du point de vue des infrastructures mais également pour l'entraînement avec munitions réelles. L'infrastructure présente sur le site de Brasschaat est suffisante pour accueillir l'ensemble de l'unité ainsi formée. Actuellement, cette infrastructure est sous-employée. À l'avenir, l'utilisation en sera rationalisée et optimisée.

Votre question sur les économies réalisées sur les sites de Bastogne et de Helchteren ne concerne pas uniquement la totalité des frais de fonctionnement, à savoir le gaz, l'électricité et le mazout de chauffage, mais également les prestations de nettoyage domestique, d'entretien des infrastructures et de la voirie, d'évacuation et de traitement des déchets et immondices, réduction du personnel, gardes, horeca, etc.

Afin de pouvoir comparer les coûts des différents quartiers entre eux, une référence superficie est utilisée par quartier avec laquelle les surfaces des bureaux, horeca, infrastructures, hangars, réseaux routiers et parterres peuvent être comparés. Par référence superficie, les coûts s'élèvent, par quartier, pour Bastogne à 35,03 euros par an par m², pour Helchteren à 20,99 euros par an par m² et Brasschaat à 19,43 euros par an par m².

La lecture de ces chiffres démontre, en plus de la rationalisation des effectifs, du regroupement des unités et de la possibilité d'effectuer des entraînements avec des munitions réelles, que l'implantation de la capacité artillerie de campagne sur le site de Brasschaat est justement le choix de la raison.

12.02 **Minister Pieter De Crem**: De capaciteit luchtdoelartillerie bevindt zich in Lombardsijde. De capaciteit veldartillerie bevindt zich in Brasschaat en in Helchteren. In Bastenaken bevindt zich het 1ste Regiment artillerie.

Het transformatieplan voor Defensie voorziet in een volledige herstructurering van de vuursteun-capaciteit.

De capaciteit luchtdoelartillerie werd ingekrompen en blijft op de site Lombardsijde, waar er goede opleidingsmogelijkheden zijn boven de Noordzee.

Wat de capaciteit veldartillerie betreft, werd gekozen voor een rationalisatie van de personeelsbezetting en voor een hergroepering met het departement artillerie van het competentiecentrum Land, dat belast is met opleiding van het personeel. De keuze ging logischerwijze uit naar het meest geschikte kwartier voor trainingen met echte munitie. De infrastructuur in Brasschaat is groot genoeg om er de aldus ontstane eenheid in onder te brengen. Het gebruik ervan zal worden gerationaliseerd en geoptimaliseerd.

Uw vraag over de besparingen in de kazernes van Bastenaken en Helchteren betreft niet alleen de werkingskosten maar ook schoonmaak, onderhoud van de infrastructuur en het wegennet, ophalen en verwerken van het afval, enz.

Per 'oppervlakte-referentie' bedraagt de kostprijs per kwartier, voor Bastenaken 35,03 euro per jaar per m², voor Helchteren 20,99 euro per jaar per m² en voor Brasschaat 19,43 euro per jaar per m².

Uit die cijfers blijkt dat redelijkerwijs voor de site van Brasschaat moet worden

geopteerd.

12.03 **Philippe Collard** (MR): Monsieur le président, je ne me lancerai pas dans un échange de chiffres avec le ministre. Je voudrais simplement lui signaler deux éléments. D'après toutes les informations qui me reviennent, je mets en doute que le quartier de Brasschaat soit suffisant pour accueillir l'ensemble de la force de l'artillerie puisque, visiblement, cette caserne manque précisément de plaines de manœuvre et d'entraînement et que les artilleurs devront, en grande partie, continuer à se rendre à Elsenborn, par exemple.

12.03 **Philippe Collard** (MR): Ik betwijfel of het kwartier van Brasschaat voldoende groot is om alle artillerietroepen in onder te brengen, want in die kazerne zijn er klaarblijkelijk onvoldoende oefenterreinen en opleidingsfaciliteiten.

Monsieur le ministre, je reviens pour la énième fois à la charge sur ce sujet, et ce ne sera pas la dernière. Vous connaissez l'attachement de notre groupe au fait de conserver, en Wallonie, une unité d'artillerie, au même titre que les autres composantes de la Force terrestre. Le fait qu'une arme ne soit plus présente dans les deux communautés linguistiques du pays constituerait un précédent.

U weet hoe sterk onze fractie eraan gehecht is om in Wallonië een artillerie-eenheid, alsook eenheden van de andere onderdelen van de Landcomponent, te behouden.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Mag ik dan voorstellen dat wij hiermee de werkzaamheden voor vandaag stopzetten? Wij hebben nog een tiental vragen voor volgende week.

Het is de bedoeling, als de minister daarmee akkoord kan gaan, om eerst onze gedachten te laten gaan over de voorliggende wetsvoorstellen, bijvoorbeeld van 10 u 15 tot 11 u 15, en dat wij daarna de vragen zouden behandelen.

12.04 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, er zitten een paar voorstellen bij die ook in andere commissies moeten worden behandeld, als ik mij niet vergis?

De **voorzitter**: De bedoeling is om met het kabinet te toetsen hoe wij daaraan verder kunnen werken. Wij hebben daarover immers brieven gekregen van collega's die voorstellen hebben ingediend.

We zullen dus volgende week in het eerste uur de wetsvoorstellen overlopen en in het tweede uur de vragen behandelen.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 13.13 uur.

La réunion publique de commission est levée à 13.13 heures.